

ประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร
ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

เรือโท สยมภู ชูเลิศ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

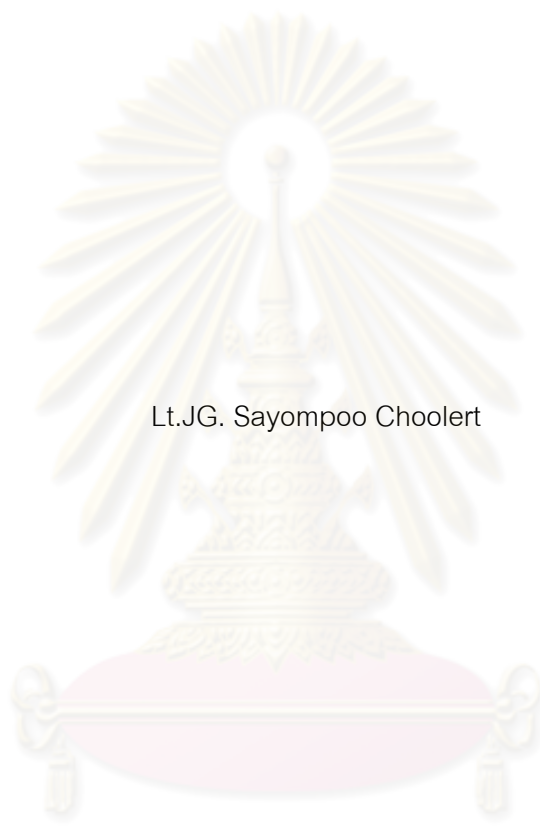
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EXPERIENCE OF CULTIVATED HARDINESS IN PRE-CADET COMMANDERS

Lt.JG. Sayompoo Choolert

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Counseling Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของ
นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

โดย

เรือโท สยมภู ชูเลิศ

สาขาวิชา

จิตวิทยาการปรึกษา

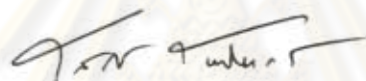
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์

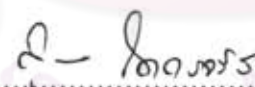
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ค.คณางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสริช โปธิแก้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

สยมภู ชูเลิศ : ประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา. (EXPERIENCE OF CULTIVATED HARDINESS IN PRE-CADET COMMANDERS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์, 113 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักเรียนเตรียมทหารที่ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา จำนวน 17 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเตรียมทหารให้ความหมายประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะ ประกอบด้วย 1.ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ ทั้งทางกายและทางจิตใจ 2.การเติบโตของความเข้มแข็งอดทน ผ่านการเรียนรู้การฝึกตามหลักสูตรและระบบของโรงเรียนเตรียมทหาร 3.สิ่งที่ออกมาจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ได้แก่ ความเข้มแข็งทางกาย ความอดทนอดกลั้น การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ การมีมิตรภาพ ตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว 4.สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบากจากภายในตัวและแหล่งสนับสนุนภายนอก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อภิปรายถึงการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2553.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ร.ท. น. ชูเลิศ ร.ท.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....ดร. น.ส.....

5178135538 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEYWORDS : HARDINESS / PRE-CADET

SAYOMPOO CHOOLERT : EXPERIENCE OF CULTIVATED HARDINESS IN
PRE-CADET COMMANDERS. ADVISOR : NATTASUDA TAEPHAN, Ph.D., 113
pp.

This study explored the experience of cultivated hardiness among 17 pre-cadet commanders. Data were collected via in-depth interview. Using phenomenological approach, four major themes arose from data analysis:

1. Perceived difficulties included both physical and psychological difficulties.
2. Hardiness was developed via curriculum and pre-cadet school systems.
3. Growth as pre-cadet commanders consisted of physical strength, tolerance, good personality, leadership, ideology, having friends and awareness of love toward family.
4. Helping factors consisted of internal helping factors and external helping factors. Implications for counselor and future research are discussed.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Field of Study : ...Counseling Psychology...

Academic Year : 2010.....

Student's Signature *Lt Jg. Sayompo Choolert*

Advisor's Signature *Nattasuda Taephan*

กิตติกรรมประกาศ

ความมั่งคั่งแห่งชีวิตและจิตใจของข้าพเจ้า ได้เติบโตผ่านการศึกษาด้านสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ซึ่งปมเพาะและทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจในคำว่า การศึกษาคือความเจริญงอกงาม (Education is Growth)

การศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องมาจากบุคคลมากมายหลายท่าน แม้ว่าในที่นี่จะมีจากล่านามท่านได้ครบทั้งหมดก็ตาม ข้าพเจ้าก็ขอขอบพระคุณท่านเหล่านั้นด้วยความเคารพยิ่งจากใจ

ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ณัฐสุดา เต็มพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครูผู้ปมเพาะ และมีส่วนอย่างยิ่งต่อความสำเร็จแห่งวิทยานิพนธ์นี้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โสริช โพธิแก้ว รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส รองศาสตราจารย์ วัชรวิทย์ ทรัพย์มี รองศาสตราจารย์ ดร.กวรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์ อาจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา รวมถึงครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทสรรพวิชา ทั้งศาสตร์จิตวิทยา ศาสตร์การวิจัย ตลอดจนความเข้าใจในโลกและชีวิตแก่ข้าพเจ้า อันเป็นประโยชน์ยิ่งทั้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษา และต่อการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า

ขอบพระคุณ ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นาวาเอกหญิง อรสา ดุรงค์เดช รองผู้อำนวยการส่วนการศึกษา โรงเรียนเตรียมทหาร ผู้บังคับบัญชาที่มีพระคุณยิ่งต่อข้าพเจ้า

ขอบพระคุณ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้าในการเก็บข้อมูลวิจัย

ขอบคุณ นักเรียนเตรียมทหาร ผู้เป็นวีรบุรุษแห่งวิทยานิพนธ์นี้

ขอบคุณ เพื่อนร่วมรุ่นจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 24 รวมถึงพี่น้องครอบครัว Counseling ทุกคน

ขอบคุณ คุณบุญธรรม ชูเลิศ ผู้เป็นดวงตะวันส่องแสงสว่างในหัวใจ อยู่เคียงข้างและมอบความอบอุ่นแก่หัวใจของข้าพเจ้าเสมอมา

ขอบพระคุณในบุญคุณอันหาที่สุดมิได้ของแม่ “อำพัน นาคแหยม” ผู้ให้ชีวิตและความร่มเย็นแก่ชีวิตของข้าพเจ้า ผู้สนับสนุนทุนการศึกษาทั้งหมด ผู้เป็นกำลังใจและดูแลข้าพเจ้าเสมอมา ไม่ว่าจะลูกจะเติบโตใหญ่เพียงใดก็ตาม และท่านก็เป็นทั้งหมดทั้งมวลแห่งชีวิตข้าพเจ้า ปริญญานี้เป็นของแม่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่ 1 : บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 : เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความเข้มแข็งอดทน (Hardiness).....	5
นักเรียนเตรียมทหาร.....	11
การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 : วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
จริยธรรมในการวิจัย.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย.....	32
การตรวจสอบคุณภาพของการวิจัย.....	32

บทที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล.....	34
ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล.....	35
ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากผลการวิจัย.....	41
ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ.....	42
ประสบการณ์ความยากลำบาก.....	44
สิ่งที่ยोगงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร.....	46
สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก.....	57
บทที่ 5 : สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
การประยุกต์ใช้ผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	81
รายการอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	91
ภาคผนวก ค.....	94
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1	
สรุปประเด็นประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของ นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา.....	70

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้าง นายทหาร นายตำรวจ อันเป็นกำลังหลักที่สำคัญ ด้านความมั่นคงของชาติ เริ่มต้นในโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแรกที่ทำให้การเปลี่ยนสภาพบุคคลพลเรือน ให้เป็นนักเรียนทหาร เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ ก่อนไปศึกษาต่อยัง โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อย ตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543) กระบวนการสร้างและหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร มีทั้ง การฝึก การศึกษา ตลอดจนมีระบบปรับปรุงลักษณะทหาร อันเป็นกระบวนการที่มุ่งวางพื้นฐาน อุปนิสัยจิตใจ ตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ความมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การ เสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและต่อความยากลำบากที่ต้องประสบทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

“อดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก” คือ ปณิธานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่นักเรียนเตรียมทหาร เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2503 (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543) นักเรียนเตรียมทหารเป็นผู้ที่ต้องไปทำหน้าที่นายทหาร นายตำรวจต่อไปในภายภาคหน้า ทหารอยู่ คู่กับการเป็นชาติและการก่อตั้งประเทศมาแต่เมื่อครั้งอดีตอันยาวนาน พลังอำนาจทางทหารเป็น พลังอำนาจของชาติที่สำคัญ จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ทหารได้แก้ไขกอบกู้สถานการณ์ที่ เลวร้ายในชาติบ้านเมืองมาหลายครั้งหลายครา ด้วยเหตุนี้ ทหารจึงเป็นหลักของชาติบ้านเมือง (เปรม ติณสูลานนท์, 2548) รวมถึงตำรวจที่ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ด้วย การทำหน้าที่ของทหารตำรวจจึงต้องเกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์โดยตรง เพื่อการรักษาความ สงบสุข และปกป้องอธิปไตย ความเป็นเอกราชของชาติ อันเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนใน ชาติบ้านเมือง เห็นได้ว่า การทำหน้าที่ของทหารตำรวจย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงการพบกับความ ยากลำบากทั้งทางกายและจิตใจได้ ในบางครั้งอาจถึงขั้นต้องแลกกับการสูญเสียเลือดเนื้อหรือ แม้แต่ชีวิต การทำหน้าที่ในสภาวะการณ์ที่วิกฤตกดดันเช่นนี้ อาจส่งผลต่อการเกิดความเครียดแก่ ทหารตำรวจในระดับต่างๆ ดังนั้น ทหารตำรวจจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญหลัก คุณลักษณะหนึ่ง ดังคำกล่าวถึงทหารที่เรามักจะได้ยินเสมอว่า “ท.ทหาร อดทน”

พลเอกปิยะ สุวรรณพิมพ์ ผู้เป็นบุพการีและผู้บัญชาการท่านแรกของโรงเรียนเตรียมทหาร ได้มอบโอวาทแก่นักเรียนเตรียมทหาร เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2508 ซึ่งในตอนหนึ่งมีความว่า “จงระลึกอยู่เสมอว่า ยิ่งยากยิ่งดี ทำสิ่งซึ่งบุคคลอื่นทำได้โดยยาก อดทนต่อสิ่งซึ่งบุคคลอื่นอดทนไม่ได้โดยยาก เสียสละสิ่งซึ่งบุคคลอื่นเสียสละไม่ได้โดยยาก ชนะสิ่งซึ่งบุคคลอื่นชนะไม่ได้โดยยาก” (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543) นับได้ว่าคำกล่าวนี้เป็นปรัชญาพื้นฐานของกระบวนการสร้างและหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจให้กับนักเรียนเตรียมทหาร

ระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่ เป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างและหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร โดยตลอดระยะเวลาในภาคเรียนแรกของชั้นปี 1 หรือเวลาประมาณ 6 เดือน จะมีการปรับเปลี่ยนชีวิตและวิถีคิดของนักเรียนจากแบบพลเรือนมาสู่ระบบทหาร นักเรียนใหม่ต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอย่างเข้มงวดอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นนักเรียนใหม่ นักเรียนต้องทำตามคำสั่งทั้งหมด ให้เสร็จ ทำให้ดี ด้วยเวลาอันจำกัด และจะต้องหาทางออกกับปัญหาและการปฏิบัติตามคำสั่ง ที่ดูเหมือนจะเกินขีดความอดทนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ระหว่างช่วงนักเรียนใหม่ มีนักเรียนลาออกไปมากบ้างน้อยบ้างทุกปี ระบบนักเรียนใหม่นี้ จะคัดกรองให้เหลือเฉพาะนักเรียนเตรียมทหารที่แข็งแกร่งและมีจิตใจที่เข้มแข็งเท่านั้น (พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551)

ระบบการเรียนการฝึกของโรงเรียนเตรียมทหาร นอกจากเป็นการสร้างและหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหารแล้ว จากการศึกษาของ อรุณศิริ เกียรติศิริ (2547) ที่ทำการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปี 1 พบว่า ระบบการเรียนการฝึกของโรงเรียนเตรียมทหารส่งผลต่อนักเรียนเตรียมทหารในการปรับตัวเข้ากับระบบทหาร การปรับตัวต่อกิจวัตรประจำวัน ส่งผลต่อสภาวะอารมณ์ และสัมพันธภาพ ก่อให้เกิดความวิตกกังวล ตลอดจนความเครียดในระดับต่างๆ จากการศึกษาปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้นักเรียนเตรียมทหารใหม่ลาออก ของ อรุณ ศาสตราสิทธิกร และ นรชัย วงษ์ดนตรี (2541) พบว่า สาเหตุสำคัญที่เป็นมูลเหตุให้นักเรียนเตรียมทหารใหม่ลาออกคือ ความวิตกกังวลและความไม่พร้อมของร่างกายและจิตใจ ดังนั้น ในการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหารจำเป็นต้องมีความอดทน ดังคำกล่าวของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (2548) ที่กล่าวว่า การที่นักเรียนเตรียมทหารจะก้าวผ่านจากโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อไปศึกษาต่อยังโรงเรียนเหล่าทัพทั้งสิ้น ด้วยความภาคภูมิใจ สง่าผ่าเผยและภูมิใจ นักเรียนเตรียมทหารต้องอดทน อดทนต่อความยากลำบากที่จะได้รับในขณะที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ต้องทนได้ ต้องสู้ได้ ต้องไม่ท้อถอย ต้องไม่ยอมแพ้

จากการให้คุณค่าในความอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งความอดทนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ามี ความใกล้เคียงกับความเข้มแข็งอดทน (Hardiness) อันเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทานความเครียด และสนับสนุนให้บุคคลคงสภาวะสุขภาพที่ดีไว้ได้ เมื่อบุคคลประสบกับ

สภาวะเครียดจากเหตุการณ์ในชีวิต (Kobasa, 1982) โดยความเข้มแข็งอดทน มีลักษณะร่วมสำคัญ 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การผูกมัดตนเอง (Commitment) ซึ่งเป็นลักษณะของผู้มีความเข้มแข็งอดทนที่เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อชีวิต ว่ามีความหมายและน่าสนใจ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงตัดสินใจลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท อย่างมีเป้าหมาย และ ผู้มีความเข้มแข็งอดทน ก็เชื่อมั่นว่าตนสามารถควบคุมสถานการณ์ (Control) ตลอดจน จัดการ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในชีวิตได้ นอกจากนี้ ผู้มีความเข้มแข็งอดทน ยังเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงในชีวิตและความยากลำบากที่เกิดขึ้น เป็นเรื่องปกติธรรมดาของชีวิต จึงมองว่าเป็นความท้าทาย (Challenge) ที่จะได้มีโอกาสเรียนรู้และเติบโตจากประสบการณ์นั้น (Kobasa, 1979)

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า ความเข้มแข็งอดทนเป็นตัวต้านทานความเครียดที่จะช่วยให้บุคคลคงสุขภาวะที่ดีไว้ได้ เมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบากในชีวิต ความเข้มแข็งอดทนนี้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมทราบดีว่าคุณค่าคือความอดทน (เปรม ติณสูลานนท์, 2548) นอกจากความเข้มแข็งอดทนจะเป็นคุณลักษณะหลักของทหารแล้ว ความเข้มแข็งอดทนยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถก้าวผ่านความลำบากที่ต้องเผชิญระหว่างการเรียนและการฝึกด้วย จากการศึกษาของ Eid และ Morgan III (2006) ที่ศึกษาในนักเรียนทหาร ชั้นปี 1 โรงเรียนนายเรือแห่งราชนาวิกวินอร์เวย์ พบว่า บุคลิกภาพเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาการเครียดอย่างรุนแรงในสถานการณ์ความเครียดจากการฝึกหลักสูตรทะเลศึก และจากการศึกษาในทหารใหม่แห่งกองทัพอิสราเอลของ Florian, Mikulincer และ Taubman (1995) พบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการประเมินสถานการณ์ที่เผชิญในลักษณะคุกคาม เห็นได้ว่า ความเข้มแข็งอดทนมีผลต่อการสนับสนุนให้ทหารคงสุขภาวะที่ดีได้ แต่จากการทบทวนวรรณกรรม ไม่พบการศึกษาความเข้มแข็งอดทนในนักเรียนเตรียมทหารแห่งกองทัพไทย ซึ่งเป็นช่องว่างในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทนในนักเรียนเตรียมทหารแห่งกองทัพไทย

การศึกษาค้นคว้าความเข้มแข็งอดทนในนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นตัวต้านทานความเครียดที่ช่วยให้นักเรียนเตรียมทหารคงสุขภาวะที่ดีไว้ได้ เมื่อต้องผ่านกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา จะทำให้เข้าใจความจริงที่ศึกษาได้จากประสบการณ์ของชีวิต (Omery & Mack, 1995) ความเข้าใจในประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารนี้ จะช่วยสนับสนุนการทำงานของนักจิตวิทยาการศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือทางจิตใจแก่นักเรียนเตรียมทหาร รวมถึงเป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้ เข้ากับกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักเรียนเตรียมทหารโดยเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา เพื่อศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้นปี 3 ที่ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวด ขึ้นไป จำนวน 17 คน ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2554

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความเข้มแข็งอดทน หมายถึง ประสบการณ์ทางจิตใจส่วนบุคคล ที่สนับสนุนให้บุคคลคงสภาวะสุขภาพที่ดีไว้ได้ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างาน เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์ความเครียดรุนแรงหรือภาวะทุกข์ในชีวิต

นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา (Commander) หมายถึง นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้นปี 3 ที่ได้รับการคัดเลือกและมีคำสั่งแต่งตั้งในปีการศึกษา 2552 ให้ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้านักเรียน หัวหน้ากองพัน หัวหน้ากองร้อย หรือหัวหน้าหมวด มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายทหาร นายตำรวจที่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้เข้าใจเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ความเข้าใจนี้จะช่วยสนับสนุนการทำงานของนักจิตวิทยาการปรึกษา ในการให้ความช่วยเหลือทางจิตใจแก่นักเรียนเตรียมทหาร รวมถึงเชื่อมโยงความเข้าใจองค์ความรู้ที่ได้เข้ากับกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักเรียนเตรียมทหารโดยเฉพาะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวคิดเบื้องต้นในการทำ ความเข้าใจประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่ง นักเรียนบังคับบัญชา แนวคิดเบื้องต้นนี้ ผู้วิจัยใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามการสัมภาษณ์ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวก็มีได้เป็นแนวคิดที่จะจำกัดความคิดหรือจำกัดการตีความในการวิเคราะห์ ข้อมูลตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา แนวคิดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้ทบทวนมา มี ดังต่อไปนี้

1. ความเข้มแข็งอดทน (Hardiness)

แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเป็นแนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาให้บุคคลมี ความสุข ให้บุคคลคงสุขภาวะที่ดีไว้ได้ ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะ บุคลิกภาพของบุคคลลักษณะหนึ่ง ที่สนับสนุนให้บุคคลคงสุขภาวะที่ดีไว้ได้ บุคลิกภาพ ความเข้มแข็งอดทนทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทาน เมื่อบุคคลประสบกับสภาวะเครียดจากเหตุการณ์ ในชีวิตหรือเผชิญกับสถานการณ์ความเครียดที่รุนแรงในชีวิต โดยได้มีการศึกษาบุคลิกภาพความ เข้มแข็งอดทน ดังต่อไปนี้

ความหมายของความเข้มแข็งอดทน

ในภาวะที่บุคคลต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด บางคนสามารถเผชิญกับ เหตุการณ์นั้นได้และยังสามารถลดความเครียดที่เกิดขึ้นได้ด้วย ในขณะที่บางคนไม่สามารถเผชิญ กับความเครียดนั้นได้ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากลักษณะของบุคคลที่เป็นปัจจัยช่วยลดความเชื่อมโยง ระหว่างเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดกับความเจ็บป่วย ที่เรียกว่า บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง (Hardy Personality) หรือ มีความเข้มแข็งอดทน (Hardiness) (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

Suzanne C. Kobasa คือผู้เสนอแนวคิด ความเข้มแข็งอดทน โดยตั้งข้อสังเกตว่า บุคคล หลายคนที่ได้ประสบสถานการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง บางคนสามารถเผชิญ ความเครียดได้โดยที่ไม่เกิดความเจ็บป่วย แต่บางคนเกิดความเจ็บป่วย จึงทำให้ Kobasa สนใจ ศึกษาสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีความต้านทานต่อความเครียดสูงโดยไม่เกิดความเจ็บป่วยตามมา ซึ่ง

ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่สามารถเอาชนะความเครียดในระดับสูงโดยไม่เกิดความเจ็บป่วย มีลักษณะบุคลิกภาพหรือปัจจัยส่วนบุคคลที่คล้ายกันเรียกว่าความเข้มแข็งอดทน ซึ่งความเข้มแข็งอดทนจะทำหน้าที่เหมือนแหล่งทรัพยากรในการฟื้นฟูพลังในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดในชีวิต และช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญและจัดการความเครียดได้ (Kobasa, 1979 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

บุคลิกภาพที่เข้มแข็งอดทนสร้างอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ที่มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์มีการดำรงอยู่ในโลก (Being-in-the World) หรือ Dasein อันเป็นหลักการพื้นฐานของแนวคิดปรัชญาอัตถิภาวะนิยม มนุษย์กับโลกไม่สามารถแยกออกจากกันได้ มนุษย์จึงให้ความหมายในการดำรงอยู่ของตนและแกสิ่งรอบตัวที่มีอยู่อย่างเป็นตัวของตัวเองในโลก (Hall & Lindzey, 1970) การให้ความหมายในสิ่งที่มนุษย์เป็นไม่เคยคงที่แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มนุษย์เปิดเผยออกมาในสิ่งใหม่เกี่ยวกับเขาและโลก (Kobasa และ Maddi, 1977) มนุษย์เข้าใจในความเป็นตัวตนของตนและรู้ว่าภาวะการดำรงอยู่แห่งตนเป็นสิ่งที่ชั่วคราวเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาและสถานการณ์ ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดภาวะวิตกกังวล (Langdrige, 2007) จากพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ว่าการดำรงอยู่ของมนุษย์เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ชีวิตต้องมีการเปลี่ยนแปลง และมนุษย์ต้องเผชิญกับความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น ความเครียดและเหตุการณ์ในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์พัฒนาตนเอง (Kobasa และ Maddi, 1977) แนวคิดบุคลิกภาพที่เข้มแข็งอดทนจึงถูกสร้างขึ้นอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) นี้

ความเข้มแข็งอดทน (Hardiness) หมายถึง กลุ่มของลักษณะส่วนบุคคลซึ่งทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทาน เมื่อบุคคลประสบกับภาวะเครียดจากเหตุการณ์ในชีวิต (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การผูกมัดตนเอง (Commitment) ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Control) และความท้าทาย (Challenge) องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การผูกมัดตนเอง (Commitment) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่สามารถมองเห็นคุณค่า ความสำคัญในสิ่งที่ตนเองสนใจ และตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงตามเป้าหมายของชีวิต เห็นความสำคัญของการลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสามารถนี้ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัดตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือในสถาบันทางสังคม ส่งผลให้บุคคลเลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการกระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมที่จะกระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก มีความอดทนอดกลั้นไม่ย่อท้อ ต้ออุปสรรค มุ่งมั่นในบทบาทของตนเองต่อสังคม พยายามเรียนรู้การอยู่

ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และสามารถนำแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการแก้ปัญหา ความมุ่งมั่น ผูกมัดตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภายใน หรือ จากการชักนำของผู้อื่นจะช่วยปกป้องบุคคลจากความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากผลของความเครียดได้ ทำให้ผ่อนคลาย และถ้าเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นอาจมีอันตราย การผูกมัดตนเองก็จะช่วย เป็นตัวกันชนหรือเกราะป้องกัน บุคคลจะรู้ว่าตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับและรู้ว่าทำไมตนเองจึงเลือกเข้า เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ด้วยความรู้สึกผูกพันที่แตกต่างกัน บุคคลจะสร้างเป้าหมายและให้ลำดับ ความสำคัญที่แตกต่างกัน บุคคลมีความสามารถในการตัดสินใจว่าจะทำเพื่อเป้าหมายใดและควร ยึดถือคุณค่าข้อใด ความเข้าใจตนเองเช่นนี้เป็นโครงสร้างภายในตัวบุคคลที่แข็งแกร่ง บุคคลที่มี การผูกมัดตนเองจะมีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาและมีทักษะในการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลได้ดี อันเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทางตรง ข้าม หากบุคคลขาดการผูกมัดตนเอง เขาจะมองไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของกิจกรรมที่ตน ต้องการรับผิดชอบ ทำให้ไม่สนใจหรือหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมนั้นๆ และขาดทักษะในการ แก้ปัญหา ไม่สามารถนำแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ส่งผล ให้ประสบการณ์ล้มเหลวอยู่เสมอเมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์เหล่านั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเกิด ความเครียดได้ง่าย (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

2. ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Control) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความ เชื่อว่าตนสามารถควบคุมและมีอิทธิพลเหนือการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่เข้ามาในชีวิต บุคคลจะมองเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดในชีวิตว่า สามารถทำนายล่วงหน้า กำหนดทิศทาง และปรับเปลี่ยนได้ ไม่ได้เกิดจากโชคชะตาหรืออำนาจของผู้อื่น เหตุการณ์เป็นผลของการกระทำ ของตนเองที่ตนเองต้องรับผิดชอบ แม้สถานการณ์นั้นอาจจะนำความยุ่งยากหรือนำความเสียหาย มาสู่ตน บุคคลจะยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นผลจากการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหน้าและสามารถวางแผนเพื่อ เผชิญกับสถานการณ์นั้นได้อย่างไม่เครียด บุคคลที่สามารถควบคุมสถานการณ์มักจะเชื่อมั่นใน ตนเอง กล่าวถึงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ เชื่อว่า ตนเองสามารถควบคุมตนเองให้มีวินัย อยู่ใน บรรทัดฐานของสังคม สามารถจัดการบริหารสิ่งต่างๆ ทั้งทางด้านการงาน ครอบครัวการดูแล สุขภาพตนเอง ซึ่งมีการวิจัยช่วยยืนยันว่าความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ ช่วยลดความ รุนแรงของอันตรายทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากความเครียดได้ ความสามารถในการควบคุม สถานการณ์พัฒนาจากการเลี้ยงดูที่เอื้อต่อการมีประสบการณ์เรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อทำงานสำเร็จ จะเกิดความรู้สึกมั่นใจและพัฒนาประสบการณ์ที่จะช่วยในการจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้อย่าง ไม่เครียด ในทางตรงข้าม หากบุคคลขาดประสบการณ์ในการควบคุมสถานการณ์ เขาจะไม่มั่นใจ ในความสามารถของตนเอง เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตต้องอาศัยคนอื่นเป็นผู้ตัดสินใจ มองว่า ตนเองไร้พลังอำนาจ ไม่สามารถเปลี่ยนเหตุการณ์ที่ประสบได้ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รับรู้ว่

ตนถูกคุกคาม หรือกำลังอยู่ในอันตรายไม่ปลอดภัย เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตบุคคลนั้น จึงเกิดความเครียดได้ง่าย (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

3. ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อว่า ชีวิตย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมองว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเรื่องธรรมดามากกว่าเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก คนที่มีลักษณะท้าทายจะมองเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดเป็นโอกาส เป็นสิ่งจูงใจที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้กับตนเองมากกว่าที่จะเป็นการคุกคามความมั่นคงในชีวิต ดังนั้นบุคคลจึงมองสิ่งที่เปลี่ยนแปลงว่าเป็นสิ่งที่คาดคะเนได้ และทำให้เกิดการพัฒนา เกิดการเรียนรู้จากการเผชิญเหตุการณ์ในชีวิต และรับรู้ว่าการประสบการณ์เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทาย บุคคลที่มองชีวิตในลักษณะท้าทายจะสนใจและปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น สามารถมองเห็นสิ่งดีของการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ต่างๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ ทำให้พยายามศึกษาค้นคว้า และสามารถเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล ทำให้สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นโอกาสมากกว่าเป็นวิกฤต ยอมรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ อยู่เสมอ บุคคลจะมองว่าสถานการณ์ความเครียดในชีวิตนั้นเป็นเหมือนโอกาสที่ก่อให้เกิดความเจริญของส่วนบุคคล อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่จะตอบสนองต่อสิ่งที่ไม่คาดหวัง จะเปิดใจกว้าง ยอมรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะมีความยุ่งยากเพียงใดก็ตาม ทำให้ไม่เกิดความเครียดมากเกินไปจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

พัฒนาการของบุคลิกภาพเข้มแข็งอดทน

ความเข้มแข็งอดทนมีพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม (Existential theory) ซึ่ง อธิบายการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคคลว่า มาจากการพัฒนาความสามารถ ความเชื่อ ค่านิยม ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต จนหล่อหลอมเป็นแกนสำคัญของบุคลิกภาพ มีการพัฒนาองค์ประกอบให้เกิดความแข็งแกร่งขึ้นเป็นบุคลิกภาพโดยรวม (Kobasa & Maddi, 1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ลักษณะของการพัฒนาที่สำคัญ มีดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล
2. การพัฒนาเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวตามวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนเองดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข
3. การพัฒนาเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ทำให้บุคคลมีการเจริญเติบโตตามวิถีตามธรรมชาติ

Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ในระยะเริ่มแรกของชีวิตด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

ระหว่างบิดามารดาและบุตร ภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน แม้ว่าความเข้มแข็งอดทนจะพัฒนามาจากระยะต้นของชีวิต แต่ก็สามารถเสริมสร้างและดำรงไว้ได้ตลอดชีวิต จากปฏิสัมพันธ์กับครู กลุ่มเพื่อนในวัยเรียน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เจ้านายและเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาความเข้มแข็งอดทนจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นการวางรากฐานความเข้มแข็งอดทน ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้เสนอการพัฒนาความเข้มแข็งอดทนโดยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ดังนี้

การผูกมัดตนเอง (Commitment) พัฒนามาจากการเลี้ยงดูที่มีความรักซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน พัฒนาความรู้สึกปลอดภัย และได้รับประสบการณ์ความรู้สึกพึงพอใจในความสำเร็จของตน เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง พัฒนาให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ และนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เมื่อเด็กพบกับอุปสรรค พ่อแม่ควรที่จะชี้แนะ สนับสนุนให้เด็กเกิดการพัฒนา มากกว่าเข้าไปช่วยเหลือหรือทำทุกอย่างแทนเด็ก เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงานอยู่เสมอ ซึ่งไม่ได้ช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกพึงพอใจในความสามารถของตนเอง หากกิจกรรมที่เด็กทำยากเกินไปก็ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการผูกมัดตนเองเช่นกัน (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

การควบคุมสถานการณ์ (Control) พัฒนามาจากการสอนให้เด็กมีวินัยในตนเอง สนับสนุนให้เด็กรับผิดชอบต่อตนเอง กิจกรรมที่ให้เด็กทำควรมีความยากง่ายในระดับปานกลาง การเรียนรู้การทำงานให้สำเร็จ เด็กจะต้องใช้ความสามารถในการจัดการด้วยตนเอง บางครั้งอาจต้องอาศัยความช่วยเหลือสนับสนุนจากพ่อแม่บ้าง เมื่องานสำเร็จเด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่สามารถจัดการหรือควบคุมเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่หากเด็กได้รับประสบการณ์หรืองานที่พ่อแม่ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือ ทำให้งานนั้นยากเกินกว่าที่เขาจะทำให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะจัดการควบคุม ต้องอาศัยผู้อื่นอยู่เสมอ หรือหากพ่อแม่ให้ความช่วยเหลือมากเกินไป เด็กก็จะไม่ได้พัฒนาความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

ความท้าทาย (Challenge) พัฒนามาจากการอธิบายของพ่อแม่แก่เด็ก เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตว่า การเผชิญการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเป็นประสบการณ์ที่เด็กควรได้รับ พ่อแม่ต้องชี้ให้เด็กเห็นในส่วนของเหตุการณ์เหล่านั้น ทำให้เด็กมองโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากกว่ามองว่าเป็นสิ่งที่เลวร้าย เป็นอันตรายคุกคามต่อความเป็นสุข พ่อแม่ ต้องสอนวิธีให้เด็กปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและมีความสุขต่อการเผชิญเหตุการณ์ทุกรูปแบบ การชี้ให้เด็กเห็นการพัฒนาหรือผลสำเร็จเมื่อเด็กสามารถปรับตัวให้

ตอบสนองความต้องการของตนเองได้โดยมีพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี จะพัฒนาความเชื่อในการมองชีวิตในทางที่ดีมากกว่ามองว่าเป็นสิ่งเลวร้าย (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน

ความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่พัฒนามาตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูและการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม มีการวิจัยและศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน คือ การสนับสนุนทางสังคมและประสบการณ์ของบุคคล ดังนี้

1. การสนับสนุนทางสังคม

Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) กล่าวว่า ลักษณะความเข้มแข็งอดทน พัฒนาคั้งแต่ระยะเริ่มแรกของชีวิตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน บิดาและมารดานับว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมแรกที่เกิดลักษณะความเข้มแข็งอดทน นอกจากนี้ Pagana (1990 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการประเมินสถานการณ์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม กับการประเมินสถานการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานครั้งแรกของนักศึกษาพยาบาล พบว่า การสนับสนุนทางสังคมและความเข้มแข็งอดทนสัมพันธ์ทางบวกกับการประเมินสถานการณ์ว่า การฝึกปฏิบัติงานครั้งแรกมีลักษณะท้าทาย และแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ พยาบาลประจำการ ซึ่งต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ศึกษาในด้านลักษณะความเข้มแข็งอดทน และ Harrison, Loiselle, Duquette และ Semenic (2002 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้ทำการศึกษา ความเข้มแข็งอดทน แหล่งสนับสนุนการทำงานและความเครียด ระหว่างผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ พบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่มีความเข้มแข็งอดทนในระดับสูงนั้น จะมีแหล่งสนับสนุนการทำงาน ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน

2. ประสบการณ์ของบุคคล

ความเข้มแข็งอดทนของบุคคลพัฒนาจากความสามารถ ความเชื่อ ค่านิยม ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์จนหล่อหลอมกลายเป็นแกนของบุคลิกภาพ การพัฒนาเกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์การเผชิญต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข การเปลี่ยนแปลงในชีวิตและการ

เจริญเติบโตตามวัย (Kobasa & Maddi, 1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ดังผลการศึกษาของ Hegge, Melcher, และ William (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่พบว่า ความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าคนทั่วไปเล็กน้อย เพราะนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ทำการศึกษาได้ผ่านประสบการณ์การทำงานมาก่อนหน้าที่จะเข้าศึกษาวิชาพยาบาล ประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน จากการศึกษาของ Nicholas และ Leuner (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ยังพบอีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการผูกมัดตนเอง การมีอำนาจควบคุม และความรู้สึกท้าทายอยู่เป็นประจำจะมีระดับความเข้มแข็งอดทนสูงเนื่องจากการที่บุคคลมีประสบการณ์การแก้ไขปัญหาหรือเผชิญหน้ากับปัญหาบ่อยครั้ง ย่อมเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้าและมีวิธีที่จะจัดการหรือเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นในครั้งต่อมา ได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน เห็นได้ว่า ความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่เป็นตัวต้านทานความเครียดและสนับสนุนให้บุคคลคงสภาวะสุขภาพที่ดีไว้ได้ เมื่อบุคคลประสบกับสภาวะเครียดจากเหตุการณ์ในชีวิต โดยความเข้มแข็งอดทนมีลักษณะร่วมสำคัญ 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การผูกมัดตนเอง (Commitment) การควบคุมสถานการณ์ (Control) และความท้าทาย (Challenge) สำหรับการพัฒนาสร้างเสริมความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาสร้างเสริมได้ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ด้วยบรรยากาศการเลี้ยงดูและการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคม และประสบการณ์ของบุคคล ก็เป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาสร้างเสริมความเข้มแข็งอดทนด้วย ทั้งนี้ ความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาสร้างเสริมได้อย่างต่อเนื่องตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ตลอดจนสามารถดำรงไว้ได้ตลอดชีวิต

2. นักเรียนเตรียมทหาร

โรงเรียนเตรียมทหารมีประวัติและความเป็นมาของการก่อตั้ง เนื่องจากกระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2479 ซึ่งให้ยุบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 จากสายสามัญศึกษา และจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาต่อเนื่องกับสายสามัญศึกษา ดังนั้นสถาบันชั้นอุดมศึกษาต่างๆ จึงต้องจัดตั้งโรงเรียนเตรียมของตนเองโดยใช้เวลา 2 ปี และมีหลักสูตรเทียบเท่าชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 เดิม (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมนายร้อยและโรงเรียนเตรียมนายเรือ จึงได้กำเนิดขึ้นในปี พ.ศ.2481 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเตรียมของแต่ละเหล่าทัพมีความรู้ความสามารถและมีลักษณะทหาร อยู่ในมาตรฐานพอที่จะศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหารบกและโรงเรียนนายเรือ ต่อมาได้มีการ

จัดตั้งโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศ ในปี พ.ศ.2499 ด้วย ภายหลังจากนั้น สภาเกล้าใหม่ได้มีมติ ครั้งที่ 5/2500 ให้รวมโรงเรียนเตรียมของสามเหล่าทัพ ไว้ ณ ที่แห่งเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสามัคคีซึ่งกันและกันระหว่างนายทหารทั้งสามเหล่าทัพ และเป็นประหยัดงบประมาณของชาติอีกด้วย (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหาร จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2501 โดยรวมเอา กิจการ ผู้บังคับบัญชา ครู อาจารย์จากโรงเรียนเตรียมทหารทั้งสามเหล่าทัพ มาร่วมปฏิบัติงานที่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนิน เป็นการชั่วคราว จนกระทั่งวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2504 จึงได้ย้ายที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร มาตั้งที่ถนนพระรามสี่ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และในปี พ.ศ.2506 กรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ได้ขอให้โรงเรียนเตรียมทหาร รับนักเรียนส่วนหนึ่งของกรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) เข้าศึกษาก่อนไป ศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาของชาติ ในปี พ.ศ.2524 ให้เปลี่ยนแปลงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปลาย จากเดิม 2 ปี เป็น 3 ปี ด้วยความตกลงระหว่าง กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นสมควรเปลี่ยนระบบการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารเช่นกัน โดยในปีการศึกษา 2526 โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารเป็นเวลา 1 ปี ก่อนแยกไปศึกษาใน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ อีกเป็นเวลา 4 ปี ส่วนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ใช้เวลาศึกษาอีก 3 ปี ต่อมาในปีการศึกษา 2528 โรงเรียนเตรียมทหารได้รับนักเรียนแพทย์ทหาร ชั้นปี 1 ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารด้วย (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

ต่อมาในปีการศึกษา 2530 กระทรวงกลาโหมได้ปรับปรุงแบบการศึกษาโดยให้โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของ กระทรวงศึกษาธิการ เข้าศึกษาเป็นเวลา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงส่งตัวไปศึกษาต่อใน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและโรงเรียนนายร้อย ตำรวจ เป็นเวลา 4 ปี (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

มีการย้ายที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร อีกครั้ง ในปี พ.ศ.2543 จากที่ตั้งเดิมที่ถนน พระรามสี่ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ไปอยู่ที่ตั้งใหม่ ณ ตำบลศรีกระอาจ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก และต่อมาในปี พ.ศ.2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โรงเรียนเตรียมทหาร เปลี่ยนแปลง หลักสูตรการศึกษาจากเดิมใช้ระยะเวลาศึกษา 2 ชั้นปี เป็นใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ชั้นปี เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของชาติและเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหาร ใช้คำย่อว่า รร.ตท. ใช้คำภาษาอังกฤษว่า Armed Forces Academies Preparatory School ย่อว่า AFAPS และนักเรียนเตรียมทหาร ใช้คำย่อว่า นตท. คำภาษาอังกฤษว่า Pre-Cadet ย่อว่า P-Cdt (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

การคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหาร

การคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ดำเนินการคัดเลือกโดยคณะกรรมการของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำหรับผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารทั้งในส่วนของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะสำคัญ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2552; โรงเรียนนายเรือ, 2552; โรงเรียนนายเรืออากาศ, 2552; โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2550) ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 14 ปี และไม่เกิน 17 ปี ในปีที่จะเข้ารับการศึกษานักเรียนเตรียมทหาร
3. เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และบิดามารดามีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
4. มีร่างกายแข็งแรง มีรูปร่างและอวัยวะสมส่วน มีลักษณะท่าทางเหมาะแก่การเป็นทหาร มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และไม่เป็นโรคหรือสภาพร่างกายหรือสภาพจิตใจซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

การสอบคัดเลือก กระทำ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก เป็นการสอบภาควิชาการ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการทดสอบความถนัดและวิภาวิสัย การสอบพลศึกษา การสอบสัมภาษณ์ที่วงที่วจา และการตรวจร่างกาย

บุคคลผู้ผ่านการสอบคัดเลือกและมีสิทธิเข้าศึกษาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ทั้งในส่วนของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องทำสัญญามอบตัวเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร โดยโรงเรียนเตรียมทหารจะเสนอรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งได้ทำสัญญามอบตัวเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อออกคำสั่งให้เป็นนักเรียนเตรียมทหารต่อไป

การฝึกการศึกษาของนักเรียนเตรียมทหาร

การฝึกการศึกษาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร ยึดตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ฉบับพุทธศักราช 2546 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2550) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ของกระทรวงศึกษาธิการ การฝึกการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ใช้เวลาในการศึกษา 3 ปี เพื่อให้มีความรู้และ

ทักษะในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นความรู้ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกทั้งหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารมุ่งส่งเสริมสมรรถภาพทางร่างกาย ตลอดจนลักษณะความเป็นผู้นำของทหารตำรวจ ปลูกฝังคุณธรรมและความสามัคคี โดยเน้นการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารเป็นสำคัญ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหารมีจุดมุ่งหมายการศึกษาให้นักเรียนเตรียมทหารพัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นักเรียนเตรียมทหารจะได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้และทักษะอันจำเป็นต่อการประกอบอาชีพทหารตำรวจ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนเตรียมทหารมีคุณลักษณะ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ
3. สามารถเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดีและประพฤติตนให้เป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยพร้อมที่จะเสียสละอุทิศชีวิตและประโยชน์สุขส่วนตน เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำแนวทาง หรือวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน

โรงเรียนเตรียมทหารมีระบบการประเมินค่าลักษณะทหาร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบค่าลักษณะทหารของนักเรียนเตรียมทหาร ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งนักเรียนเตรียมทหารเป็นนักเรียนบังคับบัญชา รวมถึงคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารผู้ที่มีลักษณะทหารดีและดีเยี่ยม อีกทั้งเพื่อนำผลการประเมินค่าลักษณะทหารที่ได้มาเป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนเตรียมทหารเป็นผู้มีลักษณะทหารดีในอนาคต

วิธีประเมินค่าลักษณะทหารของนักเรียนเตรียมทหารจะประเมินตามบัญชีการประเมินค่าลักษณะทหารในด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ใจคอและสังคม ด้านอุปนิสัย และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

สำหรับการประเมินค่าลักษณะทางทหาร ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

1. ความไว้วางใจได้ คือ เป็นที่เชื่อถือของผู้บังคับบัญชา มั่นใจได้ ไว้วางใจมอบงานให้ทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ไม่หน้าไหว้หลังหลอก ไม่คดโกง ไม่รับแต่ปาก กระทำกิจการงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
2. ความกล้าหาญ คือ กระทำกิจการงานใดๆ โดยไม่หวั่นเกรงภัยอันตราย หักใจ ผีในใจ กระทำกิจ-กล้าทำในสิ่งที่ถูกที่ควร บังคับความกลัวไว้ได้-ไม่แสดงออกมา กล้ารับผิดชอบได้ทุกขณะ
3. ความอดทน คือ มีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ ไม่พุดไม่บ่น มีกำลังใจ ไม่ยอมท้อแท้ต่อการงาน ทำงานโดยไม่ปริปาก จิตใจมั่นคง
4. ความยุติธรรม คือ มีความเที่ยงตรง ไม่มีอคติในการพูดหรือปฏิบัติ ฟังเหตุฟังผล พิจารณารอบคอบจึงตัดสินใจอย่างยุติธรรม เป็นกลาง
5. ไม่เห็นแก่ตัว คือ ระลึกถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ไม่เอาเปรียบ คิดถึงผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมก่อนตัวเอง เป็นผู้เสียสละ ใจคอกว้างขวาง ไม่เป็นคนหมกมุ่นคิดแต่เรื่องประโยชน์ของตัวเอง
6. มีความคิดริเริ่ม คือ เป็นคนช่างคิด ช่างค้น เริ่มต้นก่อนเป็นคนสร้างสรรค์ คอยเอาใจใส่ต่อกิจการทั้งมวลให้ก้าวหน้าทันสมัยอยู่เสมอ เป็นคนหัวก้าวหน้า สมัยใหม่ ใฝ่ศึกษาหาความรู้

ระบบนักเรียนใหม่

ในระยะเดือนแรกของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร จะได้รับการฝึกขั้นพื้นฐานของการเป็นทหารอย่างหนัก ในระยะนี้ นักเรียนใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ พร้อมทั้งการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็นก่อนที่จะได้สิทธิแต่งเครื่องแบบและศักดิ์เป็นนักเรียนเตรียมทหารโดยสมบูรณ์ ระบบนักเรียนใหม่มีความมุ่งหมายที่จะวางพื้นฐาน อุปนิสัย จิตใจ ตั้งแต่ เริ่มชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อให้ยึดมั่นในคตินิยมของโรงเรียน คือ ซาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ คตินิยมเหล่านี้ จะต้องฝังแน่นอยู่ในจิตใจเป็นคุณสมบัติประจำตัวของนักเรียนเตรียมทหาร การฝึกอบรมให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย การฝึกให้รู้จักเชื่อฟังคำสั่งโดยฉับพลัน และพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) โดยมีความมุ่งหมายของระบบนักเรียนใหม่ ดังนี้

1. ให้เปลี่ยนสภาพจากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับเพื่อให้บังเกิดความเคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ภายใต้ขนบธรรมเนียมของทหารตำรวจ
2. เสริมสร้างบุคลิกและอุปนิสัยอันดีงามให้มีลักษณะท่าทางที่เหมาะสมในการเป็นทหารตำรวจที่ดีเลิศ
3. เสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ

4. เข้าใจและยึดมั่นในระบบอาวูโส ให้มีสัมมาคารวะระหว่างผู้น้อยและผู้ใหญ่ ตลอดจนปลูกฝังความเป็นทหารเริ่มแรกให้รู้สึกตัวว่าเป็น ผู้น้อยที่สุด
5. ให้มีความสำนึกในการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดทุกโอกาส

การปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารใหม่

การปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ระยะเวลา 18 สัปดาห์แรก ของการเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร แบ่งเป็น 3 ห้วง (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) ดังนี้

ห้วงที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 ถึง 4 ปรับสภาพและเสริมสร้างบุคลิกความเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่

- ปรับสภาพเข้าสู่ระเบียบวินัยของทหาร
- การออกกำลังกายเบาๆ และทดสอบร่างกายเบื้องต้น
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนตัว
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนรวม
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่
- รับการฝึกบุคลิกท่ามือเปล่าเบื้องต้นและแถวชิด
- เพิ่มเติมการออกกำลังกายมากขึ้น
- รับการฝึกอบรมท่ามือเปล่า
- การอบรมพิเศษตามตารางการฝึก
- รับการอบรมชี้แจงความรู้ด้านพื้นฐานของทหารตำรวจ
- ปลูกฝังอุดมการณ์ในด้านความมั่นคง
- ปลดปล่อยพักเพื่อเตรียมตัวรับการฝึกและการศึกษาด้านวิชาการและวิชาทหารตำรวจ

ห้วงที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 ถึง 10 เพิ่มพูนบุคลิกเพื่อการแต่งเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร

- ฝึกทบทวนท่ามือเปล่า ท่าอาวุธ และแถวชิด
- ฝึกลักษณะท่าทางการปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อการแต่งเครื่องแบบ
- ปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติประจำของกรมนักเรียน
- ปฏิบัติตามกิจกรรม การฝึกพิเศษและเตรียมการในพิธีแต่งเครื่องแบบ
- การปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเตรียมทหารชั้นอาวูโส
- รับการศึกษาด้านวิชาการ และวิชาทหารตำรวจ
- ทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

ห้องที่ 3 สัปดาห์ที่ 11 ถึง 18 เสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะทหาร และงานสวมแหวนรุ่น

- ฝึกปฏิบัติหน้าที่การรักษาการณ์
- ฝึกพิเศษในด้านการทดสอบกำลังใจ และสมรรถภาพร่างกาย
- รับการอบรมด้านระเบียบ คำสั่งกรมนักเรียนและโรงเรียนเตรียมทหาร
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบประจำของกรมนักเรียน
- ฝึกพิเศษและการเตรียมการในพิธีรับแหวนรุ่น
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบปฏิบัติประจำของกรมนักเรียน
- สิ้นสุดระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่

ระบบนักเรียนบังคับบัญชา

นักเรียนบังคับบัญชา คือ นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการคัดเลือกโดยผ่านการคัดเลือกของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหารให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายทหารนายตำรวจที่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนายทหารนายตำรวจฝ่ายปกครองบังคับบัญชาทำหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลในด้านความเป็นอยู่ ระเบียบวินัย ความประพฤติ การฝึกและอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในชั้นเรียน (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

การคัดเลือกนักเรียนบังคับบัญชา เป็นหน้าที่ของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร โดยพิจารณาจากการประเมินค่าความเหมาะสมของลักษณะความเป็นทหาร การศึกษา การฝึก และอื่นๆ ตามที่กรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เห็นสมควร เพื่อนำผลการประเมินค่าความเหมาะสมที่ได้ เสนอต่อผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อมีคำสั่งอนุมัติแต่งตั้งให้นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นนักเรียนบังคับบัญชา โดยตำแหน่งของนักเรียนบังคับบัญชา ประกอบด้วย หัวหน้านักเรียน หัวหน้ากองพัน หัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด และผู้ช่วยครูฝึก ตามระเบียบกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร ว่าด้วยนักเรียนบังคับบัญชา พ.ศ.2544 (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

กรรมวิธีการดำเนินการคัดเลือกนักเรียนบังคับบัญชา เริ่มจากการคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 จำนวน 150 คน ที่มีความเหมาะสมเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา ซึ่งพิจารณาจากการประเมินค่าความเหมาะสมโดยเพื่อนนักเรียนเตรียมทหาร อาจารย์ประจำตอน นายทหารนายตำรวจปกครอง รวมทั้งพิจารณาผลการศึกษา ลักษณะทหารที่ดี และการไม่มีประวัติถูกตัดคะแนนความประพฤติ นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในห้วงระยะเวลาเดือน

มีนาคม โดยมีระยะเวลาการฝึก ประมาณ 3 สัปดาห์เศษ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมตาม หลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา กรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร จะรวบรวมคะแนนจากการฝึก เพื่อประกาศรายชื่อนักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 53 คน ให้เป็นนักเรียน บังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้านักเรียน 1 คน หัวหน้ากองพัน 4 คน หัวหน้ากองร้อย 12 คนและ หัวหน้าหมวด 36 คน ตามลำดับคะแนน นอกจากนี้แล้ว นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือก อีก จำนวน 128 คน จะแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยครูฝึก 108 คน และฝ่ายอำนวยการ 20 คน (โรงเรียน เตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

การพ้นจากตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา เป็นไปตามระเบียบกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียม ทหาร ว่าด้วยนักเรียนบังคับบัญชา พ.ศ.2544 คือ การประพฤติตัวไม่เหมาะสมแก่การเป็นนักเรียน บังคับบัญชาโดยถูกตัดสินจากคณะกรรมการซึ่งมีผู้บังคับการกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นประธานกรรมการ หรือประพฤติผิดร้ายแรงจนถูกตัดคะแนนความประพฤติ หรือพ้นสภาพ ความเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร

ในการฝึกหลักสูตรนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ตลอดระยะเวลาหนึ่งภาคเรียนแรก ของชั้นปี ที่ 1 หรือประมาณ 6 เดือน จะมีการปรับเปลี่ยนชีวิตและวิถีคิดในแบบพลเรือนมาสู่ระบบทหาร นักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอย่างเข้มงวดอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็น นักเรียนเตรียมทหารใหม่ นักเรียนต้องทำตามคำสั่งทั้งหมดให้เสร็จ ทำให้ดี ด้วยเวลาอันจำกัดและ จะต้องหาทางออกกับปัญหาและการปฏิบัติตามคำสั่งที่ดูเหมือนจะเกินขีดความอดทนทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ ระหว่างช่วงนักเรียนใหม่ มีนักเรียนลาออกไปมากบ้างน้อยบ้างทุกปี เพราะ อดทนไม่พอ ตะแกรงแรกนี้ มีไว้สำหรับคัดกรองให้เหลือเฉพาะคนพันธุ์แกร่งไว้เพื่อสืบตำนาน นักเรียนเตรียมทหารที่หัวใจเข้มแข็งดังเช่นรุ่นพี่ๆ (พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551) ระบบนักเรียนใหม่ มีขึ้นเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอดทน อดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบ ทั้ง ทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

การฝึกศึกษาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร มุ่งหมายให้นักเรียนเตรียมทหาร เตรียมความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้พร้อมเพื่อไปศึกษาต่อยัง โรงเรียนเหล่าทัพและโรงเรียน นายร้อยตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) การฝึกศึกษาในวิชาสามัญ การฝึกศึกษาวิชาทหาร ทั้งในภาคที่ตั้งและภาคสนาม เช่น การฝึกบุคคลทำการรบเวลากลางวัน การฝึกบุคคลทำการรบ เวลากลางคืน การฝึกเข้าตี ตั้งรับ ร่นถอย การฝึกยิงปืน การฝึกหลักสูตรร่วมพาราเซล การฝึกภาค ทะเล เป็นต้น หรือแม้แต่ระบบต่างๆ เช่น ระบบนักเรียนใหม่ ระบบเกียรติศักดิ์ ระบบปรับปรุง

ลักษณะทหาร ระบบอาวุโส ระบบนักเรียนบังคับบัญชา เป็นต้น ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องทดสอบความอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งจะทำให้การประเมินโดยการประเมินลักษณะทางทหาร ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ด้านความอดทน (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) โดยนักเรียนเตรียมทหารจะต้องมีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ ไม่พุดไม่บ่น มีกำลังใจ ไม่ยอมท้อแท้ต่อการทำงาน ทำงานโดยไม่ปริปาก จิตใจมั่นคง (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

จากการทบทวนวรรณกรรม เห็นได้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียนเตรียมทหาร คือ จะต้องมีความแข็งแรง มีลักษณะท่าทางเหมาะแก่การเป็นทหาร และมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยโรงเรียนเตรียมทหารมีกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหารด้วยการเสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ การทำความเข้าใจความหมายความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารที่ผ่านการบ่มเพาะจากโรงเรียนเตรียมทหาร ในทัศนะของนักเรียนเตรียมทหารที่ได้พบกับประสบการณ์นั้น ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา จะทำให้เข้าใจความจริงที่ศึกษาได้จากประสบการณ์ของชีวิต (Omery & Mack, 1995)

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

ลักษณะสำคัญ

ชาย โพลิตตา (2550) อธิบายภูมิหลังและลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา ว่าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่อาศัยแนวความคิดและโลกทัศน์จากปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาเป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์และประสบการณ์ของมนุษย์ (Holloway, 1997 อ้างใน ชาย โพลิตตา, 2550) การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยามุ่งทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบเป็นหลัก ความหมายที่การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาให้ความสนใจคือ ความหมายในทัศนะของผู้ที่ได้ประสบกับประสบการณ์นั้น เป้าหมายสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาจึงเป็นการหาคำตอบสำหรับคำถามว่า การได้ประสบกับเหตุการณ์นั้น มีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบมัน หรือประสบการณ์ในเรื่องนั้นมีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบมันมาแล้วหรือที่กำลังประสบมันอยู่ (Cohen, Kahn และ Steeves, 2000 อ้างใน ชาย โพลิตตา, 2550) การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยามุ่งสนใจศึกษาในประเด็นว่า มนุษย์ผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาอย่างไรบ้างและมีประสบการณ์อะไรที่สะสมในเขา เขาสร้างโลกของความจริงของเขาอย่างไร โลกความจริงของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องประสบการณ์และความหมายที่แต่ละบุคคลสะสมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของต่างๆ ด้วยตัวเขาเองเท่านั้น ดังนั้นเราจึงไม่สามารถแยกความจริงของโลกมนุษย์ได้อย่าง

เป็นปรนัย (Objective) ว่าสิ่งนั้น จริง สิ่งนี้เป็นเพียงแต่ความนึกคิด (Subjective) ของคนนั้นคนนี้เท่านั้น เพราะสิ่งใดก็ตาม ถ้าเขาตีความว่า สำคัญ สิ่งนั้นก็จริง สำหรับเขาตัวเอง (นิสา ชูโต, 2545)

ข้อสรุปที่สำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา คือ ประสบการณ์ชนิดเดียวกันย่อมมีแก่นแท้ (Essence) อันเดียวกัน ซึ่งแก่นแท้ก็คือ ความหมายที่คนเข้าใจร่วมกันหรือเข้าใจตรงกัน ในการวิเคราะห์ นักวิจัยจะเปรียบเทียบประสบการณ์ของคนหลายๆ คน เพื่อหาลักษณะร่วมกันของประสบการณ์ในเรื่องเดียวกันจากคนแต่ละคน (ชาย โพรสิตีตา, 2550)

แนวคิดที่เป็นฐานคติที่สำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา อีกประการคือ การแบ่งปันความสำคัญของประสบการณ์ด้วยการตรวจสอบความหมายโดยการรับรู้ ถ่ายโอน และตรวจสอบกับบุคคลที่ผ่านประสบการณ์เช่นเดียวกันมาแล้ว (นิสา ชูโต, 2545)

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

Moustakas (1994 อ้างใน ชาย โพรสิตีตา, 2550) กล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. กำหนดหัวข้อและคำถามในการวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยา
2. ทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
3. กำหนดเกณฑ์สำหรับคัดเลือกบุคคลและปรากฏการณ์สำหรับศึกษา
4. ให้ข้อมูลที่เป็นแก่ผู้ที่ถูกเลือกมาศึกษา รวมทั้งจัดการกับประเด็นที่เกี่ยวกับจริยธรรม

ในการวิจัย

5. กำหนดประเด็นหรือแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
6. ทำการสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์อย่างละเอียด อาจจำเป็นต้องทำการสัมภาษณ์ซ้ำหลายครั้ง
7. เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และดำเนินการวิเคราะห์

การเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

นักวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล (ชาย โพรสิตีตา, 2550) การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพวิธีการหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมจากผู้วิจัยเป็นจำนวนมากในการสัมภาษณ์ สุกางค์ จันทวานิช (2549) อธิบายว่าการสัมภาษณ์เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ ภายใต้กฎเกณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์คือ มีความยืดหยุ่น ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสอธิบาย ขยายความหรือซักถามคำถามเพิ่มเติมติดต่อกัน

เพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจจุดประสงค์ของผู้สัมภาษณ์ ทั้งยังวกกลับเมื่อผู้พูดตอบไม่ตรงคำถาม ลักษณะสำคัญอีกประการคือ ในขณะที่สัมภาษณ์ สามารถสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ตอบได้ ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสสังเกตสีหน้าท่าทาง ความรู้สึกปฏิกิริยาที่ซ่อนเร้นไว้ในใจที่แสดงออกมาในขณะที่พูดและไม่พูด นักวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งเป็นวิธีการเข้าถึงข้อมูลด้วยการสนทนาอย่างมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล (อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2549)

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรม ไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทนในนักเรียนเตรียมทหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงทำการทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

ภณิดา ชนวิทยาสัทติกุล (2548) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนและสุขภาวะทางจิตของเยาวชนผู้ปฏิบัติธรรม กรณีศึกษากลุ่มยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชน จำนวน 103 คน อายุระหว่าง 16 – 24 ปี ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรมเป็นครั้งแรกในโครงการเนกขัมมบารมี (ทั่วไป) โดยยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ก่อนเข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรมเยาวชนผู้ปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนในระดับสูง หลังการฝึกปฏิบัติธรรมและระยะติดตามผล เยาวชนผู้ฝึกปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าก่อนปฏิบัติธรรม ความเข้มแข็งอดทนในระยะหลังการฝึกปฏิบัติธรรมและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์เยาวชน จำนวน 10 คน คัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ปฏิบัติธรรมรับรู้ผลดีของการฝึกปฏิบัติธรรม สำหรับประสบการณ์ระหว่างการปฏิบัติธรรมที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนและสุขภาวะทางจิตเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกปฏิบัติธรรม ได้แก่ 1) กระบวนการฝึกปฏิบัติธรรม รวมถึงสถานที่ปฏิบัติธรรม การฝึกสมาธิ และการฟังธรรมบรรยาย ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับวิทยากร พี่เลี้ยง และผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมรายอื่นในสถานปฏิบัติธรรมที่ส่งผลทางบวก 2) เป้าหมายและความคาดหวังต่อตนเองทางบวกระหว่างปฏิบัติธรรม 3) ผลทางบวกจากการได้ปฏิบัติธรรม 4) การฝึกสมาธิด้วยตนเอง และ 5) การนำหลักธรรมที่เรียนรู้อันระหว่างปฏิบัติธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

สิริกาญจน์ สง่า (2551) ทำการศึกษาผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนว
 พุทธต่อความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาและเพื่อศึกษาประสพการณ์ทางจิตใจเกี่ยวกับความ
 เข้มแข็งอดทนของนักศึกษากลุ่มทดลองด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง
 เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 26 คน โดยวัดความเข้มแข็งอดทน 3 ครั้ง
 ได้แก่ ก่อนทดลอง หลังทดลองและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ ด้วยแบบวัดความเข้มแข็งอดทน
 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ วิเคราะห์ความแปรปรวน
 แบบทางเดียวแบบวัดซ้ำ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทดลองที่มี
 ความสมัครใจให้สัมภาษณ์ หลังการทดลอง จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการเข้ากลุ่ม
 นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้มแข็งอดทนในระดับค่อนข้างสูง 1) หลังการเข้ากลุ่มและ
 ระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าก่อนเข้ากลุ่มอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ โดยความเข้มแข็งอดทนในระยะหลังเข้ากลุ่มและติดตามผลไม่แตกต่างกัน
 2) หลังการเข้ากลุ่มและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเข้มแข็งอดทน
 สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
 พบว่า สมาชิกรับรู้ถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่ม คือ ประสพการณ์จากปฏิสัมพันธ์ทางบวก
 และสัมพันธภาพที่อบอุ่น ไร้วางใจของสมาชิกส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ เกิดการยอมรับ
 และตระหนักถึงคุณค่าในตนเองและผู้อื่น อีกทั้งยังส่งผลเนื่องโยงให้นักศึกษามีความมุ่งมั่น
 พยายาม ผูกมัดตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองและยอมรับความท้าทายที่เกิดขึ้นใน
 ชีวิตเพิ่มขึ้น สัมพันธภาพที่มีความหมายที่เอื้อโดยผู้นำกลุ่มน่าจะเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่นำไปสู่การ
 พัฒนาความเข้มแข็งอดทนของสมาชิกในกลุ่ม

ศศลักษณ์ ศิวะภิญโญยศ (2544) ทำการศึกษาความเครียดและปัจจัยความเครียดที่มีต่อ
 ความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อศึกษาระดับความเครียดและสัมพันธเชิงเหตุผล
 ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง แรงสนับสนุนทางสังคม สิ่งรบกวนใน
 ชีวิตประจำวันและการเผชิญความเครียด กับความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 290 คน ผลการพบว่า ปัจจัยที่มีแต่ผลทางตรง
 ต่อความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ มี 2 ปัจจัย คือ สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันและการ
 เผชิญกับความเครียด โดยสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันมีผลทางตรงในเชิงบวกกับความเครียด ส่วน
 การเผชิญความเครียดมีผลโดยตรงในเชิงลบกับความเครียด สำหรับปัจจัยที่มีผลทั้งผลทางตรง
 และผลทางอ้อมต่อความเครียด มี 2 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและแรงสนับสนุนทางสังคม
 โดยบุคลิกภาพที่เข้มแข็งมีผลทางตรงในเชิงลบกับความเครียด และมีผลทางอ้อมในเชิงลบกับ
 ความเครียดผ่านแรงสนับสนุนทางสังคม สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน และการเผชิญความเครียด

ส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมมีผลทางตรงเชิงลบกับความเครียดและมีผลทางอ้อมในเชิงลบกับความเครียดผ่านการเผชิญความเครียด

สุธิดา เรืองเพ็ง (2550) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชากับความยืดหยุ่นผูกพันวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชากับความยืดหยุ่นผูกพันวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 386 คน ผลการศึกษา พบว่า ความเข้มแข็งอดทนและการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษณิณี จริยาปยุกต์เลิศ (2550) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง และความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง ความเหนื่อยหน่าย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง และความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความเข้มแข็งอดทน แบบสำรวจวิธีการดูแลสุขภาพจิตตนเอง แบบวัดความเหนื่อยหน่าย ผลการวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบระดับปานกลางกับความเหนื่อยหน่ายโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การดูแลสุขภาพจิตของตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเหนื่อยหน่ายโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาเสนอแนะว่าสามารถใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาความเข้มแข็งอดทน เช่น การพัฒนาความงอกงามส่วนบุคคล (Personal Growth) ตามแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) และการพัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพจิตตนเอง สำหรับพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีและมีทักษะวิธีการดูแลสุขภาพจิตของตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งอดทนและลดความเหนื่อยหน่ายจากการปฏิบัติงาน

เฉลิมศรี สรสิทธิ์ (2548) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนและผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทน ผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทนกับผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วย

มะเร็งท่อน้ำดี โดยใช้แนวคิดความเข้มแข็งอดทน ของ Kobasa (1982) และแนวคิดผลลัพธ์การเผชิญปัญหา ของ Lazarus และ Folkman (1984) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งท่อน้ำดี ตั้งแต่หนึ่งเดือนขึ้นไป ซึ่งเข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความเข้มแข็งอดทน และแบบสัมภาษณ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ผลการวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่น ความสามารถในการควบคุม และความรู้สึกทำทนาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินลักษณะความเข้มแข็งอดทนและผลลัพธ์การเผชิญปัญหาและหาวิธีการเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีความเข้มแข็งอดทนเพื่อเผชิญสถานการณ์เครียดจากการเจ็บป่วย รวมทั้งหาแนวทางการพยาบาลเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีความสุข เกิดความพึงพอใจ และสามารถดำรงบทบาททางสังคมได้

เบญจวรรณ ม่วงจีน (2547) ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรกับความเข้มแข็งอดทนของเด็กวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ความเข้มแข็งอดทน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรกับความเข้มแข็งอดทนของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Maddi และ Kobasa (1991) และแบบสำรวจความเข้มแข็งอดทน ของ Kobasa (1982) โดยผู้วิจัยนำฉบับของ รัตรินทนา อัญญา (2545) มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งอดทนในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .312, p < .01$) ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้การดูแลสุขภาพในการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นและสมาชิกในครอบครัวเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งอดทนโดยเฉพาะด้านความทำทนาย เพื่อให้วัยรุ่นสามารถใช้เป็นแหล่งประโยชน์ส่วนบุคคลในการเผชิญกับความเครียดและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

นัยนา อินธิโชติ (2545) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็น

เยาวยชนผู้เสพยาบ้า จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร แบบสอบถามความเข้มแข็ง และแบบสอบถามการปรับตัวของเยาวยชนผู้เสพยาบ้า ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และความเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการปรับตัวโดยรวมของเยาวยชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$

เบญจมาภรณ์ จันทโรทัย (2544) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนและความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทนและความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทนกับความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านมอยู่ในระยะเวลาหนึ่งปีแรกของการวินิจฉัย และมารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ศัลยกรรมทั่วไป โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความเข้มแข็งอดทนที่ผู้วิจัยสุจิตรา เทียนสวัสดิ์ และพันทวี เชื้อขาว สร้างขึ้น และแบบวัดความเครียดสวนปูลง ชุด 104 ข้อ เฉพาะส่วนที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 การวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะให้พยาบาลมีการประเมินความเข้มแข็งอดทนของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม เพื่อคัดกรองโอกาสเกิดภาวะเครียดในระดับสูง

พิชิตา ตัญญุบุตร (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อศึกษาระดับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น และหาตัวแปรประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความเพียงพอในค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การระบายความคับข้องใจ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู ที่สามารถร่วมกันเป็นตัวทำนายความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความเครียด แบบสอบถามเกี่ยวกับความเครียด, การสนับสนุนทางสังคม, การอบรมเลี้ยงดู, บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และการระบายความคับข้องใจ ผลการศึกษาพบว่า ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้นได้ร้อยละ 37.8 โดยความเครียดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้นสูงสุด โดยความเครียดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่น

ตอนต้น ในขณะที่บุคลิกภาพแบบเข้มแข็งอดทนและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น

สมพร กิวแก้ว (2543) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 9 แห่ง ทั่วประเทศไทย จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสำรวจความเข้มแข็งอดทน สร้างโดย Kobasa และคณะ (Kobasa, 1982) แปลเป็นภาษาไทยโดย อุบล นิวัติชัย และ ผกาพันธ์ วุฒิลักษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรมีคะแนนเฉลี่ยของความเข้มแข็งอดทนโดยรวม เท่ากับ 86.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.10 ประชากรร้อยละ 37.17 มีความเข้มแข็งอดทน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ร้อยละ 29.53 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จากการศึกษาี้ แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ มีความเข้มแข็งอดทนอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์ปกติความเข้มแข็งอดทนในประชากรกลุ่มนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

งานวิจัยต่างประเทศ

Eid และ Morgan III (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน กับการปฏิบัติทางทหารในการฝึกการดำรงชีพหลักสูตรเชลยศึก และอาการ Peri-traumatic dissociation ซึ่งเป็นชนิดอาการใน Dissociative disorders ที่มีลักษณะสำคัญของโรค คือ ความผิดปกติเกี่ยวกับสติสัมปชัญญะ ความจำ เอกลักษณะ หรือการรับรู้ภาวะแวดล้อม โดยมีสาเหตุจากการประสบเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต อาการอาจเป็นทันทีหรือค่อยๆเป็น และอาจเป็นได้ทั้งเรื้อรังหรือเพียงชั่วคราว โรคในกลุ่มนี้ อาจมีอาการ Dissociative amnesia ซึ่งผู้ป่วยจะลืมเรื่องราวสำคัญของตน ลืมเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตน หรือไม่สามารถจำเหตุการณ์สำคัญบางประการ หลังจากรับประสบเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต (สมภพ เรื่องตระกูล, 2542) หรืออาจมีอาการ Dissociative fugue ซึ่งเป็นภาวะที่ผู้ป่วยเสียความรู้สึกตัวไปชั่วคราวและเดินทางออกจากบ้านหรือหน่วยงานของตนไปอยู่ที่อื่นทันทีทันใดโดยไม่คาดคิดไว้ก่อน พร้อมกับจำเรื่องราวในอดีตของตนไม่ได้ สับสนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของตน หรือเปลี่ยนเอกลักษณ์คนอื่น (สมประสงค์ ศุภะวิท และ อำนวย รัตน์วิสัย, 2548 ; สมภพ เรื่องตระกูล, 2542) หรืออาจมีอาการ Dissociative identity disorder ซึ่งผู้ป่วยจะมีบุคลิกภาพหรือเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันสองแบบหรือมากกว่า แต่ละแบบจะเด่นในแต่ละวันโดยเฉพาะ และผู้ป่วยจะหลงลืมเรื่องราวสำคัญของตน (ไพรัตน์ พุกษชาติคุณากร, 2534 ;

สมภพ เรื่องตระกูล, 2542) โดยทำการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนทหาร ชั้นปี 1 หลักสูตร 3 ปี ของโรงเรียนนายเรือแห่งราชนาวิกวิทยาลัย ที่เข้ารับการฝึกดำรงค์ชีพหลักสูตรเคลย์ศึก ผลการศึกษาพบว่า อาการ Peri-traumatic dissociation มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติทางทหาร และมีค่าพยากรณ์ ระหว่างร้อยละ 16 ถึง 26 ของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ส่วนความเข้มแข็งอดทนมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่สัมพันธ์กับคะแนนการปฏิบัติทางทหาร ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคล มีผลต่อการปฏิบัติทางทหารในระหว่างสถานการณ์ที่มีความเครียดสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Florian , Mikulincer และ Taubman (1995) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต โดยมีการประเมินสถานการณ์เป็นตัวแปรกำกับ (Moderating) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารใหม่แห่งกองทัพอิสราเอล มีอายุเฉลี่ย 18 ปี จำนวน 276 นาย ที่เข้าฝึกการรบวิชาทหารราบเป็นเวลา 4 เดือน พบว่า องค์ประกอบของความเข้มแข็งอดทน ทั้งด้านการผูกมัดตนเอง ด้านการควบคุมสถานการณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการประเมินสถานการณ์ที่เผชิญในลักษณะคุกคามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Bartone, Roland, Picano และ Williams (2008) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนเพื่อใช้ทำนายการสำเร็จหลักสูตรทหารรบพิเศษของผู้สมัครเข้าเป็นทหารกองกำลังพิเศษแห่งกองทัพสหรัฐอเมริกา โดยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สมัครเข้าหน่วยทหารรบพิเศษแห่งกองทัพบกสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,138 คน ทำการเก็บข้อมูลด้วยการประเมินความเข้มแข็งอดทน โดยใช้แบบประเมินความเข้มแข็งอดทน ฉบับสั้น (Dispositional Resilience Scale หรือ DRS) และนำคะแนนที่ได้ไปใช้ทำนายการสำเร็จหลักสูตรการฝึก ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรทหารรบพิเศษมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าเมื่อเทียบกับผู้ไม่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรทหารรบพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น เห็นได้ว่า การศึกษาความหมายของความเข้มแข็ง
อดทนของนักเรียนเตรียมทหารที่ผ่านกระบวนการหล่อหลอมของโรงเรียนเตรียมทหาร ด้วยวิธีการ
วิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา จะทำให้เข้าใจความจริงที่ศึกษาได้จากประสบการณ์ของ
ชีวิต (Omery & Mack, 1995) ความเข้าใจในประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียม
ทหารนี้ จะช่วยสนับสนุนการทำงานของนักจิตวิทยาการปรึกษา ในการให้ความช่วยเหลือทาง
จิตใจแก่นักเรียนเตรียมทหาร รวมถึงเป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้ เข้ากับกระบวนการปรึกษา
เชิงจิตวิทยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร
โดยเฉพาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปี 3 ที่ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวด ขึ้นไป และมีความสมัครใจในการให้ข้อมูล จำนวน 17 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปี 3 ที่ได้รับการคัดเลือกและมีคำสั่งของโรงเรียนเตรียมทหารแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวด ขึ้นไป ในปีการศึกษา 2553 โดยต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ในการเก็บข้อมูล โดยมีแนวคำถามการสัมภาษณ์ (Interview guideline) ในระหว่างการสัมภาษณ์ มีการบันทึกเสียงสัมภาษณ์ด้วย ผู้วิจัยได้พัฒนาคำถามการสัมภาษณ์ขึ้นจากแนวทางที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและนำไปทดลองใช้สัมภาษณ์นักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 8 คน ที่ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวด ขึ้นไป ในปีการศึกษา 2552 ซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารรุ่นพี่ของผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยนี้ โดยได้นำผลการสัมภาษณ์มาพัฒนาการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกและแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเหมาะสมกับประเด็นที่ทำการศึกษา คำถามการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

1. จากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีบางช่วงหรือไม่ ที่นักเรียนเตรียมทหารรู้สึกว่ายากลำบาก ขอให้บอก/อธิบายว่าเป็นอย่างไร
2. นักเรียนเตรียมทหารผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

3. จากการเรียนและการฝึกที่ผ่านมามีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารอย่างไร
4. จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหารมีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนเตรียมทหารบ้าง
5. ความแกร่ง/ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารได้เติบโตขึ้นตามระยะเวลาที่เรียนในโรงเรียนเตรียมทหารหรือไม่/อย่างไร
6. นักเรียนเตรียมทหารยอมรับความยากลำบากที่เผชิญได้อย่างไร
7. อะไรในตัวนักเรียนเตรียมทหารที่ทำให้ให้นักเรียนเตรียมทหาร ผ่านความยากลำบากมาได้
8. มีอะไรที่นักเรียนเตรียมทหารต้องการบอกเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเข้าถึงสนามวิจัยเพื่อเก็บข้อมูล ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นข้าราชการทหาร สังกัดแผนกจิตวิทยาและแนะแนว ส่วนการศึกษา โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผู้วิจัยได้รายงานขออนุมัติเก็บข้อมูลประกอบกับเสนอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อผู้บัญชาโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อได้รับการอนุมัติ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้

แนวทางเพื่อป้องกันอคติ จากการเป็นคนในของผู้วิจัย และได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (ศิริพร จีรวัดณ์กุล, 2552) ผู้วิจัยกำหนดแนวทางดังนี้

1. ผู้วิจัยปฏิบัติตนในบทบาทของ “นักวิจัย” ไม่ปฏิบัติตนในฐานะบุคลากรของหน่วยงาน เช่น หากพบกรณีผู้ให้ข้อมูลหลัก ต้องการบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผู้วิจัยจะทำการส่งต่อไปยังผู้มีหน้าที่ โดยผู้วิจัยจะไม่ใช่ผู้ดำเนินการหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ เป็นต้น ซึ่งบทบาทในฐานะนักวิจัยนี้ กำหนดไว้ชัดเจนในโครงการวิจัยและผู้วิจัยทำการทบทวนทุกครั้งก่อนเข้าสู่สนาม
2. ผู้วิจัยจะทำการบันทึกภาคสนามอย่างละเอียด (Full field note) ทันทีหลังการสังเกตหรือสัมภาษณ์ รวมทั้งบันทึกความรู้สึกส่วนตัว ความเห็นของผู้วิจัย เพื่อทบทวนความรู้สึกภายในตัวเองของผู้วิจัย เผื่อความรู้สึก อันอาจส่งผลกระทบต่อกรวิจัย (นิศา ชูโต, 2545) โดยเฉพาะหลังการเก็บข้อมูลวิจัยทุกครั้ง
3. เมื่อเข้าสู่สนามวิจัย ทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสุภาพแบบพลเรือน จะไม่แต่งกายด้วยเครื่องแบบทหาร เพื่อลดความรู้สึกคล้อยตาม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการป้องกันอคติ ตามข้างต้น แต่สิ่งที่ผู้วิจัยระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากการเป็น “คนใน” ของผู้วิจัย ต่อการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่ย่อมจะรับรู้ถึงอย่างไร ผู้วิจัยก็มีสถานภาพเป็นทั้งนายทหารและอาจารย์ แม้ว่าผู้วิจัยไม่มีอำนาจบังคับบัญชาตลอดจน ผู้วิจัยไม่ได้ทำการสอนและไม่มีความเกี่ยวข้องใดๆ กับผู้ให้ข้อมูลหลักก็ตาม แต่ผู้วิจัย

จำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัย ต้องทบทวนบทบาท ตลอดจนต้องสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้เป็นสถานะภาพระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูล เท่านั้น

เมื่อได้รับการอนุญาตให้เก็บข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำตัวแก่นักเรียนเตรียมทหารที่เป็นนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวดขึ้นไป จำนวน 53 นาย โดยชี้แจงว่าจะทำอะไร เพื่ออะไร ตลอดจนเหตุผลที่เลือกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ รวมถึงชี้แจงสิทธิของนักเรียนเตรียมทหารที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัยโดยอิสระปราศจากการบังคับ และสิทธิที่จะถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกระยะเวลาตลอดการวิจัย เพื่อประกอบการตัดสินใจยินยอมเข้าร่วมการวิจัย สำหรับการตอบรับเข้าเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ทำโดยการลงชื่อยินยอมในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent form) โดยให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่งหนังสือแสดงความยินยอมฯ หลังจากวันที่ได้ชี้แจงข้อมูลแล้วเป็นต้นไป ที่ผู้รับเอกสารที่ปิดล็อกเท่านั้น

ภายหลังจากตอบรับยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยได้พบผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ต่อจากนั้นจึงทำการนัดหมายวันเวลาสถานที่สัมภาษณ์ต่อไป ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยสัมภาษณ์รายละเอียด 2 รอบ และทำการตรวจสอบผลการวิจัยโดยผู้ให้ข้อมูล (Member checks) ด้วย

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2554 โดยในห้วงเวลาดังกล่าว ประกอบด้วย การชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การสร้างสัมพันธภาพ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล รายละเอียด 2 รอบ และการตรวจสอบผลการวิจัยโดยผู้ให้ข้อมูล (Member checks)

จริยธรรมในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยภายใต้จรรยาบรรณของนักวิจัย คำนึงถึงประเด็นจริยธรรมอย่างเคร่งครัด (Christians, 2008; ชาย โพธิสิตา, 2550; อารียวรรณ อ่วมธานี, 2549) ดังนี้

1. ความยินยอมของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การนำข้อมูลไปใช้ ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลได้ทราบ เพื่อประกอบการตัดสินใจยินยอมเข้าร่วมวิจัย รวมถึงชี้แจงสิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดทุกระยะเวลาการวิจัย
2. การรักษาความเป็นส่วนตัวและความลับของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บรักษาข้อมูล โดยปกปิดชื่อของผู้ให้ข้อมูล ด้วยการให้รหัสแทนชื่อ และหลีกเลี่ยงการบันทึกข้อมูลอันสามารถระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูล โดยการจดบันทึกภาคสนามและการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูล ก่อนดำเนินการทุกครั้ง

3. การระมัดระวังและความแม่นยำถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลอย่างระมัดระวังเพื่อความแม่นยำถูกต้องของข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา ซึ่งเป็นการเน้นถึงการแปลความหมายข้อมูลโดยอาศัยความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาถอดความจากเสียงบันทึกสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim) แล้วนำเอกสารที่ได้จากการถอดเสียงมาประเมินความถูกต้องของเทคนิคการสัมภาษณ์และการสังเกต
2. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดความเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer debriefing) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการและข้อมูลที่ต้องการ
3. ผู้วิจัยอ่านบทความจากการถอดความซ้ำหลายๆครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมแล้วทำการถอดรหัสความ (Coding) จากบทสัมภาษณ์ แล้วจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ (Categories) ของประเด็นย่อย (Sub theme) แล้วจึงสรุปเป็นประเด็นหลัก (Theme) โดยการรวบรวมประเด็นย่อยที่มีความสอดคล้องกัน
4. ผู้วิจัยหาข้อสรุป โดยนำข้อมูลที่จัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาวิเคราะห์คุณลักษณะของกระบวนการและรูปแบบความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ ในข้อมูล พร้อมกับตีความจากประเด็นที่ได้และทำการเชื่อมโยงประเด็นต่างๆอย่างมีเหตุผล
5. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลและความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการวิเคราะห์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านแล้วให้ความคิดเห็น (Peer review) และเสนอผลการวิจัยต่อผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบ (Member checks) ว่าข้อสรุปและตีความของผู้วิจัยนั้น ถูกต้องและเหมาะสมในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมากน้อยเพียงใด
6. เก็บข้อมูลเพิ่มเติมหรือปรับปรุงการวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ หากพบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่าข้อสรุปหรือการตีความของผู้วิจัยยังไม่ถูกต้องหรือเห็นว่าข้อมูลยังไม่ครอบคลุมประเด็นของคำถามในงานวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของการวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของการวิจัย โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล (Guba&Lincoln, 1989; อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2549) มีดังนี้

1. การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer debriefing) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์และข้อสรุป เสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ตรวจสอบ
2. การตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล (Member checks) ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ เสนอผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อสรุปที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าข้อสรุป และตีความของผู้วิจัยนั้น ถูกต้องและเหมาะสมในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมากน้อยเพียงใด
3. การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบจากข้อมูลที่เก็บรวบรวม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ บันทึกการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม บันทึกภาคสนาม วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาตรวจสอบว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 17 คน โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก มีจำนวน 17 คน โดยทั้งหมดเป็นนักเรียนเตรียมทหารที่มีตำแหน่งเป็นนักเรียนบังคับบัญชาในระดับหัวหน้าหมวดขึ้นไป

ตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 17 คน ประกอบด้วย หัวหน้ากองพัน 3 คน หัวหน้ากองร้อย 1 คน นอกนั้นเป็นหัวหน้าหมวด 13 คน

อายุของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 18 ปี 1 เดือน ถึง 21 ปี 11 เดือน คิดเป็นอายุเฉลี่ยเท่ากับ 19 ปี 2 เดือน

คะแนนเฉลี่ยสะสม หรือ GPA ของผู้ให้ข้อมูลหลัก คิดจากผลการเรียนใน 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคเรียนของการศึกษาชั้นปี 1 และ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 ถึง 3.91 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยเท่ากับ 3.28

เหล่าทหารที่ผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 17 คน สังกัดอยู่ มีมาจากทั้ง 4 เหล่า โดยประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของเหล่าทหารบก เหล่าทหารเรือ เหล่าทหารอากาศ และเหล่าตำรวจ โดยเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของเหล่าทหารบก 5 คน ทหารเรือ 3 คน ทหารอากาศ 1 คน และตำรวจ 8 คน

โดยมีรายละเอียดสรุปข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ID	ตำแหน่ง	อายุ		GPA	เหล่า
		ปี	เดือน		
01	หัวหน้าหมวด	19	05	3.10	ตำรวจ
02	หัวหน้าหมวด	19	03	3.02	ทหารเรือ
03	หัวหน้าหมวด	18	11	3.05	ตำรวจ
04	หัวหน้าหมวด	19	05	3.07	ทหารบก
05	หัวหน้ากองพัน	19	03	3.16	ตำรวจ
06	หัวหน้าหมวด	18	05	3.50	ทหารเรือ
07	หัวหน้าหมวด	18	07	3.01	ตำรวจ
08	หัวหน้าหมวด	18	01	3.50	ทหารบก
09	หัวหน้าหมวด	19	02	3.30	ตำรวจ
10	หัวหน้าหมวด	19	05	3.91	ทหารอากาศ
11	หัวหน้ากองพัน	18	07	3.29	ทหารบก
12	หัวหน้าหมวด	18	08	3.76	ตำรวจ
13	หัวหน้ากองร้อย	19	05	3.38	ตำรวจ
14	หัวหน้าหมวด	18	06	3.31	ตำรวจ
15	หัวหน้าหมวด	21	11	3.05	ทหารบก
16	หัวหน้าหมวด	18	03	3.20	ทหารเรือ
17	หัวหน้ากองพัน	18	06	3.15	ทหารบก

ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

อายุ 19 ปี 5 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.10 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 รูปร่างสูงโปร่ง สดใสร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ มาจากครอบครัวที่บิดาเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้ให้ข้อมูลที่ 1 ให้ความพยายามในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารถึง 3 ครั้ง จึงสอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นอกจากนี้แล้ว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปกครองนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ในทุกวันตอนเย็น ผู้วิจัย

สังเกตเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 จะนำนักเรียนใหม่ไปวิ่งออกกำลังกายรอบโรงเรียนเตรียมทหารเป็นประจำทุกวัน ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลที่ 1 ให้ความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลนักเรียนใหม่ที่อยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาของผู้ให้ข้อมูลที่ 1 เป็นอย่างยิ่ง

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

อายุ 19 ปี 3 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.02 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 รูปร่างสูงใหญ่ผิวขาว สุขภาพเรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 มาจากครอบครัวที่บิดาเป็นนายทหารชั้นประทวน ซึ่งครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ ผู้ให้ข้อมูลที่ 1 ให้ความสำคัญพยายามในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารถึง 3 ครั้ง จึงสอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เหตุผลหนึ่งที่ผู้ให้ข้อมูลที่ 2 บอกแก่ผู้วิจัย ถึงการมาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร คือ ต้องการทำให้บิดาภูมิใจและต้องการให้สังคมยอมรับว่า แม่บิดาจะเป็นนายทหารชั้นประทวน แต่ว่ามีลูกชายเป็นถึงนักเรียนเตรียมทหาร

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

อายุ 18 ปี 11 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.05 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 มีหน้าตาคมเข้ม ผิวคล้ำ มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ เป็นลูกชายคนโตของครอบครัวที่ทั้งบิดาและมารดาเป็นครู ให้ความสำคัญในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง และสอบได้เมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยสอบติดถึง 4 เหล่า และตัดสินใจเลือกเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

อายุ 19 ปี 5 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.07 รูปร่างเล็กสันทัด แต่คล่องแคล่ว เป็นลูกกลางของครอบครัวที่บิดาและมารดาเป็นครู มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ความสำคัญในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง และสอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้แล้ว ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปกครองนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ในทุกวันตอนเย็น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 จะนำนักเรียนใหม่ไปวิ่งออกกำลังกายรอบโรงเรียนเตรียมทหารเป็นประจำทุกวัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 เอาใจใส่ดูแลนักเรียนใหม่เป็นอย่างดี ไม่ดุดำ ไม่กดดันอย่างไร้เหตุผล เป็นหัวหน้าหมวดและรุ่นพี่

นักเรียนเตรียมทหารที่เข้าใจรุ่นน้องนักเรียนใหม่เป็นอย่างดี ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร โดยกลับภูมิลำเนาเพียง ปีละ 2-3 ครั้ง เท่านั้น

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

อายุ 19 ปี 3 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้ากองพัน และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.16 รูปร่างสัดดี เป็นลูกชายคนเล็ก ซึ่งมีพี่คนโตเป็นพี่สาว มาจากครอบครัวที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ใช้ความพยายามในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง และสอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปกครองดูแลนักเรียนเตรียมทหารในระดับกองพัน โดยต้องดูแลนักเรียนบังคับบัญชาด้วยกัน ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด อีกทั้งต้องดูแลเพื่อนนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 และรุ่นน้องนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ด้วย

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

อายุ 18 ปี 5 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 รูปร่างสูงใหญ่ พุดจาจะฉาน มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นลูกชายคนโตและมีน้องชายอีก 2 คน ใช้ความพยายามในการสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง สอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยสอบได้ถึง 3 เหล่า เว้นเหล่าทหารอากาศ และเลือกที่จะเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่เมื่อนำมาจัดลำดับอาวุโสของเหล่าทหารเรือแล้ว อยู่ในอันดับที่มีโอกาสจะได้รับการคัดเลือกให้ได้รับทุนการศึกษาของกองทัพ เมื่อได้เลื่อนชั้นไปเป็นนักเรียนนายเรือของโรงเรียนนายเรือ เพื่อส่งไปศึกษายังโรงเรียนทหารหรือมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

อายุ 18 ปี 7 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 รูปร่างผอมบาง พุดน้อย แต่ร่าเริงสดใส ยิ้มอยู่เสมอ เป็นลูกคนรองจากพี่น้อง 4 คน บิดามารดามีอาชีพค้าขายเนื้อสุกรในตลาดสด มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ใช้ความพยายามในการสอบเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง โดยสอบได้ 2 เหล่า เมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเลือกเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 ใช้ชีวิตในโรงเรียนเตรียมทหารอย่างอิสระ ไปไหนมาไหนเพียงคนเดียวตามลำพัง จริงจังกับการทำหน้าที่นักเรียนบังคับ

บัญชา ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 บอกกับผู้วิจัยว่า โรงเรียนเตรียมทหารเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต ชีวิตก่อนหน้าที่จะมาเป็นนักเรียนเตรียมทหารลำบากกว่านี้ อยู่โรงเรียนเตรียมทหารแล้วสบายขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 อายุ 18 ปี 1 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 ใช้ชีวิตก่อนเป็นนักเรียนเตรียมทหารอยู่ในโรงเรียนที่อยู่ประจำ มีภูมิลำเนาในภาคเหนือ มีญาติผู้ใหญ่เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่อยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 สอบเป็นนักเรียนเตรียมทหารได้ในการสอบครั้งแรก หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และยังสามารถได้ทั้ง 4 เหล่าอีกด้วย โดยเลือกเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 เป็นลูกชายคนเดียว มีน้องสาว 1 คน ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 มีงานอดิเรกคือ ดำน้ำ สอบผ่านได้ใบอนุญาตดำน้ำและเป็นสมาชิกของชมรมดำน้ำของโรงเรียนเตรียมทหาร

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9 อายุ 19 ปี 2 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.30 และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ผ่านโครงการโควต้าสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9 เป็นลูกชายคนเดียว มีความสามารถในการพูดภาษาเขมร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9 บอกกับผู้วิจัยว่า ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจแล้ว จะขอไปรับราชการในพื้นที่ภาคใต้ ด้วยเหตุผลที่ว่าคนในพื้นที่และพูดภาษาเดียวกันกับคนในพื้นที่ ย่อมมีเข้าใจในปัญหา สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้ดีกว่าคนต่างพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10

อายุ 19 ปี 5 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพอากาศ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับที่สูงมาก อยู่ในลำดับคะแนนที่จะได้รับการคัดเลือกให้รับทุนการศึกษาเพื่อส่งไปศึกษาต่อยังต่างประเทศเมื่อเลื่อนชั้นไปเป็นนักเรียนนายเรืออากาศของโรงเรียนนายเรืออากาศ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10 รูปร่างสมส่วนผิวขาว สุขภาพเรียบร้อย ให้ความสำคัญพยายามในการสอบเป็นนักเรียนเตรียมทหารถึง 3 ครั้ง และสอบได้ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยสอบได้ 2 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าทหารอากาศ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11

อายุ 18 ปี 7 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้ากองพัน และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.29 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปกครองดูแลนักเรียนเตรียมทหารในระดับกองพัน โดยต้องดูแลนักเรียนบังคับบัญชาด้วยกัน ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด อีกทั้งต้องดูแลเพื่อนนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 และเป็นหัวหน้ากองพันที่มีหน้าที่ปกครองนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นนักเรียนใหม่ด้วย โดยผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่รับการประเมินค่าลักษณะทหารมีคะแนนสูงติดอันดับเป็นลำดับที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11 เป็นน้องชายคนเล็กมีพี่สาว 1 คน มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร 2 ครั้ง สอบได้เมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยสอบได้ 3 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าทหารบก

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12

อายุ 18 ปี 8 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.76 รูปร่างสูงใหญ่ ร่าเริงแจ่มใส มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12 สอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารได้เมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบครั้งที่ 2 โดยสอบได้ถึง 4 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าตำรวจ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12 เป็นนักเรียนเตรียมทหารที่มีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเตรียมทหารมากมาย

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13 อายุ 19 ปี 5 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.38 มีรูปร่างสูงใหญ่ปีกบิน ดูขี้ขังจริงจัง เป็นลูกชายคนโตมีน้องสาว 1 คน มาจากครอบครัวที่มีอาชีพรับจ้างเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารได้ตอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบครั้งที่ 2 โดยสอบได้ถึง 4 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าตำรวจ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14

อายุ 18 ปี 6 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.31 มีผมมเกร็ง ผิวขาว เป็นลูกชายคนเดียว มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคเหนือ สอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารได้ตอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบครั้งที่ 2 โดยสอบได้ถึง 4 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าตำรวจ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14 ออกกำลังกายด้วยการวิ่งเป็นประจำเสมอ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15

อายุ 21 ปี 11 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.05 ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15 เป็นนักเรียนนายสิบทหารบกที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายสิบทหารบกแล้ว ได้รับการคัดเลือกจากกองทัพบกให้มาศึกษาต่อ ณ โรงเรียนเตรียมทหาร สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15 นี้ จึงเป็นข้าราชการที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งตัวมาเข้ารับการศึกษาค่าใช้จ่ายในการศึกษานอกจากจะได้รับจากทุนของกองทัพบกแล้ว ยังมาจากเงินเดือนของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15 ที่เป็นนายทหารประทวนชั้นยศนายสิบด้วย ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15 เป็นลูกชายคนเล็กมีพี่สาว 1 คน จากครอบครัวเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการที่ผู้วิจัยมีอายุมากกว่านักเรียนเตรียมทหารคนอื่น ๆ ในรุ่น เดียวกัน จึงได้รับการเรียกว่า ป้า ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15 บอกกับผู้วิจัยว่า เขามีความมุ่งมั่นที่จะเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรให้ได้

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16

อายุ 18 ปี 3 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้าหมวด และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.20 มีรูปร่างสมส่วน ผิวขาว เป็นลูกชายคนโตของครอบครัวที่มีอาชีพเกษตรกรรวมทำสวนผลไม้ มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ สอบได้เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบครั้งที่ 2 โดยสอบได้ทั้ง 4 เหล่า และตัดสินใจเลือกเหล่าทหารเรือ

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17

อายุ 18 ปี 6 เดือน เป็นนักเรียนบังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้ากองพัน และเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.15 มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร สอบได้เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบครั้งที่ 2 โดยสมัครสอบ 3 เหล่า โดยสอบได้ทั้ง 3 เหล่าที่ได้สมัครสอบไว้ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17 เป็นนักเรียนบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปกครองดูแลนักเรียนเตรียมทหารในระดับกองพัน โดยต้องดูแลนักเรียนบังคับบัญชาด้วยกันได้แก่ตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด อีกทั้งต้องดูแลเพื่อนนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 และรุ่นน้องนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ด้วย ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17 มีลักษณะทางทหารเด่นชัดมาก สุขภาพแข็งแรง มีรูปร่างสมส่วน และเป็นนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาประจำปีของกองบัญชาการกองทัพไทย ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17 ยังเป็นนักเรียนเตรียมทหารอยู่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลการวิจัย ซึ่งแบ่งได้ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ

1.1 ความยากลำบากทางกาย

1.2 ความยากลำบากทางจิตใจ

2. ประสิทธิภาพของความยากลำบาก

2.1 การเรียนและการฝึกตามหลักสูตร

2.2 ระบบโรงเรียนเตรียมทหาร

3. สิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร

3.1 ความเข้มแข็งทางกาย

3.2 ความอดทนอดกลั้น

3.3 การมีบุคลิกภาพที่ดี

3.4 ความเป็นผู้นำ

3.5 การมีอุดมการณ์

3.6 การมีมิตรภาพ

3.7 การตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว

4. สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก

4.1 สิ่งที่ช่วยผลักดันภายในตัว

4.1.1 การยอมรับความจริง

4.1.2 การมองโลกแง่ดี

4.1.3 ใจสู้

4.1.4 ความมุ่งมั่นในเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.1.5 ความเข้าใจในบทบาททหารตำรวจ

4.2 แหล่งสนับสนุนภายนอก

4.2.1 การสนับสนุนจากครอบครัว

4.2.2 การมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

1. ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ

ในระยะแรกของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนจะได้รับการฝึกการเป็นทหารขั้นพื้นฐานอย่างหนัก พร้อมทั้งการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็น ก่อนที่จะได้สิทธิแต่งเครื่องแบบและมีศักดิ์เป็นนักเรียนเตรียมทหารโดยสมบูรณ์ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) เมื่อพ้นช่วงเวลาการเป็นนักเรียนใหม่แล้ว การเรียนและการฝึกสำหรับนักเรียนเตรียมทหารของโรงเรียนเตรียมทหารยังมีความมุ่งหมายให้นักเรียนเตรียมทหารเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้พร้อมก่อนไปศึกษาต่อยังโรงเรียนเหล่าทัพและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า ความยากลำบากที่ผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญตลอดระยะเวลาการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารนั้น เป็นความยากลำบากที่เกิดขึ้น ทั้งต่อร่างกายและต่อจิตใจ

1.1 ความยากลำบากทางกาย

นักเรียนเตรียมทหารใหม่จะได้รับการฝึกขั้นพื้นฐานของการเป็นทหารอย่างหนัก พร้อมทั้งต้องเข้ารับการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็นก่อนที่จะได้สิทธิแต่งเครื่องแบบและมีศักดิ์เป็นนักเรียนเตรียมทหารโดยสมบูรณ์ ตลอดระยะเวลา 18 สัปดาห์แรก มีทั้งการฝึกสมรรถภาพร่างกายด้วยการออกกำลังกาย เช่น วิ่งรอบโรงเรียน ยืดพื้น ดึงข้อ เป็นต้น มีการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า การฝึกบุคคลท่าอาวุธ นักเรียนใหม่ต้องอยู่ภายใต้กฎแห่งมุมฉาก การเคลื่อนที่ของนักเรียนใหม่ต้องกระทำโดยการวิ่งเท่านั้น บางครั้งนักเรียนใหม่อาจถูกสั่งลงทัณฑ์เมื่อกระทำความผิด ด้วยท่าลงทัณฑ์ด้วยจำนวนครั้งที่กำหนดไว้ในระเบียบ เช่น การยืดพื้น งอเข่าครึ่งนั่ง ฟุงหลัง วิ่งระยะกลางไม่เกิน 1,500 เมตร เพื่อปรับสภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เปลี่ยนสภาพนักเรียนใหม่จากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับ และให้เกิดความเคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ภายใต้ขนบธรรมเนียมของทหารตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ผู้ให้ข้อมูลต้องพบกับความยากลำบากทางกาย จากการฝึกปรับปรุงเพิ่มลักษณะทหารช่วงนักเรียนใหม่ มีการฝึกกลางแดดที่ร้อนแรง เป็นการฝึกอย่างหนัก เหน็ดเหนื่อยยิ่ง สำหรับนักเรียนพลเรือนที่ต้องเปลี่ยนสภาพเป็นนักเรียนทหารฉบับพลัน และจากเดิมที่ไม่เคยถูกลงโทษมาก่อน แต่ต้องถูกลงโทษอย่างหนักตลอดเวลาในช่วงนักเรียนใหม่ จนบางครั้งรู้สึกหนักเกินกว่าจะทนได้

“ช่วงนักเรียนใหม่ เราเข้ามา เราก็ไม่ทราบว่าการระเบียบโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร ก็ต้องมีการปรับปรุง และเพิ่มลักษณะความเป็นทหาร ถ้าเป็นนักเรียนนอก พวกความ

อดทนต่างๆ ดันพื้น โดนทำโทษ เรายังไม่เคย แต่พอเข้ามา เราก็จะมาโดน บางครั้งมันหนักเกินไปที่นักเรียน ม.ปลาย อย่างผมจะรับได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“การโดนตำรวินัย ก็จะเหนื่อยก็จะแบบ ก็ให้ออกกำลังกายหนักๆ ในท่าต่างๆ เป็นท่าให้เหนื่อย ท่าให้เจ็บ มีหลายๆ ท่า ก็เหมือนการฝึกความอดทนไปในตัวด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

นอกจากความยากลำบากทางกายที่ผู้ให้ข้อมูลพบในช่วงนักเรียนใหม่แล้ว ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังกล่าวอีกว่า แม้แต่การฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา ก็ส่งผลให้เกิดความยากลำบากทางกาย เช่น การปลุกกลางดึกเพื่อมาทำการฝึกหรือตำรวินัย ก็ส่งผลให้เกิดความยากลำบากทางกายเช่นกัน

“ช่วงฝึก command เขาจะฝึกให้เราทำอะไรทุกอย่าง คือ เวลาเราจะสั่งใคร คือ ให้อู้ limit ว่าสั่งเท่าไรถึงจะพอ เหนื่อย ไม่ทำเกิน limit กลัวเป็นอันตรายแก่ผู้ที่ตั้ง เขาก็จะสั่งเราทุกอย่าง ทำที่ผิดระเบียบก็สั่งเราหมด เพื่อให้เรารู้ว่า ทำนี้มันเจ็บอย่างไร เราจะได้สั่งน้องได้ถูกต้อง บางท่าอาจจะไม่เหนื่อยแต่เจ็บ เป็นท่าที่เจ็บ แล้วก็ เขาจะปลุกตอนดึกๆ เวลานอน ก็ไม่ให้นอน จะปลุกมา 2-3 ชั่วโมง เพื่อมาสอน เพื่อมาตำรวินัยเรา เพื่อให้อดทน บางวันถึงเช้า แล้วก็ไม่ได้นอน แล้วก็ตื่นมาวิ่ง มีอยู่วันหนึ่งที่ไม่ได้นอน ปลุกประมาณ ตี 2 ตี 3 แล้วก็ถึงเช้า”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

2.2 ความยากลำบากทางจิตใจ

การเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่ โรงเรียนเตรียมทหารมีแนวทางสำหรับนักเรียนเตรียมทหารใหม่ไว้ว่า ต้องปลูกฝังชีวิตทหารเสียตั้งแต่เริ่มแรก ให้รู้สึกตัวว่าเป็นผู้น้อยที่สุด นักเรียนใหม่จะทำอะไรแต่ละอย่างต้องขออนุญาตก่อนเสมอ นักเรียนใหม่จะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำอะไรเองโดยปราศจากคำสั่ง หรือกล่าวได้ว่า นักเรียนใหม่มีสิทธิเท่ากับศูนย์ นักเรียนใหม่มีหน้าที่เพียงอย่างเดียว คือ การปฏิบัติตามคำสั่ง การฝึกหลักสูตรนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ตลอดระยะเวลาของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 จะมีการปรับเปลี่ยนชีวิตและวิถีคิดในแบบพลเรือนมาสู่ระบบทหาร นักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอย่างเข้มงวดอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่ นักเรียนต้องทำตามคำสั่งทั้งหมดให้เสร็จ ทำให้ดี

ด้วยเวลาอันจำกัดและจะต้องหาทางออกกับปัญหาและการปฏิบัติตามคำสั่งที่ดูเหมือนจะเกินขีดความอดทนทั้งทางร่างกายและจิตใจ (พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลต้องพบกับความยากลำบากทางจิตใจจากการถูกกดดัน โดยเฉพาะช่วงนักเรียนใหม่ ซึ่งจะถูกกดดัน บีบคั้น บังคับจิตใจ ให้ยึดอัด ลำบากใจ จนรู้สึกท้อแท้ ต้องถูกบังคับจำกัดเวลา ทำอะไรก็ไม่สะดวก ไร้อิสระ กล่าวได้ว่า นักเรียนใหม่มีสิทธิเท่ากับศูนย์ การต้องปรับตัวในช่วงเวลานี้ จึงเป็นความยากลำบากอย่างมาก ตามกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“เป็นนักเรียนใหม่ก็就会被กดดันทั้งร่างกายและจิตใจ เราก็คจะทำอะไรก็ไม่สะดวก เหมือนกับที่ทุกๆคนเป็น เป็นภาวะที่เรียกว่ายากลำบากที่สุดแล้ว เเท่าที่ผ่านมา ช่วงนั้นยากลำบากที่สุด ไม่มีอิสระอะไรเลย ที่เขาบอกว่านักเรียนใหม่มีสิทธิเท่ากับศูนย์ จะทำอะไรก็ต้องให้เขาสั่งอย่างเดียว เราทำอะไรเองไม่ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

“ช่วงแรกที่เข้ามา ตอนนักเรียนใหม่ ก็คือ การปรับตัว ธรรมดาที่ค่อยๆ ปรับ แต่มาตอนแรก คือบางครั้งก็ปรับไปเลย คือแบบเร่งด่วนครับ ทำให้รู้สึกยึดอัด เพราะเราเป็นนักเรียนธรรมดา”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ตอนเป็นนักเรียนใหม่ ก็คือเราอยู่บ้านเมื่อก่อนเราไม่เคย ไม่เคยชินไม่อะไร เคยได้ยินว่าเข้ามามันหนัก แต่ไม่รู้มันหนักยังไง พอเข้ามาก็เลยทำให้แบบปรับตัวไม่ได้ ปรับแทบไม่ได้เหมือนกัน ก็พยายามอดทนเอาครับ ช่วงแรกๆ บางที่ทำไมใจลำบาก”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

2. ประสบการณ์ของความยากลำบาก

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ผ่านประสบการณ์ความยากลำบากที่ทำให้ความเข้มแข็งอดทนของผู้ให้ข้อมูลได้เติบโต ผ่านกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร จากการเรียนและการฝึกตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร โดยอาศัยระยะเวลาการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละชั้นปี นอกจากนี้ ระบบของโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งประกอบด้วย ระบบนักเรียนใหม่ ระบบนักเรียนบังคับบัญชา ระบบอาวุโส ก็มีส่วนต่อการเติบโตของความเข้มแข็งอดทนของผู้ให้ข้อมูลเช่นกัน

2.1 การเรียนและการฝึกตามหลักสูตร

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า โรงเรียนเตรียมทหารมีหลักสูตรการเรียนและการฝึกที่กำหนดไว้ให้ผู้ให้ข้อมูลต้องเรียนและฝึกควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน เนื้อหาหลักสูตรที่กำหนดในแต่ละชั้นปีก็มีความหนักเบาอย่างน้อยแตกต่างกันตามลำดับชั้นปี ดังนั้น เมื่อผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การเรียนและฝึกที่เพิ่มขึ้น โดยอาศัยระยะเวลาการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละชั้นปี ความเข้มแข็งอดทนก็มีการเติบโตตามเพิ่มขึ้นไปด้วยเช่นกัน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

"ด้วยระยะเวลาที่ผ่านมาไปจนสามปี มันก็เป็นสิ่งที่แต่ละปีก็จะมีอะไรให้เราทำ กำหนดมาเลย ให้เราทำ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็ง ความแข็งแกร่งของเรา ด้วยปัจจัยเวลา และปัจจัยที่เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เขากำหนดมาให้เราทำ มันก็ค่อยๆ ทำให้เราเติบโต มีความแข็งแกร่งมากขึ้นเรื่อยๆ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

"ด้วยความที่โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนเดียวในประเทศไทย ที่ผลิตนักเรียนเพื่อส่งต่อไปโรงเรียนเหล่าทัพ แล้วก็ไปเป็นนายทหารสัญญาบัตรต่อไป รวมถึงนายตำรวจ ทำให้มาตรฐานในการสอบหรือว่าการเรียนการสอนมีมาตรฐานสูง ถ้าไม่มีความอดทนในการเรียนก็จะทำให้ยากที่จะผ่านได้"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

"อยู่โรงเรียนนอก อาจจะไม่ฝึก แต่โรงเรียนเตรียมทหารนี่คือ มีทั้งฝึก มีทั้งการเรียน ควบคู่ไปด้วยครับ คือทำให้เราอดทน เพราะว่าเราต้องฝึกกับเรียน เป็นงานที่คิดว่าน่าจะหนักพอสมควร คือเราฝึกเหนื่อยๆ มา แล้วเราต้องมาเรียน มันทำให้เราเป็นคนที่อดทนขึ้น" ("อยู่โรงเรียนนอก อาจจะไม่ฝึก แต่โรงเรียนเตรียมทหารนี่คือ มีทั้งฝึก มีทั้งการเรียน ควบคู่ไปด้วยครับ คือทำให้เราอดทน เพราะว่าเราต้องฝึกกับเรียน เป็นงานที่คิดว่าน่าจะหนักพอสมควร คือเราฝึกเหนื่อยๆ มา แล้วเราต้องมาเรียน มันทำให้เราเป็นคนที่อดทนขึ้น")

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

2.2 ระบบโรงเรียนเตรียมทหาร

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า โรงเรียนเตรียมทหารมีระบบนักเรียนใหม่ ระบบนักเรียนบังคับบัญชา ระบบอาวุโส ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนเตรียมทหาร ผู้ให้ข้อมูลจึง

จำเป็นต้องมีความเข้มแข็งอดทนที่สอดคล้องตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้กำหนดเพิ่มขึ้น
 ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“ตอนนี้เป็นชั้นสาม ความอดทนก็ต้องแสดงออกมาให้มากกว่า หรือต้องมี
 มากกว่า ชั้นที่ต่ำกว่า เพราะว่าเราเป็นอาวุโสสูงกว่า เราก็ต้องมีประสิทธิภาพที่ดีกว่ารุ่น
 น้อง แล้วยังเป็นนักเรียนบังคับบัญชาก็ต้องเป็นตัวอย่งที่ดีให้กับรุ่นน้องด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

“ยิ่งอยู่ชั้นสูงขึ้น ความรับผิดชอบเราก็ยิ่งมากขึ้น เราก็ต้อง active ตัวเอง
 ตลอดเวลา รู้ตัวเองตลอดเวลาว่า ตอนนี้อะไรอยู่ ทำอย่างไร ควรอย่างไร มันก็
 เติบโตขึ้น ตามระยะเวลา ยิ่งอยู่ไปก็ยิ่งเติบโตขึ้น ด้วยหน้าที่ ภาระ และก็อะไรหลายๆ
 อย่าง เราก็เติบโตขึ้นเรื่อยๆ”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“พอขึ้นชั้นสาม เราเป็นชนชั้นปกครอง ต้องดูแลน้องๆ แทนที่จะเป็นการแค่ว่า
 ตัวเองเหมือนแต่ก่อนตอนชั้นหนึ่งชั้นสอง แต่ตอนนี้เราต้องเป็นผู้ไปดูแลผู้อื่น ยิ่งต้องเป็น
 ตัวอย่งให้กับผู้อื่น ดังนั้นเราจะทำตัวเหมือนแต่ก่อนไม่ได้ จะต้องพัฒนาทุกอย่างขึ้นไปด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

“ตอนเป็นชั้นอาวุโสต่ำ ก็จะมีการถูกทำโทษหรือการออกกำลังกายที่เหนื่อย ก็ถือ
 เป็นการอดทน แล้วก็เข้าเวร ถือว่าเหนื่อยเหมือนกัน ชั้นสามมาที่ว่าเหนื่อยก็คือเข้าผู้ช่วย
 ครบ ถ้าเข้าเวรผู้ช่วยก็จะเหนื่อยทั้งกายและใจ ต้องคอยควบคุมเวลาของพวกน้องๆ แล้วก็
 แรกกดดันจากภารกิจที่นายทหารมอบให้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

3. สิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร

การใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหารของผู้ให้ข้อมูลที่ต้องฝ่าฟันกับความยากลำบาก
 นับตั้งแต่วันแรกที่ได้ก้าวเข้ามาสู่รั้วการศึกษาแห่งโรงเรียนเตรียมทหาร ชีวิตที่ได้ผ่านประสบการณ์
 มากมายหลากหลายในสถาบันนี้ ก่อให้เกิดมีสิ่งที่ยกงามขึ้นในชีวิตของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูล
 ได้ให้ความหมายของสิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหารอันประกอบไปด้วย ความ

เข้มแข็งทางกาย ความอดทนอดกลั้น การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ การมีมิตรภาพ และการตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว

3.1 ความเข้มแข็งทางกาย

ความเข้มแข็งทางกายคือการมีที่ร่างกายที่แข็งแรงมีพลังกำลัง จากการฝึกและการออกกำลังกายอย่างหนักในโรงเรียนเตรียมทหาร ทำให้ความเข้มแข็งทางกายของผู้ให้ข้อมูลมีเพิ่มขึ้น ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ได้ถึงความแข็งแรงของร่างกายที่มากขึ้นจากการที่ร่างกายของผู้ให้ข้อมูลสามารถต้านทานสภาพต่างๆ ได้มากขึ้นกว่าเดิม ความแข็งแรงทางร่างกายของผู้ให้ข้อมูลแสดงให้เห็นผ่านการใช้พลังกำลังทางกาย เช่น การวิ่ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสามารถทำได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับนักเรียนพลเรือนภายนอก หรือแสดงให้เห็นผ่านการที่สามารถทนฝืนร่างกายจากการถูกล้างทำโทษได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ไว้ต่อไปนี้

“เมื่อเข้ามาโรงเรียนเตรียมทหารแล้ว จะมีทั้งการฝึกอย่างหนัก การออกกำลังกายทุกอย่าง ทำให้ร่างกายเราสามารถต้านทานกับสภาพอะไรต่างๆ ได้มากขึ้น เพิ่มความแข็งแรงขึ้น”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

“ร่างกายที่แข็งแรงขึ้น ถ้าเปรียบเทียบกับตอนนี้เรื่องการวิ่ง ลองไปเปรียบเทียบกับเพื่อนด้านนอก เพื่อนถ้าไม่ใช้นักกีฬา เราก็ทำได้ดีกว่าอยู่แล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“ไม่ว่าจะเป็นการทนต่อความกดดันทางร่างกาย ก็เหมือนโดนลงโทษอะไรอย่างเนี่ย ก็ฝืนทำไปมันก็ได้ แสดงว่าร่างกายเราทนได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

3.2 ความอดทนอดกลั้น

นอกจากความเข้มแข็งทางกายที่เกิดขึ้นแล้ว ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดว่าความเข้มแข็งทางจิตใจก็เกิดขึ้นด้วย ซึ่งความเข้มแข็งทางจิตใจนี้ คือ ความอดทนอดกลั้น ความอดทนอดกลั้นของผู้ให้ข้อมูล คือ การยอมรับความยากลำบากที่ต้องเผชิญ เมื่อได้เข้ามาใช้ชีวิตในโรงเรียนเตรียมทหาร การฝึกที่ยากลำบากของโรงเรียนเตรียมทหาร ก่อความเสียใจ สร้างความผิดหวัง ทำให้เกิดความเจ็บปวดแก่จิตใจของผู้ให้ข้อมูลอย่างหนักหนาสาหัส ความยากลำบากต่อจิตใจ ถูกต่อว่า

ตลอดจนภาวะการณ์ที่บีบบังคับจิตใจหลายอย่างในโรงเรียนเตรียมทหารนี้ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าเป็นเสมือนสิ่งที่ฝึกให้ผู้ให้ข้อมูลเรียนรู้ที่จะเผชิญกับความกดดัน เกิดความอดทนอดกลั้นขึ้น การได้ผ่านภาวะการณ์ที่ยากลำบากเช่นนี้ ทำให้ความอดทนอดกลั้นของผู้ให้ข้อมูลงอกงามขึ้น

"จิตใจโดนกดดัน โดนกัก โดนพีตะโกนโหวกเหวกโวยวายใส่ ก็เป็นการฝึกความกดดันในอีกด้านหนึ่ง แถวปล่อยลงมา โดนจับตม้่า เหมือนใส่ชุดปล่อยลงมาแล้ว ให้ไปเปลี่ยนกลายเป็นกัก นี่ก็ฝึกได้เหมือนกัน บางทีตรวจความสะอาด ทำแบบอย่างดีแล้ว เข้ามาตรวจ จากไม่เรียบร้อย ก็เนี้ยบ เหมือนกับว่าแรกๆ ก็อาจจะประมาณว่าจะเอาอะไรมากมาย รู้สึกไม่ดี แต่พอตอนหลัง อยู่ไป อยู่ไป ก็ทำให้ฝึกจนแบบ บางทีเรื่องเล็กน้อยๆ ก็สามารถที่จะ.. โดนกักก็ไม่เป็นไร ก็อยู่โรงเรียนไป"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

"ส่วนด้านจิตใจก็คือแบบคล้ายๆ ว่าเราโดนบีบบังคับจากหลายๆ อย่าง โดยเฉพาะตอนนี้เรื่องงาน บางครั้งงานมันก็ต้องบีบรัดตัวบ้าง มันก็เครียด แต่ว่ามันทำให้เราได้ฝึกความอดทน ในการที่จะเป็นผู้นำคน"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

"ความอดทน ก็คือ อดทนนี้ ก็จะตั้งแต่ อดทนต่อสภาพจิตใจ อดทนต่อความยากลำบาก ซึ่งโรงเรียนนี้ ก็สอนทุกอย่างให้เรา"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

ผู้ให้ข้อมูลบางคนกล่าวอีกว่า ความอดทนอดกลั้นที่งอกงามขึ้น จะแสดงออกมาให้เห็นผ่านการที่ผู้ให้ข้อมูลไม่พูดบ่นหรือปริปากถึงความยากลำบากที่กำลังประสบอยู่

"สามารถทนต่อสภาพภายนอก อย่างคนภายนอก อาจจะอยู่ในสภาพอย่างห้องนี้คือร้อน อาจจะมีบ่นอะไร แต่เราก็ด้วยความที่เราฝึกมาแล้ว ฝึกความอดทน ทำให้เราสามารถเก็บตรงนั้นได้ จะไม่บ่นจะไม่พูดให้คนอื่นได้ยิน"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางคนยังกล่าวถึงการที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถอดทนอดกลั้นและรับมือกับความผิดหวัง เสียใจ เจ็บปวดจิตใจ ตลอดจนจัดการกับเหตุการณ์ที่ยากลำบากได้มากขึ้น

กว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับความยากลำบากที่เคยพบมาก่อนที่จะได้เป็นนักเรียนเตรียมทหาร และเมื่อได้กลับไปพบกับความยากลำบากนั้นอีกครั้ง ผู้ให้ข้อมูลกลับรู้สึกปกติธรรมดาและสามารถจัดการกับเหตุการณ์นั้นได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ไว้ต่อไปนี้

“เขาฝึกให้เราทนต่อภาวะต่างๆ ผิดหวัง เสียใจ เจ็บปวด เราก็ทนมาได้หมด เพราะฉะนั้น เรื่องอะไรเล็กๆน้อยๆ จากการทำเป็นพลเรือนอยู่ข้างนอก ผมดูว่ามันหนักหนาสาหัส พอเข้ามาในโรงเรียนฯ ออกไปเจอเหตุการณ์นั้น อีกรอบหนึ่ง รู้สึกว่ามันธรรมดาไปเลย สามารถจัดการเหตุการณ์นั้นๆ ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

“เราสามารถทนต่อความรู้สึกต่างๆ ที่คนภายนอกทนไม่ได้ ทนต่อความเจ็บปวดตลอดจนแบบโดนด่าถูกด่าถูกว่า เราจะทนได้มากกว่า มีเรื่องที่ผิดหวังมากๆ เราก็สามารถทนได้ เหนื่อยที่สุด ซึ่งเราผ่านจุดที่เหนื่อยที่สุด ผิดหวังที่สุด สิ่งเลวร้ายที่สุดได้ผ่านมาได้ เคยผ่านมาแล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

3.3 การมีบุคลิกภาพที่ดี

นอกจากความเข้มแข็งทางกายและความอดทนอดกลั้นแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอันเป็นความองอาจของผู้ให้ข้อมูล นั่นก็คือ การมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น บุคลิกภาพที่ดี คือ การมีความสง่างามในการแสดงออก ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าผู้ให้ข้อมูลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างไปจากเดิมก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เช่น การยืนหรือเดินที่หลังตรงอกผายไหล่ผึ่ง ทั้งบุคคลรอบข้างและตัวนักเรียนเตรียมทหารต่างก็ยอมรับว่าบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นบุคลิกภาพที่สง่างาม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการมีลักษณะทางทหารที่ดี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดว่า

“ลักษณะบุคลิกต่างๆ ก็มันจะเปลี่ยนไปจากเดิมมากเลย คือ ทั้งบุคลิกการเดิน การนั่ง การกิน อะไรต่างๆ ก็เปลี่ยนไป”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ลักษณะบุคลิกท่าทางที่เปลี่ยนไป การเดินการนั่งการพูด เมื่อก่อนผมจะไม่ใส่ใจมาก การเดิน เดินก็เดินหลังค่อมๆ ก้มๆ มือไม้ปล่อยๆ เดียวนี้ก็ต้องตัวตรง ออกผายไหล่ผึ่ง

ไม่ให้มันดูโทรมมาก การทานข้าวเมื่อก่อนก็กินตามสบาย ก็ได้วันนี้ก็ติดนิสัยจากโรงเรียน
ก็มีช้อนกลาง กินก็กินไม่มูมมาม การแต่งกายก็ต้องเปลี่ยนไป แต่งกายก็ต้องแต่งกายให้ดูดี"
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15)

"บุคลิกดีขึ้นกว่าเมื่อก่อน การเดิน การพูด"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

"พูดง่ายๆ เลย ตอนที่เป็นักเรียนข้างนอก ผมพูดไม่ค่อยเก่ง แล้วก็เป็คนเงียบๆ
เฉยๆ แต่มาเข้ามารู้สึกว่าได้ฝึกพูดมากขึ้น แล้วก็มึลักษณะท่าทางที่ดีขึ้น เนื่องจากฝึก
นักเรียนบังคับบัญชาด้วย"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

นอกจากการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพด้วยตนเองแล้ว ผู้ให้ข้อมูลบางคน
กล่าวถึงการได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพจากบุคคลรอบข้างอีกด้วย

"อีกอย่างหนึ่งที่หลายๆ คน บอกว่าผมเปลี่ยนไปมากก็คือ บุคลิกท่าทาง แล้วก็
การแสดงออกต่างๆ อาจารย์ที่โรงเรียนก่อนที่เข้ามาเขาบอกว่า ผมเป็นคนที่ไม่ค่อยพูด
พูดไม่เก่ง ไม่ค่อยกล้าแสดงออก แล้วก็เป็คนที่แบบบุคลิกไม่ค่อยดีอะไรประมาณนี้ จน
มาได้เข้าเรียนที่เตรียมทหาร แล้วก็กลับไปอีกทีหนึ่ง หลายๆ คนบอกว่าเปลี่ยนแปลงไป
มาก ทั้งความกล้าแสดงออก ลักษณะท่าทาง เปลี่ยนไปจากเดิมเยอะมาก"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

"ลักษณะท่าทางครับ คือตัวผมเองอาจจะเห็นไม่ค่อยชัด แต่ว่าจะเห็นชัดก็คือ
กลับบ้านไปจะมีพ่อแม่พี่น้องจะทักเราว่าเดี๋ยวนี้รูปร่างดีนะ ตัวสูงขึ้น หุ่นดีขึ้น ผิวดำขึ้น
อะไรประมาณนี้ครับ แล้วก็มีความสง่าขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

"แล้วก็มึบุคลิกภาพดูมีสง่าขึ้น คือแบบเคยไปเรียนที่ติวก่อนเข้า กลับไป พี่ที่ค่ายติว
บอกดูเปลี่ยนไปนะ ดูสง่าขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

ความสง่างามแห่งบุคลิกภาพนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการมีลักษณะทางทหารที่ดี

"ลักษณะทหาร ยืนตรง ดูมีสง่ามากขึ้น เพราะว่าเราได้รับการฝึกมา เราได้รับการฝึกมา เราก็นำมาใช้"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

"แล้วก็มีบุคลิกภาพที่ดี จากการฝึก จากที่เราได้ฝึกไป คือเดินไปไหนมาไหน มันจะติดเดินหลังตรง คนเขาก็ชมมา ตั้งแต่เข้าโรงเรียนรู้สึกว่ามีมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

3.4 ความเป็นผู้นำ

อีกสิ่งหนึ่งที่ออกมาขึ้นจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ นั่นก็คือ ความเป็นผู้นำ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการมีภาวะผู้นำเกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร รวมถึงเกิดขึ้นการทำหน้าที่ในโรงเรียนเตรียมทหาร เช่น การทำหน้าที่เป็นนักเรียนบังคับบัญชา ที่ได้ปกครองเพื่อน ปกครองควบคุมน้อง ภาวะผู้นำของผู้ให้ข้อมูลแสดงออกมาให้เห็นจากความมั่นใจในตนเอง การกล้าแสดงออก การกล้าตัดสินใจในสิ่งที่มีผลต่อส่วนรวม ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

"เรากล้าที่จะตัดสินใจที่จะทำอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนนี้ ยิ่งเป็นนักเรียนบังคับบัญชา ที่ต้องปกครองทั้งเพื่อน ปกครองทั้ง command ด้วยกันเอง ปกครองทั้งนักเรียนใหม่ เราต้องมีการตัดสินใจที่รอบคอบ แล้วก็ค่อนข้างเด็ดขาดเพื่อให้ ภาพรวมมันออกมาแล้วดี"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

"มีความเป็นผู้นำ อย่างเช่นตอนนี้ ผมเป็นนักเรียนบังคับบัญชา ผมก็ได้ฝึกการปกครอง ฝึกความเป็นผู้นำ จบไปเราก็สามารถนำสิ่งนี้ไป ประยุกต์ใช้ได้ คือว่าเราจะปกครองคนอย่างไรให้ผู้บังคับบัญชาเรา ปฏิบัติตามนโยบายหรือว่าคำสั่งที่เราสั่งการไป"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

"มีความเป็นผู้นำอีกอย่างหนึ่ง โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่นักเรียนจบไปต้องเป็นนายทหารนายตำรวจสัญญาบัตร ต้องไปนำผู้อื่นต้องไปนำลูกน้อง ก็จะสอนเป็นผู้นำต่างๆ"

เช่น มีการฝึกนักเรียนบังคับบัญชา พวกนี้ก็สอนให้เราเป็นผู้บังคับบัญชา ต้องรู้จักใช้คุณสมบัติต่างๆ ของผู้นำ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

"ได้มีภาวะผู้นำ สามารถรู้วิธีการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา มีการฝึกทั้งจิตใจและร่างกาย โดยเฉพาะระบบนักเรียนใหม่ ช่วยปลูกฝังในหลายๆ อย่าง แล้วการเป็นผู้นำ อย่างนี้ เราสะสมมาตั้งแต่เป็นชั้นหนึ่ง เริ่มเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา พอขึ้นมาชั้นสามก็ได้ฝึกนักเรียนบังคับบัญชา รู้วิธีการปกครองมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13)

"เราได้คุมเพื่อน คุมน้อง และอันนี้ ยิ่งทำให้เราฝึกการรู้จักกาลเทศะมากขึ้น รู้ว่าเรา ควรเรียกรวมเพื่อนเมื่อไร ต้องให้พร้อมตรวจยอดเมื่อไรแล้วเรากับเพื่อนจะได้ไม่โดนทำโทษ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

"การเป็นผู้นำ ก็คืออย่างตัวผม เมื่อได้มาเป็นนักเรียนบังคับบัญชา จะต้องไป ปกครองคนอื่น ใช้คนให้เป็น ใช้คนให้ตรงกับงาน บางครั้งก็ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา เรียนรู้ที่จะอยู่กับเขาแล้วก็ทำงานกับเขาให้ได้"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

"เหมือนกับมีลักษณะผู้นำดีขึ้นครับ มีข้อคิดเห็นอะไรมากขึ้น จากที่เคยเป็นที่ฟัง อยู่อย่างเดียว จะเป็นคนเสนอบ้าง..มากขึ้น เป็นคนเสนออะไรต่างๆ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางรายกล่าวว่า ความเป็นผู้นำของผู้ให้ข้อมูลแสดงออกมาให้เห็น ได้ผ่านความกล้า ความมั่นใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลกล้าและมั่นใจในการตัดสินใจ ออกคำสั่งหน้าแถวหน้าคนจำนวนมาก

"เมื่อก่อนไม่ค่อยมั่นใจในตัวเอง ไม่ค่อยกล้าทำอะไร แต่พอมาอยู่ที่นี่ เหมือนว่าถูก ปลูกฝังให้มีความกล้าที่จะคิด กล้าที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถือว่าเป็นผิด คือให้กล้า ฝึกให้เป็นคนกล้า ในบางสิ่ง เหมือนตอนฝึกนักเรียนบังคับบัญชาก็เหมือนกัน เราก็ต้องฝึกให้เรามีความกล้า"

มากขึ้น เพราะว่าเราต้องมาสั่งแถว ต้องมาเป็นเป็นคนเดินหน้าแถว ต้องมาคุม ต้องมีคนที่นี่ .. น้องหรือเพื่อนที่มองเราอยู่ ก็ทำให้เรากล้าที่จะคุยต่อหน้าคนในกลุ่มมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

"มาอยู่ที่นี่ เราเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เราต้องกล้าทำ เหมือนอย่างให้ออกไปข้างหน้าห้อง แสดงออก เวลาที่เราต้องไปอยู่หน้าแถวน้อง เราต้องกล้า เหมือนเรามั่นใจมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

"ความคิดกล้าตัดสินใจอะไรมากขึ้น มากกว่าเด็กข้างนอกอย่างเพื่อนที่เป็นมัธยม อย่างเช่น ถ้าเข้าช่วยงาน เราก็ต้องตัดสินใจอะไรสักอย่างว่านักเรียนต่อไปต้องทำอะไร ถ้า นายทหารไม่อยู่ เราต้องสั่งอะไร มีกิจกรรมหรือว่าภารกิจอะไรมาแทรก มันก็ต้องคิดเองไปก่อน แก้ปัญหาเฉพาะหน้า"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

3.5 การมีอุดมการณ์

อุดมการณ์เป็นเป้าหมายแห่งชีวิตที่ใฝ่หาที่บุคคลพยายามจะไปให้ถึง ผู้ให้ข้อมูลหลายราย กล่าวถึงความชัดเจนในอุดมการณ์ของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีอุดมการณ์ต่อชาติ ด้วยจิตวิญญาณความเป็นทหารโดยมีความจงรักภักดีต่อชาติและพระมหากษัตริย์ ยินดีทำงานรับใช้ชาติ พร้อมเสียสละเพื่อชาติ

"มีอุดมการณ์ที่มากขึ้น คือตอนแรกๆ ผมเข้ามาก็มีอุดมการณ์ คืออยากเข้ามาเป็นทหาร เพื่อปกป้องประเทศชาติ หรือทำงานเพื่อในหลวง พอเข้ามาแล้วก็ เขาเริ่มค่อยๆ ปลุกฝังเรื่องความรักชาติ ความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ ต่อพระมหากษัตริย์ คือรู้สึกว่ามีความรักชาติมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

"ผมมีความอยากเป็นทหารมากขึ้นครับ มีจิตใจที่อยากรับใช้ชาติ พระมหากษัตริย์ จงรักภักดีมากขึ้น คือเหมือนผมจะถูกปลุกฝัง เขาปลุกฝังมา ผมก็จะเก็บๆไว้ รับแล้วเอาไปคิด เกิดจากการถูกปลุกฝังครับ เป็นการอบรมของโรงเรียนเตรียมทหาร"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

"ความรักชาติ โรงเรียนนี้ปลูกฝังมาก สั่งสอนให้เรารักชาติ รักสถาบันทหาร สถาบันเตรียมทหารเป็นต้นกำเนิดของนายทหารนายตำรวจหลักของประเทศชาติ สถาบันหลัก แล้วเขาก็ปลูกฝังให้เรามีความรักต่อประเทศชาติและพระมหากษัตริย์"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

"ทำให้เรามีความรักชาติ เราได้เห็นตัวเราเอง เราได้เปรียบเทียบกับภายนอก บ้านเมือง เช่นปัจจุบันนี้มันเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรในบ้านเมือง ทำให้เราคิดอยากไปแก้ไขไปช่วย เพื่อที่สภาพภาคหน้าเราจะไม่ต้องให้มันมีปัญหาอะไรอย่างนี้อีก เราต้องจัดการบริหารอะไรให้ดี ก็คิดมาตลอดครับ ถือว่าเป็นการปลูกฝังแบบที่มันยาวนานครับ วางแผนระยะยาว สำหรับชีวิตเรา"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

"โรงเรียนเตรียมทหารสอนให้เรา มีอุดมการณ์ ซึ่งตอนนี้ปัญหาบ้านเมือง บ้านเมืองกำลังมีปัญหา โรงเรียนเราก็สอนให้เรา มีอุดมการณ์เพื่อที่อนาคตเราจบไปทำงาน เราจะได้ไปแก้ปัญหาประเทศชาติ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

"ความมีอุดมการณ์ ก็คือก่อนที่จะเข้ามายังโรงเรียนเตรียมทหารไม่เคยคิดว่าตัวเองจะต้องทำอะไรแบบจริงจังเลย ก็คือลองหาตัวเองไปเรื่อยๆ ไปวันๆ แต่ก็ยังไม่รู้จะทำอะไรซะที จนเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารแล้ว เราคิดว่าเราควรจะทำอะไรเพื่อใคร ทำแล้วได้อะไรขึ้นมา"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางราย กล่าวถึงอุดมการณ์ของเขาว่า อุดมการณ์ของเขาคือการทำงานรับใช้ประเทศชาติบ้านเมือง ทำงานเพื่อผู้อื่น เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับ

"อุดมการณ์ แม้มันจะกินไม่ได้ แต่มันก็อยู่กับตัวเรา มันอิมใจ สำหรับอุดมการณ์ มันอาจจะเป็นเพียงนามธรรม อาจจะแตะต้องไม่ได้ แต่เป็นสิ่งที่ทุกคนคิดถึง และตัวผมเองได้รับมาหลายๆ อย่าง อุดมการณ์ทำให้เรารู้สึกอยากจะทำรับใช้บ้านเมือง อยากจะทำงานของตนเอง เพื่อผู้อื่นบ้าง"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

"คิดว่า ไม่คิดจะทำอะไรที่ให้กับประเทศบ้างหรือ เงินอย่างไรเราก็หาได้ ก็เลยคิดที่จะมาทำงาน คิดที่จะสอบเข้ามา"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

"โรงเรียนนี้แตกต่างก็คือ สอนเราเรียนความรู้เหมือนข้างนอก ฝึกให้เป็นทหาร แต่ว่าการเอาไปใช้เราไม่ได้เอาไปใช้เพื่อตัวเอง ต้องปลูกฝังให้เรารู้จักเสียสละ มีจิตสาธารณะ เสียสละให้ดูรุ่นพี่แบบอย่างที่เขาจบไป เขาทำงานด้วยความเสียสละ บางครั้งถึงกับต้องแลกด้วยชีวิต ที่เขาทำไปด้วยความเต็มใจ เพราะว่าเขาได้รับการปลูกฝังมา ได้รับการปลูกฝังมา เช่น ให้มีความจงรักภักดี กตัญญูต่อแผ่นดิน นี่คือที่นอกเหนือจากการเรียนธรรมดา"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

3.6 การมีมิตรภาพ

ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่าการใช้ชีวิตร่วมกันในโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักเรียนเตรียมทหารต้องผ่านสุขผ่านทุกข์ร่วมกัน ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกผูกพันอย่างแนบแน่น ระหว่างเพื่อนร่วมรุ่น ที่ได้ร่วมกันฝ่าฟันความยากลำบาก จนเรียกได้ว่าเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกว่ามีเพื่อนที่สนิท จริงใจ เกิดเป็นมิตรภาพ และเกิดเป็นความรักพวกพ้อง

"เพื่อนอยู่มาด้วยกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน รักเพื่อน มีความสามัคคี บางทีก็รู้สึกว่ามารู้จักเพื่อนสนิทจริงใจจริงๆ ก็ที่นี้ครับ แบบมันใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ผ่านอะไรที่มัน ทั้งสุขและทุกข์มาด้วยกัน"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

"จากข้างนอกมา มีเพื่อนเป็นเพื่อนที่รู้จักกันข้างนอก จะรู้จักกันแค่ผิวเผินธรรมดา แต่พอเข้ามาในโรงเรียนนี้ อย่างที่บอกไป เพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญ ถือว่าสำคัญที่สุดเลยครับ ถ้าเทียบกับ เพื่อน พี่ น้อง ต้องเรียงลำดับต้องเอาเพื่อนก่อน แล้วก็ค่อยพี่ แล้วก็น้อง เพราะฉะนั้นเนี่ย พอเข้ามาในโรงเรียนเตรียมฯ รู้สึกว่ามีเพื่อนมากขึ้น รักกัน ถือว่ามีความผูกพันกันมาก"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

"มีเพื่อนเยอะขึ้นครับ แล้วก็แบบว่า เพื่อนคอยให้ความช่วยเหลือเราดีมาก มันจะต่างกับเพื่อน ม.ปลาย จริงใจมากกว่าเพื่อนที่อยู่โรงเรียนมัธยมปลาย มากกว่ากัน"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

"เรื่องของมิตรภาพ การมีเพื่อนเยอะขึ้น อยู่ที่นี่แล้วจะมีเพื่อน ส่วนใหญ่ก็จะอยู่กับเพื่อน เหมือนการได้เรียนรู้อยู่กับผู้อื่นเหมือนเป็นสิ่งที่ได้รับมาเต็มๆ"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

3.7 ตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงความตระหนักถึงความรักที่ผู้ให้ข้อมูลมีต่อครอบครัว การที่ผู้ให้ข้อมูลต้องห่างไกลจากครอบครัวที่เคยอยู่ด้วยกันเป็นประจำและไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว เมื่อได้มาพบความยากลำบากในโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้ให้ข้อมูลตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว ตระหนักว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อตน

"แต่ก่อนด้วยความที่เราอยู่กับพ่อแม่มาประจำบางครั้งเหมือนจะมองข้ามคนใกล้ตัว ไม่เห็นความสำคัญ แต่พอมาถึงตอนนี้ ทำให้ผมรู้ว่า พ่อแม่ สถาบันครอบครัวนี้ เป็นสถาบันที่สำคัญ แล้วก็ตอนนี้รักพ่อแม่ขึ้นมาก"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

"สมัยก่อนก็ทะเลาะกับพ่อแม่ ไม่ค่อยยอม แต่เดี๋ยวนี้ ตั้งแต่เข้าเตรียมฯ มา ไม่เคยเลยจริงๆ ที่จะทะเลาะกับพ่อแม่หรือเถียงกับพ่อแม่ แล้วผมพยายามทำ ช่วยเหลือพ่อแม่ งานบ้านอะไรอย่างนี้ ช่วยได้ผมก็ช่วย ช่วยได้มากขึ้นจากที่ผมเป็นนักเรียนข้างนอก ธรรมดา เหมือนเจอความลำบากแล้วแบบนี้ถึงท่านเป็นคนแรกเลย"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

ความตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัวนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางรายแสดงออกผ่านความรู้สึกถึงการเป็นลูกที่ดี แสดงออกผ่านความรู้สึกรักพ่อแม่ ความกตัญญู ความต้องการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ รวมถึงแสดงออกผ่านการแบ่งเบาภาระหน้าที่ครอบครัวด้วย

"ก็เป็นลูกที่ดี รู้สึกว่าผมไม่ได้คิด แต่รู้สึกว่าเป็นลูกที่ดีมากขึ้น"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

"ความกตัญญูกตเวทีกลับ รู้ลึก รักพ่อรักแม่"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15)

"ได้แบ่งเบาภาระหน้าที่ผู้ปกครอง ซึ่งแบบถ้าเราเรียนโรงเรียนทั่วไปข้างนอก โดยเฉพาะเวลาขึ้นมหา'ลัย ก็ต้องเสียค่าเทอม ต้องขอเงินผู้ปกครอง ทั้งที่เราไม่รู้ว่าจบมาจะมีงานทำไหม แต่โรงเรียนเตรียมฯ เราก็มีงานที่มั่นคงทำ แล้วอีกอย่างหนึ่งก็แบ่งเบาผู้ปกครองด้วย ลดภาระผู้ปกครองได้มาก"

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13)

ผลการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น คือ ประเด็นหลักประเด็นที่ 3 สิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งประกอบด้วยประเด็นย่อย ได้แก่ ความเข้มแข็งทางกาย ความอดทนอดกลั้น การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ การมีมิตรภาพ และการตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว ต่อไปผู้วิจัยขอนำเสนอในประเด็นหลักที่ 4 คือ สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก

4. สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก

ประเด็นหลักประเด็นที่ 4 จากการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก โดยผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า การฝ่าฟันความยากลำบากของผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้ให้ข้อมูลมีสิ่ง que ช่วยผลักดันเขาในการฝ่าฟันความยากลำบาก ทั้งที่เป็นสิ่งช่วยผลักดันที่อยู่ภายในตัวของผู้ให้ข้อมูลเอง ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับความจริง การมองโลกในแง่ดี ใจสู้ ความมุ่งมั่น และความเข้าใจในบทบาททหาร นอกจากนี้แล้ว ยังมาจากแหล่งสนับสนุนภายนอก คือ การมีครอบครัวเป็นกำลังใจ และมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

4.1 สิ่งช่วยผลักดันภายในตัว

สิ่งช่วยผลักดันภายในตัวเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวของผู้ให้ข้อมูล สิ่งช่วยผลักดันภายในตัวนี้ ช่วยผลักดันผู้ให้ข้อมูลให้ฝ่าฟันความยากลำบากไปได้ ประกอบด้วย การยอมรับความจริง การมองโลกในแง่ดี ใจสู้ ความมุ่งมั่น และความเข้าใจในบทบาททหาร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

การยอมรับความจริง

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ผู้ให้ข้อมูลยอมรับกับความจริงในสิ่งที่เขาเป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่คิดไกลเกินไปกว่าสิ่งที่อยู่ในขณะนั้น และไม่เปรียบเทียบความยากลำบากที่เขาเผชิญอยู่กับผู้อื่นที่ไม่ได้มาเป็นอย่างเขา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“ให้ยอมรับให้มากที่สุดกับสิ่งที่เราเป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่มองคนอื่นที่เขาไม่ได้มาทำแบบเรา แล้วอยากไปทำอย่างนั้น ทั้งที่เราไม่มีทางทำอย่างนั้นได้ ยอมรับสิ่งที่อยู่ใน”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

“ผมเป็นคนไม่คิดมาก พยายามคิดไม่ต้องไปไกลมาก เดียวก็ผ่านไป คิดแค่นี้”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังกล่าวอีกว่า การเข้าใจว่าความยากลำบากไม่อยู่คงทน มีหมดสิ้นผ่านไป ความเข้าใจนี้ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลยอมรับความจริงที่เขาต้องเผชิญอยู่ได้ดีขึ้น

“คิดว่า ยังไงก็ถึงวันพรุ่งนี้อยู่ดี เดียวมันก็หมดไป มันก็จบไปเรื่อยๆ ก็คือแต่ละวันเราก็อำวันนี้ให้ดีที่สุดไป พรุ่งนี้ก็เจอกับมันใหม่อีกที ก็มีปัญหาอะไร ก็สู้ไปเรื่อยๆ”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“อยู่ในระบบอย่างนี้ก็จะเป็นวัฏจักร คือเราจะมีช่วงลำบาก สบาย ลำบาก สบาย สลับกันไป ... ซึ่งถ้าเราสามารถคิดได้ คิดตรงนี้ได้แล้วว่า มันเป็นสัจธรรมของชีวิตเรา เราก็สามารถที่จะทนต่อสภาพได้ สามารถทำใจที่จะต่อสู้กับมันได้”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังกล่าวอีกว่า การที่ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การเคยลำบากมาก่อน ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจในการยอมรับความจริงที่จะต้องเผชิญกับความยากลำบากได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

“ผมไม่ได้มาจากครอบครัวที่เป็นคนหนุ มาจากพ่อแม่เลี้ยงดูอะไรหนักหนา มากมาย ต้องมีความอดทน แม่ก็ทำค้าขาย พ่อก็ทำรัฐวิสาหกิจ บางครั้งก็ไม่ค่อยมีเวลา ผูกคนโน้นคนนี้ดูแล ตอนผมเด็กๆ ก็ให้คนโน้นคนนี้ดูแล ก็ผลัดกันไปเจอดีบ้างไม่ดีบ้าง ก็จะอดทนครับ ก็จะมี ความอดทน ซึ่งบางคนก็จะอดทนมากกว่าผมก็มีครับ แต่ถ้าพูดถึง

ตัวผมก็คือ จะลำบากอย่างไร ถ้าสมมติ เราเคยลำบากมาระดับหนึ่ง แต่ถ้าเราเจอความลำบากแบบว่าประมาณนี้ ซึ่งน้อยกว่า เราก็จะสามารถทนไปได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ผมถูกเลี้ยงมาโดยไม่ได้รับการตามใจ คือไม่ได้ถูกตามใจถึงแม้จะเป็นลูกคนเดียว อยากได้อะไรพ่อแม่ก็ไม่ได้ซื้อ ก็ต้องได้มาด้วยความยากลำบาก ตอนเด็กๆ พ่อกับแม่ก็ให้ไปอยู่กับญาติต่างจังหวัด ตามบ้านนอกพวกนี้ ได้สัมผัสกับชีวิตความลำบากของคนที่อยู่ในชนบท เราสามารถที่จะรับได้ในหลายๆ เรื่อง มากกว่าคนที่เป็นลูกคุณหนู”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

“ก่อนที่ผมจะเข้ามา ผมลำบาก ลำบากกว่าที่โรงเรียนเตรียมฯ เราสบายมากขึ้น ชีวิตเราเจอความลำบากมาแล้ว พอมาเจอสิ่งลำบากมันก็ไม่มีอะไรมาทำร้ายจิตใจมากกว่าเดิม”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13)

“การรู้จักผ่านความยากลำบากมาก่อนในชีวิต ไม่จำเป็นต้องมาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ผ่านความยากลำบากมาก่อน พ่อแม่ยากจน ต้องดิ้นรนด้วยตนเอง มาตลอด พอมาอยู่อย่างนี้ เราก็ยังอยู่ได้สบายกว่าเพื่อน ทำตัวได้ง่ายกว่า ความอดทนความแข็งแกร่งก็มีมากขึ้น”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

การมองโลกในแง่ดี

ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า การมองโลกในแง่ดีช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลมองความยากลำบากที่เกิดขึ้นในเชิงบวก เห็นว่าเป็นกำไรของชีวิต เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลตระหนักถึงผลที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับ ว่ามีคุณค่าหากได้ผ่านความยากลำบากนี้ และมองว่าความยากลำบากที่เข้ามา ว่าเป็นเพียงบททดสอบของชีวิต การได้พบกับบททดสอบเบื้องต้นนี้ จะทำให้ผู้ให้ข้อมูลได้พัฒนาตนเองให้ดีขึ้นพร้อมยิ่งขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“ผมเป็นคนคิดว่าตัวเองเป็นคนมองโลกในแง่ดี ก็เลยคิดว่าสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตตัวเอง คือ มันเป็นการฝึก อาจะคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างผ่านมา เราได้กำไรมากกว่าคนอื่น เราได้เรียนรู้มากกว่าคนอื่น สิ่งที่เราผิดพลาดไปนั้นแหละ คือบทเรียนที่ดีที่สุด ก็พยายามไม่คิดอะไรมาก”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“เวลาถูกทำโทษแบบไม่มีเหตุผลก็คิดว่าเป็นการฝึก ถ้ามีอะไรไม่ดีมาก็เป็นการฝึก ฝึกความอดทน คิดว่าเป็นการเสริมสร้างทั้งร่างกายและจิตใจของตัวเองด้วย คิดเสียว่าทุกอย่างมันได้กับตัวเอง”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“ผมมองโลกในแง่ดี ก็คิดว่าเป็นนักเรียนใหม่ เราเข้าใจ ว่าเราต้องปรับตัว มันจำเป็นต้องฝึก ช่วงธำรงวินัย เราก็คิดเสียว่าเป็นการออกกำลังกาย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“ความยากลำบากที่เกิดจากการฝึก การเหน็ดเหนื่อย เราก็พยายามคิดในแง่ดีว่า ฝึกเราก็ได้ประโยชน์ด้วย เหนื่อยนิดหน่อย เราได้ประโยชน์ ทำให้ระเบียบวินัยดีขึ้น การโดนลงโทษ โดนซ้อม ถ้าเราคิดในแง่ลบว่าจะทำโทษเราไปถึงไหน ทำไมมันเหนื่อยจัง ก็ไม่ช่วยอะไร เราพยายามคิดในแง่ดีว่า เออ..เขาหวังดีต่อเรา เขาอยากให้เราแข็งแรง ก็คิดแบบนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

“มองโลกในแง่ดี ง่ายๆ ก็คือถ้าโดนทำโทษ ธำรงวินัย ก็คิดว่าเป็นการออกกำลังกาย เสริมสร้างร่างกาย ถ้าเป็นการวิ่ง ให้กำลังใจตัวเองว่าอีกนิดเดียวก็ถึงแล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

ใจสู้

ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า การมีจิตใจที่คิดสู้กับความยากลำบาก ไม่ถอย ทำให้เขาผ่านความยากลำบากไปได้ ใจสู้เป็นสิ่งที่กำลังอำนาจเหนือขีดจำกัดแห่งร่างกาย โดยผู้ให้ข้อมูลเชื่อว่า แม้ว่าร่างกายไม่ไหว แต่หากมีจิตใจที่สู้ มีจิตใจสู้ให้เกินร่างกาย จิตใจก็จะพาร่างกายไป และจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลผ่านความยากลำบากได้

“ถึงแม้ว่าร่างกายไม่ไหว แต่ถ้าจิตใจเราสู้อยู่ มันก็ไปได้ ถึงแม้ร่างกายจะไม่ไหว แต่ถ้าเรามีจิตใจที่ยังสู้ สู้ให้เกินร่างกายเรา จิตใจเราจะพาร่างกายเราไปเอง ถ้าเราไม่สู้ ร่างกายจะนำใจเราไป ก็ทำอะไรไม่ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“ถ้าใจเราไหว ร่างกายเราก็ไหวครับ ก็ไปได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3)

“ถ้าเรามีจิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่สู้ ไม่ท้อถอย มันก็จะทำให้เราสามารถพัฒนา ร่างกายให้แข็งแรงไปได้ และก็สามารรถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่เราจะต้องเจอได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“ถ้าใจเราไม่สู้ อะไรก็ไม่มีทางประสบความสำเร็จ นอกจากใจสู้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ผมคิดว่าของพวกนี้ มันอยู่ที่เราจะคิดให้ไปทางไหน ถ้าคิดแต่ว่า.. ไปในแบบว่า ไม่ไหว คิดว่าเราไม่ไหวแน่ อย่างนี้มันก็ทำอะไรไม่ได้ครับ ต้องเหมือนกับปลุกใจครับ ของทุกอย่างมันอยู่ที่ใจ ถ้าใจเราไม่สู้ก็ทำอะไรไม่สำเร็จ ก็ผ่านมันไปไม่ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“มนุษย์เราความแข็งแรงยังงี้ก็มีขีดจำกัดอยู่แล้ว คนเราก็ไม่ได้เป็น Super Man แบบที่มีแรงอะไรมากมาย แต่ความอดทนของคนเรา ร่างกายอาจจะไม่ไหว แต่จิตใจของคนเราสามารถที่สู้ได้ตลอด โดยที่จิตใจของคนเรา ไม่มีวันเหนื่อย หมายถึง ถ้ากายเราไม่ไหว แต่ใจเรายังสู้ ก็คือเรายังสามารถสู้ต่อไปได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

“ที่สำคัญที่สุดก็อยู่ที่ใจ ถ้าใจมันยังไหว ร่างกายมันก็อาจจะไหว มันขึ้นอยู่กับใจครับ บางคนท้อ ก็หมดกำลังใจ ทุกอย่างก็จบ ทุกอย่างมันขึ้นอยู่กับว่าใจเราว่าจะทนรับได้ขนาดไหน”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

“ผมคิดว่าเราจะผ่านมันไปได้อยู่ที่จิตใจนั้นมากกว่า ร่างกายมันเป็นแค่ ส่วนประกอบ ถ้าใจเรายังไม่มันก็ไหว ถึงร่างกายไม่ไหว ใจเรารู้ไว้ก่อน”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

ความมุ่งมั่นในเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายที่เขามี เป้าหมายที่เขาได้กำหนดไว้แล้ว เป็นสิ่งผลักดันให้ผู้ให้ข้อมูลทุ่มเท กำลังกาย กำลังใจ ฝ่าฟันความยากลำบาก เพื่อไปให้ถึง ให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นเสมือนดั่งเส้นชัยของผู้ให้ข้อมูล ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“คิดถึงอนาคตด้วยครับ ว่าถ้าเรามาทำตอนนี้แล้ว เหมือนไม่ถึงเส้นชัยครับ เรียกว่าไปถึงเส้นชัยได้ไม่สมบูรณ์”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“มีความใฝ่ฝันอยากเป็นอาชีพทหารตั้งแต่เด็กแล้วคิดว่าถ้าความฝันเป็นจริงแล้ว เราจะทำถึงความฝันนี้ไปง่ายๆ อย่างนี้ก็ไม่ใช่ เราอุตส่าห์พยายามมาถึงขนาดนี้แล้ว เราอุตส่าห์ตั้งใจอ่านหนังสือ เก็บตัวเพื่อที่จะมาสอบ ถ้าเราทิ้งมันไปง่ายๆ มันก็เหมือนละทิ้งความฝันของตัวเอง มันไม่คุ้มค่า”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“มีจุดหมายด้วย จุดหมายในชีวิตว่าเราต้องผ่านจุดนี้ไป ไม่งั้นเราจะไปไม่ถึงจุดนั้น คิดซะว่าถ้าแค่นี้เราผ่านไม่ได้ ขึ้นเหล่าเราจะผ่านได้ไหม ขึ้นเหล่านั่นหนักกว่านี้เราจะผ่านไปได้อย่างไร ถ้าตรงนี้เราผ่านไม่ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“ความตั้งใจ ตั้งใจว่าต้องจบโรงเรียนเตรียมทหาร แล้วก็ต้องจบโรงเรียนนายร้อยฯ เป็นนายตำรวจให้ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“มีจุดมุ่งหมาย ผมมีความมุ่งมั่นและมุ่งหมายที่อยากจะเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15)

“สมมติว่าเราไม่มีจุดประสงค์หลักที่จะชนะ เราก็ไม่รู้ว่าเราจะผ่านไปข้างหน้าทำไม เราก็หยุดพักไปเลย เพราะว่าย่างไงเราก็ไม่มีจุดประสงค์หลักอยู่แล้ว คือการทำอะไรเนี่ย เราต้องมีจุดประสงค์ เมื่อเรามีจุดประสงค์แล้ว เราตั้งจุดประสงค์แล้ว เราทำ เราเจออุปสรรคอะไร เราก็จะอดทนผ่านอุปสรรคนั้นไปได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ได้ โดยจะไม่ลาออก และจะไม่ยอมให้ตัวเองและครอบครัวต้องเสียหายจากการที่ตัวเองทอดทิ้งหรือไปไม่ถึงเป้าหมายนั้นจากการลาออก

“พ่อกับแม่เราตั้งความหวังไว้กับเราว่า เราเข้าโรงเรียนนี้ เราต้องอยู่ได้ เราต้องจบมาเป็นทหาร เราเป็นหน่วยงาน เป็นชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูลเรา เพราะถ้าเราออกตอนนี้ เราจะไปทำอะไร จะมาลาออก พ่อแม่จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหนใช่ไหม”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ถ้าเราอดใจลาออกไป คนที่เสียใจมากที่สุดก็คือพ่อแม่ คนที่อายมากที่สุดคือพ่อแม่ ทุกอย่างที่เกิดผลกระทบก็คือพ่อแม่ญาติพี่น้องของเรา รวมถึงตัวเราด้วย แต่บางคนอาจจะไม่ได้คิด อาจจะเฉยๆ ตรงนั้น แต่คนที่ไม่เฉยๆ คือพ่อแม่ญาติพี่น้อง และที่สำคัญคือ พ่อแม่ที่ทำให้กำลังใจเรา นึกถึงหน้าพ่อหน้าแม่ที่อุทิศส่างเสียเรา เราไม่ควรที่จะมาเสียเวลา ประมาณว่าลาออก หยุดเรียน ไปเรียนอย่างอื่น”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

“เราอยู่ตรงจุดนี้แล้วนะ เราจะถอยหลังไม่ได้ เพราะเราเข้ามาในโรงเรียนนี้แล้ว คือตอนช่วงนักเรียนใหม่ว่า ถ้าเกิดเป็นนักเรียน ใหม่ เราเข้ามาในโรงเรียนนี้แล้ว สมมติร่างกายไม่ไหว อดทนไม่ได้ จะลาออก ถ้าเกิดลาออกไป สังคมเราก็จะมองเราในอีกแง่หนึ่ง ได้เข้าไปแล้วออกมา แสดงว่าไม่ได้เรื่อง”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2)

“ตอนแรกเป็นนักเรียนใหม่ พ่อแม่กับญาติพี่น้องอยู่ข้างหลัง เขาก็ดีใจที่เราสอบได้ แต่ถ้าเรายอมแพ้กับมัน ก็เหมือนทำให้เขาเสียใจ”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1)

“สมมติว่าถ้าเราท้อ แล้วเราลาออก เราคิดว่า พ่อแม่คงจะเสียใจมาก เราอุทิศส่างทำให้พ่อแม่ดีใจตอนที่ติดมาแล้ว ไม่อยากทำให้พ่อแม่เสียใจภายหลัง”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

ความเข้าใจในบทบาทของทหาร-ตำรวจ

ความเข้าใจในบทบาทของทหารตำรวจเป็นความเข้าใจในหน้าที่ของทหารตำรวจที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความยากลำบาก ความเข้าใจในบทบาทของทหารตำรวจของผู้ให้ข้อมูลนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้ถ่ายทอดประสบการณ์ว่า ในวันหนึ่งข้างหน้า ผู้ให้ข้อมูลต้องทำหน้าที่ทหาร-ตำรวจ ต้องพบกับสถานการณ์จริง ที่ยากลำบากมากกว่านี้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้ให้ข้อมูลต้องอดทนกับความยากลำบากนี้ให้ได้ เพื่อเตรียมพร้อมไว้เป็นภูมิคุ้มกันในอนาคตกับการที่ต้องพบกับความยากลำบากที่หนักกว่านี้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“ผมคิดว่าในเมื่อเราเป็นทหาร ในวันข้างหน้า เราต้องไปเจออุปสรรคมากมายกว่านี้ที่เราไม่ทันได้ตั้งตัว ได้คิด เป็นอุปสรรคที่หนักกว่าที่เราเจอในปัจจุบัน ถ้าเราผ่านมันไปไม่ได้ แล้วอนาคตเราจะผ่านมันไปได้อย่างไร”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“การเป็นทหารเนี่ย ถ้าเกิดเราไม่อดทนเอาชะตอนนี้ อนาคตมันก็ ทุกอย่างทุกอย่างทุกอาชีพมันต้องใช้ความอดทนเหมือนกัน ผมคิดว่า เรามาอดทนตรงนี้แล้วให้เป็นเหมือนภูมิคุ้มกันของเราในอนาคตจะดีกว่าไหม แล้วคิดว่างานของเรามันทำเพื่อคนอื่น มันได้เสียสละ แล้วมันทำให้ผมรู้สึกดีว่า เออ.. เราได้ทำอะไรเพื่อแผ่นดินแล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

“อาชีพทหารต้องเจออะไรมากกว่านี้ครับ แคนี่มันแค่เป็นเรื่องเล็กน้อยครับ เราโตขึ้นไปเราต้องไปเจอกับเหตุการณ์จริงๆ ครับ อย่างใช้ในสนามรบหรือว่าเจอการทำงานระบบอะไรที่มันยิ่งกว่านี้ คือว่าโรงเรียนเขาสอนไว้ว่า เราเป็นนักเรียนเตรียมทหาร คือเตรียมที่จะเป็นทหารในอนาคต เราก็ต้องมีความพิเศษหรือว่ามีความสามารถเหนือนักเรียนทั่วไป”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

“เขาสั่งอะไรมาให้ทำอะไรมา เราก็ทำตามครับ ไม่ต้องคิดมากครับ เพราะว่าทหารคู่กับการปฏิบัติตามคำสั่งครับ เวลาผู้บังคับบัญชาสั่งอะไรมา เราก็ปฏิบัติตาม ถ้าเป็นนักเรียนใหม่ก็ไม่ต้องคิดอะไรมาก สั่งให้วิ่งก็วิ่ง สั่งให้เดินก็เดิน ไม่ต้องคิดว่าวิ่งไปทำไม ทำไปของเรา”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

“เราจบไป เราเป็นนายทหารเป็นนายตำรวจ ที่ว่าเรียกได้ว่าไม่มีใครที่มีความสามารถเท่าเราแล้ว เพราะเราเรียน ปริญญาตรีมา เตรียมทหาร 3 ปี เหล่าฯ อีก 4 ปี เราคือบุคคลที่เรียก

“ได้ว่า ถ้าเป็นสหรัฐฯ ก็คือ West Point เป็นคนที่เป็นหลักของประเทศ เพราะฉะนั้น ถ้าเรามัวแต่คิดแต่ว่า วันนี้เรายังโดนทำโทษอยู่เลย เรายังคิดว่าเราเป็นเด็กอยู่ ถ้าเรายังคิดอย่างนี้ เราไม่มีทางที่จะไปสู่ใครเขาได้ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านเรา ขนาดอยู่ใกล้กัน ก็ยังไม่ได้สามัคคีกันจริงๆเลย ถ้าเราไม่เข้มแข็งวันนี้ วันข้างหน้าน่าจะแย่นะ 3ปีแค่นี้ มันไม่เหลือบ่ากว่าแรง”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

“เข้าใจอยู่แล้วว่าเป็นหน้าที่ทหาร เราก็ต้องฝึกใช้ใหม่ครับ ไม่มีสงครามเขาก็ต้องฝึก เพราะถ้ามีสงครามมา แล้วเราไม่ฝึก เราจะไปสู้เขาได้อย่างไร”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

4.2 แหล่งสนับสนุนภายนอก

นอกจากสิ่งที่จะช่วยผลักดันที่อยู่ภายในตัวแล้ว จากการวิเคราะห์ข้อมูล ยังพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแหล่งสนับสนุนภายนอก คือ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและมีเพื่อนร่วมฝึกัน เป็นแหล่งสนับสนุนภายนอกที่ช่วยผลักดันผู้ให้ข้อมูลฝ่าฟันความยากลำบาก

การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ครอบครัวคือสิ่งสำคัญที่สุด ครอบครัวเป็นแรงผลักดันให้ผู้ให้ข้อมูลฝ่าฟันความยากลำบาก ครอบครัวคือสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลยึดถือเป็นแรงผลักดันและในยามที่ท้อแท้ เมื่อผู้ให้ข้อมูลนึกถึงครอบครัวก็จะกลับมีกำลังใจขึ้นมาอีกครั้ง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“สิ่งที่สำคัญที่สุด ที่ผมยึดมาตลอดก็คือ ครอบครัว ครอบครัวจะเป็นแรงผลักดันให้เรากระทำหลายสิ่งหลายอย่างได้ บางครั้งก็ท้อ แต่พอคิดถึงพ่อถึงแม่ขึ้นมา รู้สึกมีกำลังใจ”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“นึกถึงพ่อแม่ และกัญญาติพี่น้อง ที่เขาคอยให้กำลังใจเราคอยช่วยเหลือเรามาตลอด ก่อนที่เราจะได้เป็น ผมคิดว่าเห็นเพื่อนหลายๆ คนเขาลาออกไป แต่ผมคิดว่าความลำบากแค่นี้ เทียบกับที่พ่อแม่ลำบากเพื่อเรา เทียบกันไม่ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4)

“คิดถึงพ่อ ถึงแม่ ว่าเหมือนคอยให้กำลังใจเราอยู่ห่างๆ”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ตอนเข้ามาแรกๆ ก็จะมีรู้สึกท้อ ก็จะมีนึกถึงแม่ เพราะแม่ทำงานก็ดึก เหนื่อยก็เหนื่อย ทนแค่นี้ก็ทนได้อยู่แล้ว นึกถึงภาพตอนที่แม่ทำงานลำบาก เหนื่อย แม่ยังทนเพื่อผมได้เลย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“ก็กำลังใจจากพ่อแม่ ทุกครั้งที่รู้สึกไม่ดี ด้วยความที่เป็นลูกคนเดียว ผมจะสนิทกับพ่อกับแม่มาก โดยเฉพาะแม่จะสนิทมาก ก็มีปัญหาอะไรทุกอย่าง ผมก็จะไปปรึกษาแม่ ระบายกับแม่ แม่ก็จะให้คำปรึกษาที่ดี”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

“กำลังใจดี ถ้าได้คุยกับพ่อแม่ พ่อแม่มาเยี่ยม ก็เหมือนเป็นแรงใจ แม้ว่าเราต้องทำต่อไป เราต้องทำให้ได้ เราต้องผ่านไปให้ได้ เพื่อท่านจะได้ภาคภูมิใจกับเรา”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10)

“กำลังใจจากพ่อแม่ด้วยครับ เวลาเราอยู่ เราพบเจอความยากลำบาก เราก็คิดถึงพ่อแม่ตลอด คิดว่าพ่อแม่รอเราอยู่”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

“ก็ให้กำลังใจตัวเองตลอด คิดถึงแม่ ทำเพื่อแม่”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15)

“พ่อแม่ก็รอเราอยู่ที่บ้าน ถ้าเรายอมแพ้ เราไม่ไหว แล้วคนที่ให้กำลังใจเราอยู่ที่บ้านจะทำอย่างไร ก็ถือว่าเป็นแรงบันดาลใจ”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

“เวลาผมทำอะไรช่วงนักเรียนใหม่ ผมก็นึกถึงพ่อแม่ เหมือนกับว่ามีพ่อแม่เป็นกำลังใจให้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17)

การมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า การมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน ซึ่งเป็นเพื่อนนักเรียนเตรียมทหารที่ใช้ชีวิตในโรงเรียนเตรียมทหารด้วยกันกับผู้ให้ข้อมูล และร่วมฝ่าฟันความยากลำบากที่เกิดขึ้นไปพร้อมๆกัน ผู้ให้ข้อมูลจะมีเพื่อนอยู่ด้วยกัน ในยามท้อแท้ ยามเหนื่อย ยามหิว ยามร้องไห้ ทำให้ผู้ให้ข้อมูลไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เมื่อต้องฝ่าฟันความยากลำบาก จนผู้ให้ข้อมูลเรียกว่า ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดประสบการณ์ว่า

“เพื่อนที่ผ่านระบบนี้มาด้วยกันจะรู้ว่า ระบบเนี่ย คือ เพื่อนช่วยเพื่อนจริงๆ เวลาเราท้อ เวลาเราหิว เวลาเราร้องไห้ ณ เวลานั้น ณ จุดนั้น คนที่อยู่กับเราก็คือเพื่อน”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5)

“คิดว่าเพื่อนเราสามารถทำได้ แล้วเราก็เหมือนกัน มีสองมือสองขาเหมือนกัน เข้ามาก็พร้อมกัน เป็นคนเหมือนกัน เราก็น่าจะทำได้เหมือนเพื่อน เพื่อนทำได้ เราก็ทำได้”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6)

“ที่ผ่านมามันก็เฉยๆ เพราะถ้าทำไปได้ก็ทนไปกับเพื่อน มันก็ไม่แตกต่าง”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7)

“เห็นว่าเพื่อนทำได้ เราก็น่าจะทำได้ เราก็ต้องทำได้เหมือนเพื่อน ทำให้เหมือนเพื่อน ผ่านไปพร้อมกับเพื่อน”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8)

“ก็คุยกับเพื่อนทำให้สามารถ.. นอกจากพ่อแม่แล้ว คุยกับเพื่อนๆ ได้ คุยปรับทุกข์กัน ว่าทำไมเป็นอย่างนี้ แล้วทำไมเราอย่างโน้นอย่างนี้ เราต้องทำอะไร เราจะแก้ปัญหาอย่างไรดี ก็มีเพื่อนก็ช่วยๆ ให้กำลังใจกัน เวลาจะมีอะไรก็จะเตือนกัน จะพูดกันว่า เฮ้ย! แปปเดียว เดี่ยวก็จบแล้ว”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9)

“เห็นเพื่อนเขาก็เป็นเหมือนเราโดนเหมือนเรา ทำทุกอย่างอย่างเดียวกับที่เราทำ แต่เขาก็ผ่านมันได้ เขาก็สู้มันได้ เราก็คงทำได้เหมือนกัน”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11)

“เวลาเรายากลำบากเราโดนทำโทษอย่างนี้ครับ ก็ทำให้เหมือนๆ เพื่อน คือเราไม่แตกต่างจากเพื่อน เขาสิ่งอะไรมาเราก็ดูเพื่อนๆ รอบข้างคิดว่าเพื่อนเขาไหวกันไหม เขาทำอะไรเขาทำอย่างไรเราก็ทำแบบนั้น ก็จะทำให้เรามีกำลังใจ เออ.. เพื่อนทำไหว เราก็ต้องไหว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12)

“กำลังใจจากเพื่อนด้วยตัวเอง เรายังคุยกัน เราปลอบใจเพื่อน บางครั้งเพื่อนก็ปลอบใจเราด้วย เวลานั้นนักเรียนใหม่จะมีช่วงพักครับ บางครั้งเพื่อนร้องไห้ เพื่อนอยากกลับบ้าน บอกไม่ไหวเลย ก็ปลอบใจเพื่อน พอถึงตาเราบ้าง บางทีเราก็นอนนึกคิดอะไรของเรา บางครั้งเพื่อนสังเกตเห็นก็มาพูดคุยด้วย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14)

“ชีวิตโรงเรียนเตรียมทหารหรือว่าชีวิตทหาร เพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญ เวลาที่เรารู้สึกท้อหรือว่ารู้สึกจะไม่ไหวอย่างนี้ครับ เราหันไปดูคนข้างๆ ที่อยู่กับเราครับ เพื่อนเราทำได้ เราก็ต้องทำได้ เพื่อนเราอยู่ข้างๆ ไหว เราก็ต้องไหว”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16)

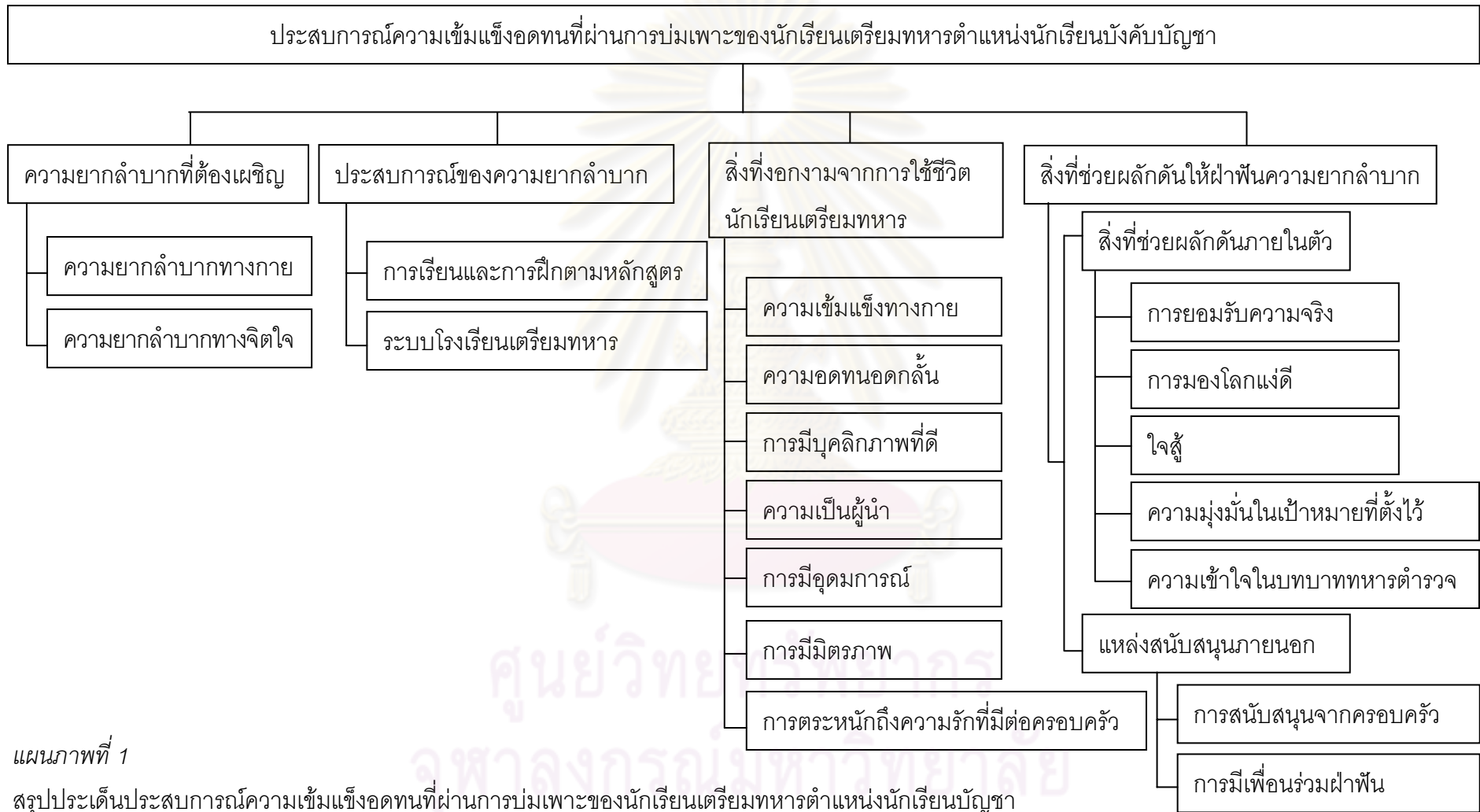
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสพการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา สรุปได้ว่า ความยากลำบากที่ต้องนักเรียนเตรียมทหารต้องเผชิญตลอดระยะเวลาการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นความยากลำบากที่เกิดขึ้นทั้งต่อร่างกายและต่อจิตใจ โดยมีประสพการณ์ของความยากลำบากผ่านกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหาร จากการเรียนและการฝึกตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร โดยอาศัยระยะเวลาการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละชั้นปี นอกจากนี้ ระบบของโรงเรียนเตรียมทหารประกอบด้วย ระบบนักเรียนใหม่ ระบบนักเรียนบังคับบัญชา ระบบอาวุโส เป็นต้น ก็มีส่วนต่อการเติบโตของความเข้มแข็งอดทนด้วยเช่นกัน การใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหารที่ต้องฝ่าฟันกับความยากลำบาก นับตั้งแต่วันแรกที่ได้เข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ชีวิตที่ได้ผ่านประสพการณ์มากมายหลากหลายในโรงเรียนเตรียมทหารก่อให้เกิดมีสิ่งที่ยองงามขึ้นในชีวิต โดยความหมายของสิ่งที่ยองงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ประกอบด้วย ความเข้มแข็งทางกาย ความอดทนอดกลั้น การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ การมีมิตรภาพ และการตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว นอกจากนี้ ยังพบว่า มีสิ่งที่ยองงามขึ้นให้ฝ่าฟันความยากลำบาก ทั้งที่เป็นสิ่งช่วยผลักดันที่อยู่ภายในตัว อันประกอบด้วย การยอมรับความจริง

การมองโลกในแง่ดี ใจสู้ ความมุ่งมั่น และความเข้าใจในบทบาททหาร แล้วยังมีสิ่งที่จะช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบากที่มาจากแหล่งสนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย การมีครอบครัวเป็นกำลังใจ และมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้ไปตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล (Member checks) กับผู้ให้ข้อมูลทุกคน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลยืนยันว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้อง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1

สรุปประเด็นประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยการศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปี 3 ที่ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ระดับหัวหน้าหมวด ขึ้นไป และมีความสมัครใจในการให้ข้อมูล จำนวน 17 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ในการเก็บข้อมูล โดยมีแนวคำถามการสัมภาษณ์ (Interview guideline) ในระหว่างการสัมภาษณ์ มีการบันทึกเสียงสัมภาษณ์ด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา พบประเด็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ
 - 1.1 ความยากลำบากทางกาย
 - 1.2 ความยากลำบากทางจิตใจ

2. ประสบการณ์ของความยากลำบาก
 - 2.1 การเรียนและการฝึกตามหลักสูตร
 - 2.2 ระบบโรงเรียนเตรียมทหาร
3. สิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร
 - 3.1 ความเข้มแข็งทางกาย
 - 3.2 ความอดทนอดกลั้น
 - 3.3 การมีบุคลิกภาพที่ดี
 - 3.4 ความเป็นผู้นำ
 - 3.5 การมีอุดมการณ์
 - 3.6 การมีมิตรภาพ
 - 3.7 การตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว
4. สิ่ง que ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก
 - 4.1 สิ่ง que ช่วยผลักดันภายในตัว
 - 4.1.1 การยอมรับความจริง
 - 4.1.2 การมองโลกแง่ดี
 - 4.1.3 ใจสู้
 - 4.1.4 ความมุ่งมั่นในเป้าหมายที่ตั้งไว้
 - 4.1.5 ความเข้าใจในบทบาททหารตำรวจ
 - 4.2 แหล่งสนับสนุนภายนอก
 - 4.2.1 การสนับสนุนจากครอบครัว
 - 4.2.2 การมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

อภิปรายผลการวิจัย

ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ

จากผลการวิจัย ความยากลำบากที่นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา ต้องเผชิญตลอดระยะเวลาการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นความยากลำบากที่เกิดขึ้น ทั้งต่อร่างกายและต่อจิตใจ

ความยากลำบากทางกายที่นักเรียนเตรียมทหารต้องเผชิญจากการฝึกปรับปรุงเพิ่มลักษณะทหารช่วงนักเรียนใหม่ ซึ่งเป็นการฝึกอย่างหนัก เหน็ดเหนื่อยยิ่ง สำหรับนักเรียนพลเรือนที่ ต้องเปลี่ยนสภาพเป็นนักเรียนทหารฉบับล้น จากเดิมที่ไม่เคยถูกลงโทษมาก่อน แต่ต้องถูกลงโทษอย่างหนักตลอดเวลาในช่วงนักเรียนใหม่ จนบางครั้งรู้สึกหนักเกินกว่าจะทนได้ ทำให้นักเรียน

เตรียมทหารรู้สึกว่าเป็นความยากลำบากทางกายที่ต้องเผชิญ ด้วยการฝึกทางทหารต้องใช้กำลังทางกาย รวมถึงมีการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางกายแก่นักเรียนเตรียมทหารใหม่ สอดคล้องกับ โรงเรียนเตรียมทหาร (2552) ที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียนเตรียมทหาร ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายแข็งแรงไม่เหนื่อยง่าย บางครั้งนักเรียนใหม่อาจถูกสั่งลงโทษเมื่อกระทำความผิด ด้วยท่าลงโทษด้วยจำนวนครั้งที่กำหนดไว้ในระเบียบ เช่น การยัดฟันงอเข้าครั้งหนึ่ง ฟันหลัง วิ่งระยะกลางไม่เกิน 1,500 เมตร เพื่อปรับสภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เปลี่ยนสภาพนักเรียนใหม่จากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับ

ส่วนความยากลำบากทางจิตใจ นักเรียนเตรียมทหารต้องพบกับความยากลำบากทางจิตใจจากการถูกกดดัน โดยเฉพาะช่วงนักเรียนใหม่ ซึ่งจะถูกกดดัน บีบคั้น บังคับจิตใจ ต้องถูกบังคับจำกัดเวลาภายใต้ระเบียบปฏิบัติประจำวันที่กำหนดเวลาการปฏิบัติไว้อย่างเคร่งครัด ทำอะไรที่ไม่สะดวก ไร้อิสระจนสามารถกล่าวได้ว่านักเรียนใหม่มีสิทธิเท่ากับศูนย์ แม้ว่านักเรียนเตรียมทหารจะเป็นผู้ที่สมัครใจและสอบแข่งขันเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร แต่นักเรียนเตรียมทหารก็รู้สึกที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากภายใต้กฎระเบียบของโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งสอดคล้องกับ ภณิดา ชนวิทยาสิทธิกุล (2548) ที่พบว่า แม้เยาวชนผู้ปฏิบัติธรรมส่วนใหญ่จะเต็มใจ มาปฏิบัติธรรม แต่กฎระเบียบที่เคร่งครัดของสถานที่ปฏิบัติธรรม ก็ทำให้เยาวชนผู้ปฏิบัติธรรมบางรายรู้สึกยากลำบากในการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้น

2. ประสบการณ์ของความยากลำบาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบประเด็นของประสบการณ์ของความยากลำบาก คือ การเรียนและการฝึกตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร รวมถึงระบบของโรงเรียนเตรียมทหาร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเตรียมทหารมีประสบการณ์ความยากลำบากผ่านการเรียนและการฝึกตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร ที่กำหนดไว้นักเรียนเตรียมทหารต้องเรียนและฝึกควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน เนื้อหาหลักสูตรของการเรียนและการฝึกที่กำหนดในแต่ละชั้นปีก็มีความหนักเบาต่างกันเล็กน้อยแตกต่างกันตามลำดับชั้นปี ดังนั้น เมื่อประสบการณ์การเรียนและฝึกมีเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับระยะเวลาการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละชั้นปี ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารก็พัฒนาเติบโตตามขึ้นไปด้วยเช่นกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Kobasa และ Maddi (1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่าพัฒนาความเข้มแข็งอดทนเกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์การเผชิญต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข นอกจากนี้แล้ว การที่นักเรียนเตรียมทหารได้มีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นายทหารนายตำรวจปกครอง ครูฝึก ผ่านการเรียนและการฝึกตามระยะเวลาในแต่ละชั้นปี ก็ทำให้นักเรียนเตรียมทหารได้พัฒนาความเข้มแข็งอดทน ซึ่งสอดคล้องกับ Maddi และ Kobasa

(1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า ลักษณะความเข้มแข็งอดทน สามารถสร้างเสริมได้ตลอดชีวิตจากการปฏิสัมพันธ์กับครู เพื่อนวัยเรียน การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา เจ้านาย เพื่อนร่วมงาน ซึ่งนอกจากนักเรียนเตรียมทหารจะได้สร้างเสริมลักษณะความเข้มแข็งอดทนมาในระยะแรกของชีวิตจากพ่อและแม่ซึ่งเป็นผู้สร้างเสริมลักษณะความเข้มแข็งอดทนนี้แล้ว เมื่อนักเรียนเตรียมทหารได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร การมีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ จากการเรียน หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับนายทหารนายตำรวจปกครองที่ทำหน้าที่ผู้ฝึก ก็เป็นการสร้างเสริมลักษณะความเข้มแข็งอดทนในระยะต่อมาต่อการสร้างเสริมลักษณะความเข้มแข็งอดทนในระยะแรกของชีวิตจากพ่อแม่ การพัฒนาความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารจึงพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามประสบการณ์ชีวิตที่นักเรียนเตรียมทหารได้พบ ซึ่งสอดคล้องกับ Kobasa และ Maddi (1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล และยังสอดคล้องกับ Hegge, Melcher, และ William (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) รวมทั้ง Nicholas และ Leuner (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่พบว่า ประสบการณ์ของบุคคล ก็เป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาสร้างเสริมความเข้มแข็งอดทนด้วย และ ความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาสร้างเสริมได้อย่างต่อเนื่องตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบอีกว่า ระบบของโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งประกอบด้วย ระบบนักเรียนใหม่ ระบบนักเรียนบังคับบัญชา ระบบอาวุโส ก็มีส่วนต่อการเติบโตของความเข้มแข็งอดทน สอดคล้องกับ Kobasa และ Maddi (1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความเข้มแข็งอดทนเกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์การเผชิญต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข เมื่อนักเรียนเตรียมทหารอยู่ภายในระบบของโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งในแต่ละระบบมีสภาพการณ์ที่แตกต่างกันไป การเป็นนักเรียนใหม่ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดหลายอย่าง และมีข้อกำหนดกฎระเบียบให้ปฏิบัติมากมาย การที่นักเรียนใหม่ต้องปรับตัวกับระบบนักเรียนใหม่ให้ได้ก็ทำให้ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารได้พัฒนาขึ้นจากการที่ต้องปรับตัวต่อสภาพการณ์เพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข หรือแม้แต่ว่านักเรียนบังคับบัญชา ที่นักเรียนเตรียมทหารจะต้องเป็นผู้นำของนักเรียนเตรียมทหารและต้องเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนเตรียมทหารรุ่นน้อง ก็ทำให้นักเรียนเตรียมทหารได้พัฒนาความเข้มแข็งอดทนจากการปรับตัวในสภาพการณ์ของระบบนักเรียนบังคับบัญชา นอกจากนี้แล้ว การมอบหมายตำแหน่งหน้าที่ในฐานะนักเรียนบังคับบัญชาให้แก่ นักเรียนเตรียมทหารทำให้นักเรียนเตรียมทหารได้พัฒนาความเข้มแข็งอดทนให้มีเพิ่มมากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รุณิส มานวงส์ (2551) ที่พบว่า นักเรียนนายร้อยที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าตอนหรือนักเรียนบังคับบัญชาจะพยายามระแวดระวังไม่แสดงอาการเหนื่อยล้าที่เกิดจาก

การฝึกระเบียบวินัยและการออกกำลังกาย เมื่ออยู่ในชั้นเรียน เนื่องจากมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายสูงกว่านักเรียนนายร้อยคนอื่น รวมทั้งผลการวิจัยก็ยิ่งสอดคล้องกับ Johnsen, Eid, Pallesen, Bartone และ Nissestad (2009). ที่พบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้แล้ว การที่โรงเรียนเตรียมทหารมีระบบนักเรียนบังคับบัญชา มีการมอบหมายให้นักเรียนเตรียมทหารได้ปกครองควบคุมดูแลนักเรียนเตรียมทหารด้วยตนเอง ก็เป็นการเสริมสร้างพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพความเข้มแข็งอดทน สอดคล้องตาม Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า การควบคุมสถานการณ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความเข้มแข็งอดทนพัฒนาจากการสนับสนุนให้บุคคลรับผิดชอบต่อตัวเอง กิจกรรมที่กำหนดให้ทำ มีความยากง่ายในระดับปานกลาง การเรียนรู้ที่จะทำงานให้สำเร็จ บุคคลจะต้องใช้ความสามารถในการจัดการด้วยตนเอง บางครั้งอาจต้องอาศัยความสนับสนุนช่วยเหลือบ้าง เมื่องานสำเร็จ บุคคลจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่สามารถจัดการหรือควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

3. สิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหารที่ต้องฝ่าฟันกับความยากลำบาก นับตั้งแต่วันแรกที่ได้เข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารหรือนับแต่วันที่ได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ชีวิตที่ได้ผ่านประสบการณ์มากมายหลากหลายในสถาบันนี้ ก่อให้เกิดมีสิ่งที่ยกงามขึ้นในชีวิตของนักเรียนเตรียมทหาร โดยนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชาได้ให้ความหมายของสิ่งที่ยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร อันประกอบด้วย ความเข้มแข็งทางกาย อดทนอดกลั้น การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ การมีมิตรภาพ และการตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว การยกงามจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหารนี้ ล้วนเกิดจากประสบการณ์ในการเผชิญเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ในโรงเรียนเตรียมทหารที่ทำให้นักเรียนเตรียมทหารต้องปรับตัวเพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของนักเรียนเตรียมทหารจากชีวิตพลเรือนมาสู่ชีวิตของนักเรียนทหาร ซึ่งสอดคล้องกับ Kobasa และ Maddi (1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล และการพัฒนาเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวตามวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนเองดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข อีกทั้งการพัฒนาเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทำให้บุคคลมีการเจริญเติบโตตามวัยตามธรรมชาติ

จากผลการวิจัยพบว่า ความอดทนอดกลั้น เป็นประเด็นหนึ่งที่เป็นสิ่งที่ยกงามขึ้นจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งความอดทนอดกลั้นนี้เกิดขึ้นจากการยอมรับกับความยากลำบากที่

นักเรียนเตรียมทหารต้องเผชิญ การเผชิญความยากลำบากของนักเรียนเตรียมทหารเป็นเสมือนสิ่ง
 ที่ฝึกให้นักเรียนเตรียมทหารเรียนรู้ที่จะเผชิญกับความกดดัน การเผชิญกับสภาพการณ์ที่
 ยากลำบากทำให้ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับ Kobasa
 (1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า บุคคลที่สามารถมองเห็นคุณค่า ความสำคัญ
 ในสิ่งที่ตนเองสนใจ และตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงตามเป้าหมายของชีวิต เห็น
 ความสำคัญของการลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสามารถนี้ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัด
 ตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือในสถาบันทางสังคม ส่งผลให้บุคคล
 เลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการ
 กระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะ
 กระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก มีความอดทนอดกลั้น
 ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค มุ่งมั่นในบทบาทของตนเองต่อสังคม พยายามเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
 อย่างมีความสุข และสามารถนำแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ
 แก้ปัญหา ความมุ่งมั่น ผูกมัดตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภายใน หรือจากการ
 ชักนำของผู้อื่นจะช่วยปกป้องบุคคลจากความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากผลของความเครียดได้ ทำให้
 ผ่อนคลาย และถ้าเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นอาจมีอันตราย การผูกมัดตนเองก็จะช่วยเป็น
 ตัวกันชนหรือเกราะป้องกัน บุคคลจะรู้ว่าตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องและรู้ว่าทำไมตนเองจึงเลือกเข้า
 เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ด้วยความรู้สึกผูกพันที่แตกต่างกัน บุคคลจะสร้างเป้าหมายและให้ลำดับ
 ความสำคัญที่แตกต่างกัน บุคคลมีความสามารถในการตัดสินใจว่าจะทำเพื่อเป้าหมายใดและควร
 ยึดถือคุณค่าข้อใด ความเข้าใจตนเองเช่นนี้เป็นโครงสร้างภายในตัวบุคคลที่แข็งแกร่ง บุคคลที่มี
 การผูกมัดตนเองจะมีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาและมีทักษะในการสร้าง
 สัมพันธภาพระหว่างบุคคลได้ดี อันเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ

จากผลการวิจัยพบว่า การมีบุคลิกภาพที่ดี เป็นประเด็นที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูล การ
 เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพแตกต่างไปจากเดิมก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เช่น การยืน
 หรือเดินที่หลังตรงอกผายไหล่ผึ่ง ทั้งบุคลกรอบข้างและตัวนักเรียนเตรียมทหารต่างก็ยอมรับว่า
 บุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นบุคลิกภาพที่สง่างาม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพนี้ เป็นส่วน
 หนึ่งของการมีลักษณะทางทหารที่ดี ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ ฐนัส มานูวงศ์ (2551) ที่พบว่า
 นักเรียนนายร้อยมีการรับรู้และเรียนรู้การปรับบุคลิกภาพของตนเองจากพลเรือนสู่การเป็นนักเรียน
 ทหาร จากการปรับบุคลิกภาพเบื้องต้นตั้งแต่เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร และมีการรับรู้
 วัฒนธรรมการเป็นทหารอาชีพเมื่อเข้าสู่การเป็นนักเรียนนายร้อย

จากผลการวิจัย พบว่า การมีมิตรภาพ งดงามขึ้นจากการใช้ชีวิตร่วมกันในโรงเรียนเตรียม
 ทหาร การใช้ชีวิตในโรงเรียนเตรียมทหารนั้น นักเรียนเตรียมทหารต้องผ่านสุขผ่านทุกข์ร่วมกัน ทำ

ให้เกิดความรู้สึกผูกพันอย่างแนบแน่นระหว่างเพื่อนร่วมรุ่น ที่ได้ร่วมกันฝ่าฟันความยากลำบาก จนเรียกได้ว่าเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข เกิดความรู้สึกว่ามีเพื่อนที่สนิท จริงใจ ก่อเป็นมิตรภาพความรักระหว่างพวกพ้อง สอดคล้องกับ Bartone และ Johnsen, Eid, Brun และ Laberg (2002) ที่พบว่า องค์ประกอบของบุคลิกภาพเข้มแข็งอดทนมีส่วนช่วยในการเพิ่มความแนบแน่นในทีมของนักเรียนทหาร หลังจากผ่านประสบการณ์การฝึกมาด้วยกัน

จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า ความตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนเตรียมทหาร จากการที่นักเรียนเรียนทหารต้องห่างไกลจากครอบครัวที่เคยอยู่ด้วยกันเป็นประจำ และไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว เมื่อได้มาพบความยากลำบากในโรงเรียนเตรียมทหาร นักเรียนเตรียมทหารจึงได้ตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว ตระหนักว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อตน ความตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัว นักเรียนเตรียมทหารแสดงออกผ่านความรู้สึกถึงการเป็นลูกที่ดี แสดงออกผ่านความรู้สึกรักพ่อแม่ ความกตัญญู ความต้องการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ รวมถึงแสดงออกผ่านการแบ่งเบาภาระหน้าที่ครอบครัวด้วย สอดคล้องกับ สิทธิกาญจน์ สง่า (2551) ที่พบว่า สมาชิกกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาเชิงพุทธต่อความเข้มแข็งอดทน ตระหนักสำนึก กตัญญู เห็นคุณค่าความรัก ความห่วงใย ความปรารถนาดี ตลอดจนการช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละของพ่อแม่อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้แล้ว การตระหนักถึงความรักที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนเตรียมทหาร ทำให้นักเรียนเตรียมทหารเกิดความรู้สึกต้องการตอบแทนบุญคุณ รวมถึงแสดงออกผ่านการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Kobasa (1982 อ้างถึงใน สิทธิกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่าบุคคลที่สามารถมองเห็นคุณค่า ความสำคัญในสิ่งที่ตนสนใจและตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมตามเป้าหมายของชีวิต ความสามารถนี้ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัดตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือในสถาบันทางสังคม ส่งผลให้บุคคลเลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการกระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมที่จะกระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก

4. สิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก

การฝ่าฟันความยากลำบากในโรงเรียนเตรียมทหาร จากผลการวิจัยพบว่า มีสิ่งที่จะช่วยผลักดันในการฝ่าฟันความยากลำบาก ทั้งที่เป็นสิ่งช่วยผลักดันที่อยู่ภายในตัว และมาจากแหล่งสนับสนุนภายนอก คือ การมีครอบครัวเป็นกำลังใจ และมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน

สิ่งช่วยผลักดันที่อยู่ภายในตัว ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับความจริง การมองโลกในแง่ดี ใจสู้ ความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายที่มี และความเข้าใจในบทบาททหารตำรวจ ทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งผลักดันให้นักเรียนเตรียมทหารผ่านความยากลำบากไปได้ เมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบากใน

ชีวิต เป็นเสมือนสิ่งต้านทานความเครียดไม่ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนเตรียมทหารและผลักดันให้นักเรียนเตรียมทหารผ่านความยากลำบากที่เผชิญอยู่ไปได้ สิ่งผลักดันที่อยู่ภายในตัวของนักเรียนเตรียมทหารนี้ สอดคล้องกับ Kobasa (1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่อธิบายที่อธิบายกลุ่มลักษณะส่วนบุคคลที่ทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทานความเครียด เมื่อบุคคลต้องประสบกับภาวะเครียดในชีวิต ที่เรียกว่า ความเข้มแข็งอดทน อันประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ การผูกมัดตนเอง ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ และความท้าทาย

จากผลการวิจัยพบว่า การมองโลกแง่ดี ช่วยให้นักเรียนเตรียมทหารมองความยากลำบากที่เกิดขึ้นในเชิงบวก ไม่มองว่าความยากลำบากที่เกิดขึ้นเป็นการคุกคาม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Florian, Mikulincer และ Taubman (1995) ที่พบว่า ทหารใหม่ที่มีความเข้มแข็งอดทนจะไม่ประเมินสถานการณ์ที่เผชิญในลักษณะคุกคาม

เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว เป็นสิ่งผลักดันให้ต้องทุ่มเท กำลังกาย กำลังใจ ฝ่าฟันความยากลำบาก เพื่อไปให้ถึง ให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นเสมือนดั่งเส้นชัย สอดคล้องกับ Kobasa (1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า บุคคลที่สามารถมองเห็นคุณค่า ความสำคัญในสิ่งที่ตนเองสนใจ และตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงตามเป้าหมายของชีวิต เห็นความสำคัญของการลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสามารถนี้ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัดตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือในสถาบันทางสังคม ส่งผลให้บุคคลเลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการกระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะกระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก มีความอดทนอดกลั้นไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค มุ่งมั่นในบทบาทของตนเองต่อสังคม นอกจากนี้ผลการวิจัย พบอีกว่า ความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ได้ มีประเด็นย่อย คือ ไม่ยอมให้ตัวเองและครอบครัวต้องเสียหน้าจากความท้อถอยหรือไปไม่ถึงเป้าหมายหรือจากการลาออก ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ สุนันต์ มานวงส์ (2551) ที่พบว่า ความคาดหวังของครอบครัวมีส่วนทำให้นักเรียนนายร้อยที่เข้ามาสู่ระบบต้องอดทนและพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับระบบการเปลี่ยนแปลง ผลการศึกษาของ สุนันต์ มานวงส์ (2551) พบอีกว่า การออกจากระบบหรือการลาออกนั้น ย่อมเกิดความอับอายต่อเครือข่ายและตนเอง การลาออกอาจมีผลสะท้อนจากบุคคลรอบข้างโดยเฉพาะเพื่อนในสถาบันการศึกษาเดิม ที่ส่วนใหญ่มองว่า ผู้ที่สอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารได้เป็นผู้มีความสามารถสูง การที่ผ่านการสอบคัดเลือกมาแล้ว แต่ไม่สามารถเรียนต่อได้หรือต้องลาออกนั้น มองได้ว่าไม่มีความสามารถและความรู้ที่เพียงพอ ซึ่งเมื่อเทียบกับผลการเรียนที่ผ่านมาในชั้นมัธยมศึกษา กลับเป็นผู้ที่มีผลการเรียนที่สูงกว่ากลุ่มเพื่อนด้วยกัน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การที่นักเรียนเตรียมทหารมีความเข้าใจในบทบาทของทหารตำรวจ ว่าทหารตำรวจมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับความยากลำบาก และการที่นักเรียนเตรียมทหารมองเห็นไปอีกว่าในวันหนึ่งข้างหน้า นักเรียนเตรียมทหารต้องไปทำหน้าที่ทหารตำรวจ ต้องพบกับสถานการณ์จริง ที่ยากลำบากมากกว่าในโรงเรียนเตรียมทหาร นักเรียนเตรียมทหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องอดทนกับความยากลำบากนี้ให้ได้ เพื่อเตรียมพร้อมไว้เป็นภูมิคุ้มกันในอนาคตกับการที่ต้องพบกับความยากลำบากที่หนักกว่านี้ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเตรียมทหารมองเห็นคุณค่าและเห็นความหมายในสิ่งตนได้รับจากการฝึกของโรงเรียนเตรียมทหาร จึงตัดสินใจที่จะอดทนกับการฝึกที่ยากลำบาก สอดคล้องกับ Kobasa (1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มองเห็นคุณค่า ความสำคัญในสิ่งที่ตนเองสนใจ และตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงตามเป้าหมายของชีวิต เห็นความสำคัญของการลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสามารถนี้ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัดตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ส่งผลให้บุคคลเลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการกระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะกระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก มีความอดทนอดกลั้น ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค

สำหรับแหล่งสนับสนุนภายนอก จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา มีแหล่งสนับสนุนภายนอกที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบากไปได้ ประกอบด้วย การสนับสนุนจากครอบครัวและการมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน แหล่งสนับสนุนภายนอกทั้งสองแหล่งนี้ เป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคม ที่ช่วยผลักดันนักเรียนเตรียมทหารให้ฝ่าฟันความยากลำบาก แหล่งสนับสนุนภายนอกนี้สอดคล้องกับ ศศลักษณ์ ศิวะภิญโญยศ (2544) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อมต่อความเครียด มี 2 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง และแรงสนับสนุนทางสังคม โดยแรงสนับสนุนทางสังคมมีผลทางตรงเชิงลบกับความเครียดและมีผลทางอ้อมในเชิงลบกับความเครียดผ่านการเผชิญความเครียด นอกจากนี้แล้ว การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งสนับสนุนภายนอกของนักเรียนเตรียมทหารที่ช่วยผลักดันนักเรียนเตรียมทหารให้ฝ่าฟันความยากลำบากก็สอดคล้องกับ Byers (1993) ที่พบว่า ความเข้มแข็งอดทน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม

จากผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวเป็นแหล่งสนับสนุนภายนอกที่ช่วยผลักดันนักเรียนเตรียมทหารให้ฝ่าฟันความยากลำบากไปได้ ครอบครัวเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญ การที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ว่ามีครอบครัวเป็นกำลังใจ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การมีเพื่อนร่วมฝ่าฟัน เป็นแหล่งสนับสนุนภายนอกที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก เพื่อนก็เป็นแหล่งสนับสนุนจากสังคมที่มีความหมายต่อนักเรียน

เตรียมทหาร สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศลักษณ์ ศิวะภิญโญยศ (2544) ที่พบว่า บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและแรงสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนนายร้อยตำรวจเป็นปัจจัยที่มีผลทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อมต่อความเครียด

ข้อจำกัด

ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้ คือ การที่ผู้วิจัยมีฐานะเป็นนายทหารและอาจารย์ของโรงเรียนเตรียมทหาร แม้ได้มีการระมัดระวังไม่ให้บทบาทดังกล่าวของตนเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินการวิจัย เช่น การที่ผู้วิจัยแนะนำตนให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงบทบาทของในฐานะนักวิจัย การชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยที่ผู้วิจัยยึดถือ เช่น การรักษาความลับ แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักก็ยังคงรับรู้ว่าคุณวิจัยมีสถานภาพเป็นนายทหารและเป็นอาจารย์ของโรงเรียนเตรียมทหาร ดังนั้น ด้วยบทบาทดังกล่าว อาจมีอิทธิพลต่อผู้ให้ข้อมูลในการให้ข้อมูลต่อผู้วิจัย แม้ว่าผู้วิจัยจะได้ระมัดระวังอย่างเต็มที่แล้วก็ตาม

ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการทำงานสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา และสำหรับโรงเรียนเตรียมทหาร ดังนี้

1. นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถใช้ผลการวิจัยนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจลักษณะของกลุ่มผู้รับบริการปรึกษาที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อจัดบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับผู้รับบริการปรึกษากลุ่มนี้ ความเข้าใจพื้นฐานที่นักจิตวิทยาการปรึกษาควรทำความเข้าใจ คือ ความยากลำบากที่ต้องเผชิญ ที่มีทั้งความยากลำบากทางกายและทางจิตใจ ซึ่งมีอยู่ตลอดระยะเวลาการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร โดยความยากลำบากนี้จะมีระดับความเข้มมากในห้วงเวลาการเป็นนักเรียนใหม่ ดังนั้น นักจิตวิทยาการปรึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือทางจิตใจแก่นักเรียนเตรียมทหารในห้วงเวลานักเรียนใหม่นี้ เพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถผ่านความยากลำบากที่ต้องเผชิญไปได้ ด้วยการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนเตรียมทหารมีสิ่งที่จะช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก ทั้งที่เป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันภายในตัว และแหล่งสนับสนุนภายนอก ความเข้าใจพื้นฐานนี้ นักจิตวิทยาการปรึกษาอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อให้กลุ่มผู้รับบริการที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารได้เกิดความงอกงามในสิ่งที่ช่วยผลักดันให้ฝ่าฟันความยากลำบาก โดยเฉพาะสิ่งที่ช่วยผลักดันภายในตัว ด้วยการจัดบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาหรือกลุ่มพัฒนาตนในโปรแกรมต่างๆ

2. การประยุกต์ใช้ผลการวิจัยสำหรับโรงเรียนเตรียมทหาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยอาศัยแหล่งสนับสนุนจากภายนอก เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว ด้วยการจัดโครงการให้

ครอบครัวของนักเรียนเตรียมทหาร ได้เขียนข้อความให้กำลังใจส่งถึงนักเรียนเตรียมทหารในห้วงเวลานักเรียนใหม่เป็นต้น นอกนี้ประยุกต์ใช้ผลการวิจัยนี้ ในการจัดบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หรือกลุ่มพัฒนาตนในโปรแกรมต่างๆ เช่น กลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนโปรแกรมเพื่อนร่วมฝ่าฟัน โดยการจัดกลุ่มนักเรียนเตรียมทหารใหม่ที่อยู่ในทีมหรือกองร้อยเดียวกัน มาเข้ากลุ่มพัฒนาตนและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยผู้นำกลุ่มจะอาศัยความเข้าใจในประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร ในการเอื้อให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดความมุงอกงามทางจิตใจขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคตดังนี้

1. ควรทำการศึกษาโดยนักวิจัยที่มีฐานะเป็นคนนอกและไม่มียศตำแหน่งทางทหารตำรวจ เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร
2. ควรทำการศึกษาในนักเรียนเตรียมทหารกลุ่มอื่นๆ นอกจากกลุ่มนักเรียนบังคับบัญชาด้วย เช่น นักเรียนเตรียมทหารกลุ่มทั่วไปที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา กลุ่มนักเรียนเตรียมทหารที่เป็นหัวหน้าตอน กลุ่มนักเรียนเตรียมทหารที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมหรือมีลักษณะทหารดีเยี่ยม กลุ่มนักเรียนใหม่
3. ควรมีการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนทหารตำรวจ ในกลุ่มที่มีความเกี่ยวเนื่องกันหรือมีความหลากหลาย เช่น ในกลุ่มของนักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศ นักเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นต้น หรืออาจทำการศึกษาในกลุ่มของนักเรียนทหารในอีกประเภทหนึ่ง เช่น ศึกษาในกลุ่มนักเรียนนายสิบทหารบก นักเรียนจ่าทหารเรือ นักเรียนจ่าอากาศ นักเรียนนายสิบตำรวจ เป็นต้น หรืออาจรวมไปถึง การศึกษาในทหารตำรวจที่เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรทางทหารตำรวจทั้งที่เป็นหลักสูตรตามแนวทางรับราชการหรือในหลักสูตรพิเศษ เช่น หลักสูตรนักทำลายใต้น้ำ (SEAL) หลักสูตรจู่โจม หลักสูตรคอมมานโด เป็นต้น ก็จะทำให้เข้าใจประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของทหารตำรวจ ผู้ต้องเข้ารับการศึกษาหลักสูตรทหารในภาพรวมให้เห็นชัดสนับสนุนการทำงานของนักจิตวิทยา การปรึกษาในการช่วยเหลือทางจิตใจแก่ผู้รับบริการปรึกษากลุ่มทหารตำรวจ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤษณ์ จริยาปยุกต์เลิศ. (2550). *ความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง และความเหนียว
หน่วยของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มหาวิทยาลัย
บูรพา.*
- เฉลิมศรี สรสิทธิ์. (2548.) *ความเข้มแข็งอดทนและผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ชาย โพธิ์สีดา. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง
แอนพับลิชชิง.*
- ฐนัส มานวงศ์. (2551). *กระบวนการสร้างตัวตนของนักเรียนนายร้อยสู่การเป็นทหารอาชีพ.
วารสารทางวิชาการสภาอาจารย์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 6, 231-246.*
- นัยนา อินธิโชติ. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การ
สนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แฝง
ผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
พยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นิสา ชูโต. (2545). *การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: แมทส์ปอยท์.*
- เบญจมาภรณ์ จันทโรทัย. (2544). *ความเข้มแข็งอดทนและความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- เบ็ญจวรรณ ม่วงจีน. (2547). *ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรกับความเข้มแข็งอดทนของ
เด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- เปรม ตินสุลานนท์. (2548). *เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
กองบัญชาการทหารสูงสุด.*
- พรพิพัฒน์ เบญญศรี. (2551). *เตรียมทหาร เตรียมความเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.*
- พิชิตา ตัญญาบุตร. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียง
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัย
บูรพา.*
- ไพรัตน์ พุกษชาติคุณากร. (2534). *จิตเวชศาสตร์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ธนบรรณการพิมพ์.*

- ภณิดา ชนวิทยาสิทธิกุล. (2548). ความเข้มแข็งอดทนและสุขภาพทางจิตของเยาวชนผู้ปฏิบัติธรรม :กรณีศึกษากลุ่มยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (2543). สี่สิบสองปี โรงเรียนเตรียมทหาร. กรุงเทพฯ: แอดทีม ครีเอชั่น.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (2552). คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 53. มปท.
- โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. (2550). ระเบียบการและวิธีรับสมัครนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. (2552). ระเบียบการทั่วไปและวิธีรับสมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก ประจำปีการศึกษา 2552. มปท.
- โรงเรียนนายเรือ. (2552). ระเบียบการรับสมัครบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ ประจำปีการศึกษา 2552. มปท.
- โรงเรียนนายเรืออากาศ. (2552). ระเบียบการสมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของ กองทัพอากาศ ประจำปีการศึกษา 2552. มปท.
- ศศลักษณ์ ศิวะภิญโญยศ. (2544). ความเครียดและปัจจัยที่มีต่ออิทธิพลความเครียดของนักเรียน นายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และ สาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์. (2549). โรงเรียนลูกผู้ชาย. กรุงเทพฯ: สุานการพิมพ์.
- ศิริพร จิรวัดน์กุล. (2552). การวิจัยเชิงคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมประสงค์ ศุภะวิท และ อำนาจ รัตนวิสัย. (2548). อาการจิตประสาทจากการรบ:แนวทางการ วินิจฉัย การรักษาและป้องกัน. ใน วิโรจน์ อารีย์กุล, มติรุทธ มุ่งถิ่น, สุธี พานิชกุล, ราม รั้งสินธุ์ และอาภรณ์ภิรมย์ เกตุปัญญา (บ.ก.). ตำราเวชศาสตร์ทหาร (หน้า 334-351). กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- สมพร กิวแก้ว. (2543). ความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมภพ เรืองตระกูล. (2542). ตำราจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- สิริกัญจน์ สง่า. (2551). ผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธต่อความ เข้มแข็งอดทนของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธิดา เรืองเพ็ง. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชากับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จริยาวัตร คมพยัคฆ์. (2545). *ความเครียด สุขภาพ และความเจ็บป่วย : แนวคิดและการศึกษาในประเทศไทย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2549). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2549). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณ ศาสตราสิทธิกร และ นรัชย์ วงษ์ดนตรี. (2541). *ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้นักเรียนเตรียมทหารใหม่ลาออก*. เอกสารวิจัยนักศึกษาหลักสูตรเสนาธิการทหาร, วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- อรุณศิริ เกียรติศิริ. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารีย์วรรณ อ่วมตานี. (2549). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

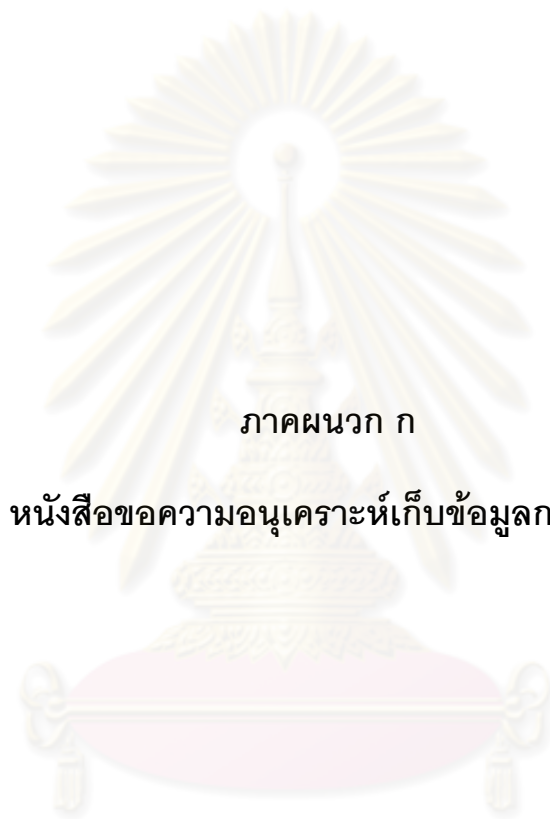
- Bartone, P.T., Johnsen, B.H., Eid, J., Brun, W. & Laberg, J.C. (2002). Factors influencing small unit cohesion in Norwegian Navy officer cadets. *Journal of Military Psychology, 14*, 1-22.
- Bartone, P.T., Roland, R.R., Picano, J.J. & Williams, T.J. (2008). Psychological hardiness predicts success in US army special forces candidates. *International journal of selection and assessment, 16*, 78-81.
- Byer, P.H. (1993). Hardiness and social support in human immunodeficiency syndrome. *Journal of Appy Nursing Reseach, 6*(3), 132-136.

- Christians, G.C. (2008). Ethics and politics in qualitative research. in Denzin, N.K. & Lincoln, Y.S. (Eds.) *The Landscape of qualitative research*. 3rd ed. California: SAGE.
- Eid, J. & Morgan III, C.A. (2006). Dissociation, Hardiness, and Performance in Military Cadets Participating in Survival Training. *Journal of Military Medicine*, 171, 436-442.
- Florian, V., Mikulincer, M. and Taubman, O. (1995). *Dose Hardiness Contribute to Mental Health Stressful during real life situation? Role of appraisal and coping*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 687-695.
- Guba, E.G. & Lincoln, Y.S. (1989). *Fourth generation evaluation*. California: SAGE.
- Hall, C.S. & Lindzey, G. (1970). *Theories of Personality*. 2nd ed. New York : John Wiley & Sons, inc.
- Holloway, I. (1997). *Basic Concepts for Qualitative Resesrch*. London: Blackwell Science.
- Johnsen, B.H. Eid, J., Pallesen, S., Bartone, P.T. & Nissestad, O. (2009). Predicting Transformational Leadership in Naval Cadets : Effects of Personality Hardiness and Training. *Journal of Applied Social Psychology*, 39, 2213–2235.
- Langdridge, D. (2007). *Phenomenological psychology : theory, research and method*. Glasgow : Bell & Bain.
- Kobasa, S.C. (1979). Stressful life events, personality and health : an inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 1-11.
- Kobasa, S.C. (1982). *Commitment and coping in stress resistance among lawyers*. *Journal of Personality and Social Psychology*. 42, 707-717.
- Kobasa, S.C. (1982). The hardy personality: Toward a social psychology of stress and health. In Sanders, G.S. & Sule, J. (Eds.), *Social psychology of health and illness*, London, Lawrence Erlbaum Associate (pp 3-32). New York: The State University of New York Press.
- Kobasa, S.C. & Maddi, S.R. (1977). Existential personality theory. In Corsini, R. (Ed.), *Current personality theories*. Itasca, Ill.: T.F. Peacock.
- Moustaks, C. (1994). *Phenomenological Research Methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Omery, A. & Mark, C. (1995). Phenomenology and Science. In Omery, A., Kasper, C.E. & Page, G.G. *In Search of Nursing Science*. Thousand Oaks: Sage.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนเตรียมทหาร
เลขรับ ๔๕๐๖
วันที่ ๑๖ / ๖.๖. / ๕๓
เวลา ๑๐๓๐

ที่ ศธ 0512.71993

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตติ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

15 มิถุนายน 2553

กทพ.บกร.รร.คท.
เลขรับ ๒๐๓๗
วันที่ ๑๖ / ๖.๖. / ๕๓
เวลา ๑๓๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ตามที่ คณะกรรมการบริหารคณะ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2553 มีมติเห็นชอบ โครงร่างวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา เรื่อง ประสพการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารระดับบังคับบัญชา ของ เรือโท สยมภู ชูเลิศ โดยมี อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต๋พันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นั้น

ในการนี้ คณะจิตวิทยา ขอความอนุเคราะห์ให้ เรือโท สยมภู ชูเลิศ เข้าเก็บข้อมูลการวิจัยจากนักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นนักเรียนบังคับบัญชา ด้วยวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึก ณ โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ตั้งแต่ กรกฎาคม 2553 ถึง กุมภาพันธ์ 2554 ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อหนังสือได้ที่ โทรศัพท์ 089 822 9917

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

คณบดีคณะจิตวิทยา

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0 2218 9925

โทรสาร 0-2218 9923

สำเนา บันทึกข้อความ

ส.พ.ร.ร.ต.ท.
เลขที่ ๑๒๐
วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๕๓
เวลา ๑๕.๓๐

ส่วนราชการ กกพ.บก.ร.ร.ต.ท. (โทร. ๕๑๑๐, ๕๑๑๖ - ๗)

ที่ กท ๐๓๑๖.๗.๑.๑/ ๑๐๘๖ วันที่ ๑๖ มิ.ย.๕๓

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อการศึกษา

เรียน ผบ.ร.ร.ต.ท.

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ศธ ๐๕๑๒.๗/๕๕๓ ลง ๑๕ มิ.ย.๕๓

๑. ตามที่ คณะกรรมการบริหารคณะ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ มีมติเห็นชอบ โครงร่างวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา เรื่อง ประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร ระดับบังคับบัญชาของ ร.ท.สขมภู ชูเลิศ ร.น. ในการนี้ คณะจิตวิทยา มีหนังสือขออนุญาตให้ ร.ท.สขมภู ชูเลิศ ร.น. เข้าเก็บข้อมูลการวิจัย จากนักเรียนเตรียมทหาร ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น นักเรียนบังคับบัญชา ด้วยวิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๒. กกพ.ฯ พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับข้าราชการ อีกทั้งผลการวิจัย สามจรด นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และไม่มีผลกระทบต่อการสอน นคท. จึงเห็นควรให้การสนับสนุน

๓. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการดังนี้

๓.๑ อนุญาตให้ ร.ท.สขมภู ชูเลิศ ร.น. ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยจาก นคท. ได้ตามรายละเอียดในข้อ ๑

๓.๒ การอนุมัติอยู่ในอำนาจของ ผบ.ร.ร.ต.ท. ซึ่งมอบอำนาจให้ เสธ.ร.ร.ต.ท. ทำการและสั่งการในนามของ ผบ.ร.ร.ต.ท. ตามคำสั่ง ร.ร.ต.ท.(เฉพาะ) ที่ ๖๕๐/๕๒ ลง ๕ ต.ค.๕๒ เรื่อง กำหนดหน้าที่และมอบอำนาจให้ทำการแทนและสั่งการในนาม ผบ.ร.ร.ต.ท.

๓.๓ ผชก.ฯ สำเนาเรื่องให้ สกศ.ฯ ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นสมควรกรุณาอนุมัติตามเสนอในข้อ ๓

อนุมัติโดย พล.ต.ท. รุ่งโรจน์ ส.น.ร.ร.ต.ท.
 ผอ. ร.ร.ต.ท.
 ๑๕ มิ.ย. ๕๓

พ.อ. (เรangkit ฤชสมฤณ)
 กก.กต.สกศ.ร.ร.ต.ท.ปฏิบัติหน้าที่
 กก.กกพ.บก.ร.ร.ต.ท.

พ.อ. รอง เสธ.ร.ร.ต.ท.
 ๑ มิ.ย. ๕๓

สำเนา บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กตท.สทศ.รร.คท.(โทร. ๕๓๐๔)

ที่ ต่อ สทศ.๑ เลขรับ ๑๕๒๐/๕๓ วันที่ ๒๒ มี.ย.๕๓

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อการศึกษา

เรียน ผอ.สทศ.รร.คท.

- เพื่อกฎหมายทราบ
- เห็นควรสำเนาเรื่องให้ แผนกจิตวิทยาและแนะแนว สทศ.๑ เพื่อแจ้งให้ ร.ท.สยามภู ๑ ทราบ

พ.อ.

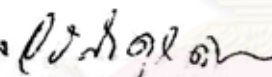
(ถนัด รักพงษ์)

ประจำ สปท.ช่วยราชการ รร.คท.ทำการแทน

ทท.กตท.สทศ.รร.คท.

- ทราบ

- ดำเนินการตามเสนอ

น.อ.หญิง ร.น.

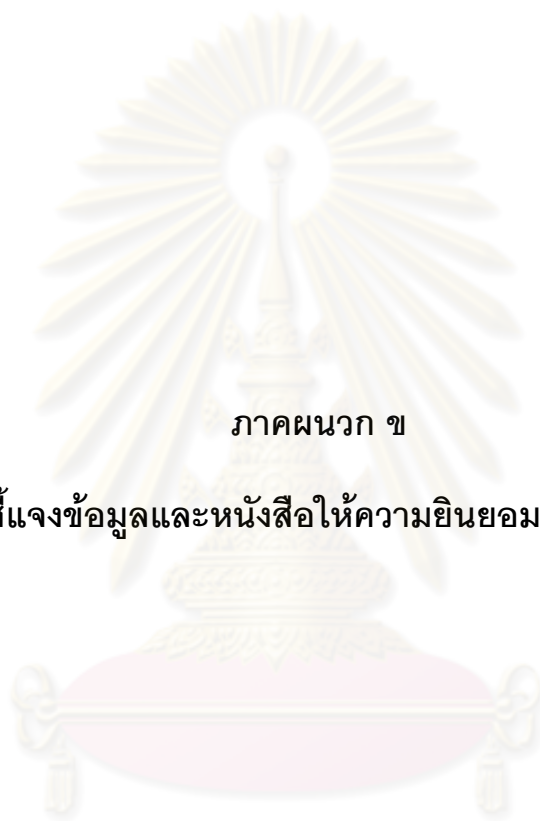
(อรสา คงศักดิ์)

รอง ผอ.สทศ.รร.คท.ทำการแทน

ทท.กตท.รร.คท.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เอกสารชี้แจงข้อมูลและหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ชื่อเรื่องวิจัย ประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหาร
ตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

ผู้วิจัย เรือโท สยมภู ชูเลิศ

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์

การวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
แบบปรากฏการณ์วิทยา เพื่อศึกษาประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของ
นักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา และนำผลที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร

ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่สามารถให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้ หากท่านยินดี
ที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับประสบการณ์ความ
เข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนา ข้อมูลที่ได้
ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอข้อมูลเฉพาะในเชิงวิชาการ โดยไม่
เปิดเผยตัวหรือกระทำอย่างอื่นใดอันสามารถระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลได้อย่างเด็ดขาด ซึ่งจะไม่
ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวท่าน รวมถึงสถาบันและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับบันทึกเสียง
สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับอย่างที่สุด และลบทำลายทั้งหมด เมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้ว

หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความยินดีที่จะอธิบายให้เข้าใจ ทั้งนี้
ท่านมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยนี้ และแม้ท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้วก็ตาม
ท่านก็สามารถยกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน

เรือโท

(สยมภู ชูเลิศ)

ผู้วิจัย

หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้า นักเรียนเตรียมทหาร.....
 ตำแหน่ง.....
 ตอนเรียน..... โทรศัพท์..... email.....

ข้าพเจ้าได้รับคำชี้แจงและอธิบายเกี่ยวกับการวิจัย เรื่อง ประสพการณ์ความเข้มแข็งอดทน ที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา จากเรือโท สยมภู ชูเลิศ ผู้วิจัย ตามรายละเอียดข้างต้นแล้ว

ข้าพเจ้ามีความเข้าใจ และยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ด้วยความสมัครใจ โดยมีได้มีการ บังคับขู่เข็ญ หลอกลวงแต่ประการใด โดยจะให้ความร่วมมือในการวิจัยทุกประการ

ข้าพเจ้าได้รับการรับรองจากผู้วิจัยว่าจะเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ อย่างที่สุด การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในเชิงวิชาการเท่านั้น โดยไม่เปิดเผยตัวหรือกระทำอย่างอื่นใดอันสามารถระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลได้อย่างเด็ดขาด

ข้าพเจ้าได้รับทราบแล้วว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิจะบอกเลิกการร่วมการวิจัยนี้ได้ทุกเมื่อ

หากข้าพเจ้าได้รับการปฏิบัติจากผู้วิจัยไม่ถูกต้องตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงข้อมูล แก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าจะสามารถติดต่อกับ อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัย ได้ที่ ฝ่ายวิชาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 0 2218 9925 โทรสาร 0 2218 9923

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความตามหนังสือฯ นี้โดยตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตามเจตนาของข้าพเจ้า และได้ลงนามในหนังสือให้ความยินยอมฯ นี้ด้วยความเต็มใจ

ลงชื่อ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ศูนย์วิทยที่รพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

<p>นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร ก็คือคิดว่า ยังไงก็ถึงวันพรุ่งนี้อยู่ดี เดี่ยวมันก็หมดไป มันก็จบไปเรื่อยๆ ก็คือแต่ละวัน เราก็ทำวันนี้ให้ดีที่สุดไป พรุ่งนี้ก็เจอกับมันใหม่อีกที ก็มี ปัญหาอะไร ก็สู้ไปเรื่อยๆ</p>	<p>มองโลกในแง่ดี</p>
<p>แล้วก็ มี³¹⁴²> ตอนแรกเป็นนักเรียนใหม่ พ่อแม่กับญาติพี่น้องอยู่ข้าง หลัง เขาก็ดีใจที่เราสอบได้ แต่ถ้าเรายอมแพ้กับมัน ก็เหมือนทำให้เขา เสียใจ<</p>	<p>³¹⁴²ไม่ยอมเสียหน้า</p>
<p>แล้วก็ความตั้งใจ ความตั้งใจที่อยากจะเป็นอยู่แล้ว ก็ต้องสู้ สู้ไปเรื่อยๆ จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหาร มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ บ้าง ¹³>ลักษณะบุคลิกต่างๆ ก็มันจะเปลี่ยนไปจากเดิมมากเลย คือ ทั้ง บุคลิกการเดิน การนั่ง การกิน อะไรต่างๆ ก็เปลี่ยนไป< การพูดคุย รู้จัก พูดคุยพบปะ เพื่อนหรือกับน้อง เมื่อผมกลับไปโรงเรียนเก่าก็คือ มี น้องๆ มาสนใจ ก็ให้ เหมือนผมมีคนรู้จักผมมากขึ้น</p>	<p>ด้วยความตั้งใจ ¹³บุคลิกภาพที่ดี</p>
<p>แล้วก็การเปลี่ยนแปลงต่างก็มากมายครับ คือพ่อแม่ก็เห็น เปลี่ยนแปลงไปเยอะ ทั้งการทำตัวต่างๆ การปฏิบัติตัวต่างๆ เห็นว่าลูก เปลี่ยนแปลงเยอะ อยู่ที่นี่มันดีกว่า แล้วก็มีความตั้งใจที่จะทำอะไร มากขึ้น อดทน¹¹>ความอดทนอดกลั้นมากขึ้นครับ ก็บางอย่างผม อยากจะได้มัน แต่คือไม่มีตั้งส์ ต้องเก็บค่อยๆ เก็บทีละนิดแล้วค่อยซื้อ คือธรรมดาตอนแรกๆ คือ จะขออะไรเงินพ่ออย่างเดียว เงินแม่อย่าง เดียวเลยทุกครั้งถ้าซื้ออะไร แต่ตอนนี้คือ ผมไม่ค่อยจะขอ ส่วนมากคือ จะขอเป็นครั้ง ครั้งละไม่เท่าไร ที่เหลือคือจะออกเอง คือจะซื้ออะไร ต่างๆ จะออกเองตลอด ไม่เคยขอ ลงเรียนอะไรก็ไม่เคยยุ่ง ไม่เคยขอ อะไร ออกเองตลอด ทำให้เรารู้ว่า รู้จักการใช้เงินมากขึ้น เพราะว่าเรา ได้เงินเดือนจากที่นี่มา ถึงแม้มันจะไม่เยอะ แต่ถ้าเราเก็บไปเรื่อยๆ แล้วก็รู้จักการใช้มัน มันก็มีมากขึ้นครับ<</p>	<p>ชีวิตมีการ เปลี่ยนแปลง ¹¹อดทนอดกลั้น</p>

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

มีอะไรที่ออกงามในตัวนักเรียนๆจากการใช้ชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร

¹⁶>มีเพื่อนเยอะขึ้นครับ แล้วก็แบบว่า เพื่อนคอยให้ความช่วยเหลือเรา ดีมาก มันจะต่างกับเพื่อน ม.ปลาย จริงใจมากกว่าเพื่อนที่อยู่โรงเรียนมัธยมปลาย มากกว่ากัน< เหมือนเราสมมติไปจังหวัดนั้นะ เพื่อนก็จะคอยช่วยเหลือเรา เพื่อนเยอะมากครับ แล้วก็¹³>มีบุคลิกภาพดูมีสง่าขึ้น คือแบบเคยไปเรียนที่ติว ก่อนเข้า กลับไป พี่ที่ค่ายติวบอกดูเปลี่ยนไปนะ ดูสง่าขึ้น<มีโอกาสมากกว่าคนทั่วไป โรงเรียนเตรียมทหารจะพาเราไปดูงานหลายๆที่ ที่ที่เราไม่มีโอกาสจะได้ไป ก็ได้ไปทั่วประเทศ

¹⁴²>มีความเป็นผู้ใหญ่ ความคิดเราจะเปลี่ยนไป คือ บางอย่าง บางครั้งเราต้องเสียสละ ให้กับส่วนรวม เอาส่วนรวมไว้ก่อน ส่วนตัวเดี๋ยวค่อยทำทีหลังก็ได้ และก็ใช้เหตุผลมากขึ้น<

แล้วก็ช่วยฝึกความ ¹⁴>อย่างผมเป็นคอมแมน ต้องไปดู ได้ไปสัมผัสกับน้องๆ และเพื่อนๆ เพื่อนก็ต้องใช้อีกแบบหนึ่งในการคุย น้องก็ต้องใช้อีกแบบหนึ่งในการคุย<

รู้จักการแบ่งว่าเวลานี้ควรทำอย่างนั้นนะ เวลานี้ควรทำอย่างนั้นนะ ทำให้แบบกล้ามากขึ้น แต่ก่อนผมเป็นคนแบบเงิบๆ ไม่ค่อยคุยอะไรให้ออกไปอะไรก็ไม่ค่อยเอา ¹⁴¹>มาอยู่ที่นี่ เราเป็นนักเรียนเตรียมทหารเราต้องกล้าทำ เหมือนอย่างให้ออกไปข้างหน้าห้อง แสดงออก เวลาที่เราต้องไปอยู่หน้าแถวน้อง เราต้องกล้า เหมือนเรามั่นใจมากขึ้น<

แล้วก็เขาสอนให้ช่วยเหลือคนอื่น อย่างไปรถเมล์ ถ้าอยู่โรงเรียนข้างนอก คงแบบ รู้หรือกว่าเป็น.. เป็นคนธรรมดาทั่วไป แต่พอเราอยู่ในนี้ ถ้าเราเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เราก็ต้องรักษาภาพพจน์ของโรงเรียน ก็ช่วยเหลือคนอื่น

เหมือนว่า ³¹⁴²>เราอยู่ตรงจุดนี้แล้วนะ เราจะถอยหลังไม่ได้ เพราะเราเข้ามาในโรงเรียนนี้แล้ว คือ ตอนช่วงนักเรียนใหม่ว่า ถ้าเกิดเป็นนักเรียน ใหม่ เราเข้ามาในโรงเรียนนี้แล้ว สมมติร่างกายไม่ไหว อดทนไม่ได้ จะลาออก ถ้าเกิดลาออกไป สังคมเราก็จะมองเราในอีกแง่หนึ่งได้เข้าไปแล้วออกมา แสดงว่าไม่ได้เรื่อง<

¹⁶มีเพื่อน

¹³บุคลิกภาพที่ดี

¹¹ได้รับโอกาส

¹⁴²ความเป็นผู้ใหญ่

¹⁴ความเป็นผู้นำ

¹แบ่งเวลา

¹⁴¹ความกล้า

¹มีน้ำใจช่วยเหลือ

³¹⁴²ไม่ยอมเสียหน้า

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหาร มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ บ้าง

ก็อันดับแรกคือ ¹²>ได้ฝึกให้ตนเองมีความอดทนเพิ่มขึ้นครับ ประมาณว่าฝึกในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทนต่อความกดดันทางร่างกาย ก็เหมือนโดนลงโทษอะไรอย่างเนี่ย ก็ฝืนทำไปมันก็ได้ แสดงว่าร่างกายเราทนได้ครับ<

¹¹>จิตใจโดนกดดัน โดนกัก โดนพีตะ โดนโหวกโหวกโวยวายใส่ก็เป็น การฝึกความกดดันในอีกด้านหนึ่ง แถวปล่อยลงมา โดนจับตักม้า เหมือนใส่ชุดปล่อยลงมาแล้ว ให้ไปเปลี่ยนกลายเป็นกัก นี่ก็ฝึกได้เหมือนกัน บางทีตรวจความสะอาด ทำแบบอย่างดีแล้ว เข้ามาตรวจจากไม่เรียบร้อย ก็เนียบ เหมือนกับว่าแรกๆ ก็อาจจะประมาณว่าจะเอาอะไรมากมาย รู้สึกไม่ดี แต่พอตอนหลัง อยู่ไป อยู่ไป ก็ทำให้ฝึกจนแบบ บางทีเรื่องเล็กน้อยๆ ก็สามารถที่จะ.. โดนกักก็ไม่มีอะไร ก็อยู่โรงเรียนไป จะได้ไม่เครียดกับปัญหาเล็กน้อยๆ ที่เข้ามา<อย่างที่สามก็คือ การได้เสริมสร้างบุคลิกตัวเอง

จากที่ว่า ¹⁴¹>เมื่อก่อนไม่ค่อยมั่นใจในตัวเอง ไม่ค่อยกล้าทำอะไร แต่พอมาอยู่ที่นี่ เหมือนว่าถูกปลูกฝังให้มีความกล้าที่จะคิด กล้าที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถือว่าผิด คือให้กล้า ฝึกให้เป็นคนกล้าในบางสิ่ง เหมือนตอนฝึกนักเรียนบังคับบัญชาเหมือนกัน เราก็ต้องฝึกให้เรามีความกล้ามากขึ้น เพราะว่าเราต้องมาสั่งแถว ต้องมาเป็นคนเดินหน้าแถว ต้องมาคุม ต้องมีคนที.. น้องหรือเพื่อนที่มองเราอยู่ ก็ทำให้เรากล้าที่จะคุยต่อหน้าคนในกลุ่มมากขึ้น<อย่างที่สี่ก็ เป็นการฝึก ¹⁴³การคิดให้เป็นระบบ แบบว่าฝึกการวางแผนว่า สมมติว่าเรามีเวลาออกไปข้างนอกเนี่ยครับ เวลาออกไปข้างนอกกับเพื่อน มักจะอารมณ์เสีย บางทีเพื่อนไม่มีการวางแผนว่า จะไปไหนไปนี่หรือไปไหน เวลาอยู่ในโรงเรียนใช้เวลาอย่างจำกัด มีเวลาอันจำกัด เราก็ต้องวางแผนว่าออกไปเสาร์อาทิตย์ เราต้องทำอะไรบ้าง ต้องเตรียมของ ต้องซื้ออะไร ต้องไปหาใคร ต้องไปไหนไปนี่ คือต้องมีการวางแผนที่เป็นระบบวางแผนให้เข้ากับเวลาที่เรามีอยู่

¹²ความเข้มแข็งทางกาย

¹¹อดทนอดกลั้น

¹⁴¹ความกล้า

¹⁴³คิดเป็นระบบ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหาร มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ บ้าง

มีความเปลี่ยนแปลงงอกงามหลายๆ อย่างอย่างแรกคือ ทำให้ เวลาออกไปที่ไหน เขารู้ว่าเราเป็นนักเรียนเตรียมทหารก็มีคนชม มีคนชื่นชอบแล้ว ก็ผมออกไปทำให้แม่ประทับใจคือ มีคนเขาบอกว่าเลี้ยงลูกยังไง ลูกถึงได้ดีขนาดนี้ รู้สึกว่าทำให้แม่เรายิ้มได้ ก็ดีใจ แล้วก็ทำให้แม่ ทำให้พ่อแม่ คนรอบข้างภูมิใจในตัวเรา

¹ ภูมิใจ

¹⁴²>แล้วที่อกงาม ที่รู้สึกที่ดีขึ้น ก็คือ มีความเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีวุฒิภาวะที่สูงกว่าคนข้างนอก < คือ คนข้างนอกอาจจะไม่มีความอดทนเท่าเราครับ อย่างเช่น แดดร้อน คนข้างนอกเขาจะบ่นบ้าง อาจจะหลบแดด หลบอะไรบ้าง คือเราก็สามารถทนตรงนั้น ก็สามารถทนได้ดีกว่า

¹⁴² เป็นผู้ใหญ่

แล้วก็¹³>มีบุคลิกภาพที่ดี จากการฝึก จากที่เราได้ฝึกไป คือเดินไปไหนมาไหน มันจะติดเดินหลังตรง คนเขาก็ชมมา ตั้งแต่เข้าโรงเรียน รู้สึกว่ามีมากขึ้น<

¹³ มีบุคลิกภาพที่ดี

การพูดจา มีลักษณะ.. ¹⁴²>ผมไปคุยกับเพื่อนหลายคน ทำไมพูดเหมือนผู้ใหญ่ พูดเหมือนมีเหตุผล สามารถสอนเพื่อน สามารถให้กำลังใจเพื่อนได้ เพื่อนก็บอกมา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดี<

¹⁴² เป็นผู้ใหญ่

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

อาจจะมีจิตสำนึกที่ดีขึ้น มีอุดมการณ์ครับ มันคือ ¹⁵>มีอุดมการณ์ที่มากขึ้น คือตอนแรกๆ ผมเข้ามาก็มีอุดมการณ์ คืออยากเข้ามาเป็นทหาร เพื่อปกป้องประเทศชาติ หรือทำงานเพื่อในหลวง พอเข้ามาแล้วก็ เขาเริ่มค่อยๆ ปลุกฝังเรื่องความรักชาติ ความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ ต่อพระมหากษัตริย์ คือรู้สึกว่า มีความรักชาติมากขึ้น เห็นพระเจ้าอยู่หัวท่านทรงไม่สบาย ทรงประสวร รู้สึกว่าอยากทำให้ท่านไม่กังวลเรื่องประเทศไทยที่มีอยู่ทุกวันนี้ คือทะเลาะกัน คืออยากไปแก้ปัญหา และทำงานเพื่อในหลวง<

¹⁵ อุดมการณ์

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

การมีน้ำใจ ผมรู้สึกว่แต่ก่อนผมเป็นคนทีค่อนข้างเห็นแก่ตัว แต่มาอยู่ที่นี่ เขาสอนให้เราช่วยเหลือคนอื่น คิดถึงคนอื่นก่อน แล้วก็เป็นเรื่องของความเสียสละ การอยู่เป็นหมู่คณะเนี่ย ถ้ามีงานหรือมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเนี่ย ต้องการคนทีมาทำงาน ถ้าไม่มีคนเสียสละตัวเองมา งานนั้นก็จะไม่เกิด ก็จะทำให้หน่วยไม่พัฒนา เสียไปด้วย

ความเสียสละ
(มีน้ำใจ-ช่วยเหลือ)

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

ก็คงจะเป็นการมองโลกทีกว้างขึ้น คือพอได้มาอยู่ที่นี่แล้ว รู้สึกว่ามีอะไร อะไรหลายๆ อย่างทีเรายังไม่รู้ การได้ไปดูงานตามสถานที่ต่างๆ ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ตัวเองได้เรียนรู้สิ่งอื่นๆ ด้วย

มองโลกกว้างขึ้น

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

ก็คงจะเป็นเรื่องทั่วไป เรื่องการแต่งกาย เรื่องของระเบียบวินัย ถือว่า¹⁴³เราจัดระบบของชีวิตได้ดีขึ้น วางแผนการใช้เวลา ถือว่าเราสามารถจัดลำดับก่อนหลัง ความสำคัญของงานแต่ละชิ้นได้ และก็ค้งจะเป็น¹⁶เรื่องของมิตรภาพ การมีเพื่อนเยอะขึ้น อยู่ที่นี่แล้วจะมีเพื่อน ส่วนใหญ่ก็จะอยู่กับเพื่อน เหมือนการได้เรียนรู้อยู่กับผู้อื่น เหมือนเป็นสิ่งที่ได้รับมาเต็มๆ<

¹⁴³ระเบียบความคิด

¹⁶มีเพื่อน

แล้วก็¹⁴>การเป็นผู้นำ ก็คืออย่างตัวผม เมื่อได้มาเป็นนักเรียนบังคับบัญชา จะต้องไปปกครองคนอื่น ใช้คนให้เป็น ใช้คนให้ตรงกับงาน บางครั้งก็ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา เรียนรู้ทีจะอยู่กับเขาแล้วก็ทำงานกับเขาให้ได้<

¹⁴เป็นผู้นำ

แล้วก็ มีเสน่ห์ที่ได้ไหม ก็คือ¹⁴¹เมื่ออยู่ในเครื่องแบบ เรารู้สึกมั่นใจขึ้น กล้าทีจะแสดงออกในหลายๆ อย่าง เช่น ยืนตรงบ้าง หรือ แสดงระเบียบวินัยให้คนภายนอกได้เห็น

¹⁴¹มั่นใจ-กล้า
แสดงออก

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

คิดถึงพ่อถึงแม่ครับ ง่ายๆ คือเหมือน.. ไม่มีแฟนครับ ทำให้เราไม่ต้องคิดถึงเรื่องผู้หญิงเรื่องอะไร ³²¹คิดถึงพ่อ ถึงแม่ ว่าเหมือนคอยให้กำลังใจเราอยู่ห่างๆ ถึงพ่อแม่จะอยู่.. อย่างเช่นตัวผม พ่อแม่อยู่สมุทรปราการ แต่ผมอยู่นครนายก ห่างกันก็ร้อยโลอย่างเนี่ยครับ แต่ว่าเหมือนท่านให้ความหวัง ว่าลูกเรียนอยู่เตรียมทหารนะ เดี่ยวขึ้นเหล่าก็จะเหมือนเป็นนักเรียนนายร้อยอะไรประมาณนี้ ไปไหนก็สามารถไปคุยไอ้จ๊อดกับเขาได้ ถึงบางครั้งผมจะไม่ชอบบ้าง ทำไมต้องไปคุยไม้กับคนโน้นคนนี้ แต่ว่า 'ผมรู้สึกเหมือนมีคนรู้จัก อะ.! ตอนเราอยู่ ม.4 ไม่เห็นมีคนรู้จักเรามากกว่านี้เลย พอเขารู้จัก ก็อยากรู้ ก็ถามแม่ แม่ก็ไปคุยให้คนโน้นคนนี้ฟัง เหมือนเป็นความภาคภูมิใจของพ่อแม่ครับ ที่บางครั้งเราก็ไม่ชอบว่าทำไมต้องไปคุยไอ้จ๊อด เราก็ไม่ชอบคุยไอ้จ๊อดในตัวผม แต่ว่ารู้สึกว่าพ่อแม่รู้สึกภาคภูมิใจ เราก็รู้สึกยินดีด้วยครับ เวลาผมลำบากก็พยายามคิดถึงหน้าพ่อแม่ครับ เพราะว่าผมก็คิดว่า ผู้หญิงจะหาตอนไหนก็ได้ ผมก็ไม่ใช่คนหน้าตาดีอะไร แต่ผมก็เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์แบบนี้ครับ ผมก็คิดว่าคนที่มาคุยกับผม เวลาคุยกับผม ผมไม่ชอบคุยเรื่องเรียนอะไรแบบเนี่ยครับ แต่ผมก็เป็นเรียนพอใช้ได้ครับ แต่ว่ามาคุยเรื่องเรียน เรื่องเครียดๆ ก็ไม่ค่อยชอบแต่บางคนก็ เวลามาคุยกันก็พยายามหัวเราะ มาคุยกันเป็นกันเอง คุยกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การคุยกันเพื่อให้ความสุข

แล้วนักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้ยังไงอีก

²คิดว่าสิ่งที่ทำให้ผ่านความยากลำบากไปได้ก็คือ คิดว่าเรายอมลำบากในตอนี้ครับ อีกหน่อยจะสบาย

³²¹ การสนับสนุน
จากครอบครัว

¹ ความภูมิใจ จาก
การได้รับการยอมรับ
จากสังคม

² ตระหนักในความ
คุ้มค่าของผลที่จะ
ได้รับ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

แล้วนักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

³²¹ ตอนเข้ามาแรกๆ ก็ารู้สึกท้อ ก็จะนึกถึงแม่ครับ เพราะแม่ทำงาน ก็ดีครับ เหนื่อยก็เหนื่อย ทนแค่นี้ก็ทนได้อยู่แล้วครับ นึกถึงภาพ ตอนที่แม่ทำงานลำบาก เหนื่อย แม่ยังทนเพื่อผมได้เลยครับ และ ³¹⁴>คิดถึงอนาคตด้วยว่าถ้าเรามาตอนนี้แล้ว เหมือนไม่ถึง เส้นชัย เรียกว่าไปถึงเส้นชัยได้ไม่สมบูรณ์< เรื่องเจ็บป่วย เรื่อง ร่างกายก็สำคัญ

จากการเรียนและการฝึกที่ผ่านมา มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของ นักเรียนฯ อย่างไร

¹⁴⁴ การฝึกช่วยให้เรามีความละเอียดมากขึ้น เช่น เรื่องเครื่องแต่งกาย ของน้องเนี่ย ผมจะตรวจ หรือดูท่าของน้องหย่อน ผมก็จะเตือน ตลอดเลย ให้ใส่ใจเรื่องเล็กๆน้อยๆ ให้มันละเอียด แล้วมันจะติดเป็นนิสัย ว่าไม่มองข้ามอะไรเล็กๆน้อยๆ ผมก็จะบอกนักเรียนฯ เสมอว่า ผมจะมองเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ จะได้ไม่มองข้ามมัน

มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนฯ อย่างไรอีก

ทำให้เราเพิ่ม limit ตัวเองไปด้วยครับ ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจครับ เราเคยผ่านเรื่องที่สูงมาแล้ว ถ้าต่ำกว่านั้น เราก็จะทนได้ แต่ถ้าวันใด เราเพิ่ม limit ขึ้นไปอีก limit เราก็จะสูงขึ้นครับ เช่น การออกกำลังกาย ถ้าจะวิ่ง ผมก็จะวิ่งช้าๆ แต่ก็ระยะทางเท่าเดิมครับ ถ้าผ่านไปเรื่อยๆ ผมก็จะเร่งให้มันเร็วขึ้น

มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนฯ อย่างไรอีก

ทำให้ภาวะร่างกายและจิตใจมันต่างจากคนข้างนอก เพราะว่า ¹⁴¹>มีความคิดกล้าตัดสินใจอะไรมากขึ้น มากกว่าเด็กข้างนอกอย่างเพื่อน ที่เป็นมัธยม อย่างเช่น ถ้าเข้าช่วยงาน เราก็ต้องตัดสินใจอะไรสัก อย่างว่านักเรียนต่อไปต้องทำอะไร ถ้านายทหารไม่อยู่ เราต้องสั่งอะไร มีกิจกรรมหรือว่าภารกิจอะไรมาแทรก มันก็ต้องคิดเองไปก่อน แก้ปัญหาเฉพาะหน้า<

³²¹ แรงเสริมจาก ครอบครัว

[ตัวแบบจาก ครอบครัว]

³¹⁴ มุ่งมั่น

¹⁴⁴ ใส่ใจความละเอียด

เพิ่มความแข็งแกร่ง

¹⁴¹ กล้าตัดสินใจ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหาร มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ บ้าง

แน่ๆเลยที่มาเป็นทหาร คือ ¹⁵>ผมมีความอยากเป็นทหารมากขึ้นครับ มีจิตใจที่อยากรับใช้ชาติ พระมหากษัตริย์ จงรักภักดีมากขึ้น คือเหมือนผมจะถูกปลุกฝัง เขาปลุกฝังมา ผมก็จะเก็บๆไว้ รับแล้วเอาไปคิด เกิดจากการถูกปลุกฝังครับ เป็นการอบรมของโรงเรียนเตรียมทหาร<

¹⁵อุดมการณ์

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

¹⁴²>ผมรู้สึกที่ผมเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น คือเรามีความเป็นสุภาพบุรุษ มีกิจกรรมารยาทแล้วก็การปฏิบัติตัว ผมกลับไปโรงเรียน เพื่อนยังดูว่าเป็นผู้ใหญ่มาก เพื่อนก็ทัก กิจกรรมารยาทท่าทางอะไรดูดีขึ้นเยอะ<

¹⁴²เป็นผู้ใหญ่

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

¹²>ก็เป็นเรื่องร่างกายครับ มีร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง ร่างกายที่แข็งแรงด้วย<

¹²ความเข้มแข็งทางกาย

¹¹>เราสามารถทนต่อความรู้สึกต่างๆ ที่คนภายนอกทนไม่ได้ครับ ทนต่อความเจ็บปวดอะไรพวกนี้ ตลอดจนแบบโดนด่าถูกด่าถูกว่า เราจะทนได้มากกว่า มีเรื่องที่ผิดหวัง มากๆ เราก็สามารถทนได้เหนื่อยที่สุด ซึ่งเราผ่านจุดที่เหนื่อยที่สุด ผิดหวังที่สุด สิ่งเลวร้ายที่สุด ได้ ผ่านมาได้เคยผ่านมาแล้ว<

¹¹ความอดทนอดกลั้น

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

ตลอดจนเรื่องความรู้ความสามารถด้วย เรามีความสามารถมากขึ้น ตลอดจนความรู้เฉพาะทาง เช่น ทางทหาร แล้วมีความอยากที่จะชวนชวนศึกษาในสิ่งที่เราอยากเป็น

¹ความรู้

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 9

จากการใช้ชีวิตในฐานะนักเรียนเตรียมทหาร มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ บ้าง

อย่างแรกเลยก็คือ ¹³>ลักษณะท่าทางครับ คือตัวผมเองอาจจะเห็นไม่ค่อยชัด แต่ว่าจะเห็นชัดก็คือ กลับบ้านไปจะมีพ่อแม่พี่น้องจะทักเราว่าเดี๋ยวนี้รูปร่างดินะ ตัวสูงขึ้น หุ่นดีขึ้น ผิวดำขึ้น อะไรประมาณนี้ครับ แล้วก็มีพลังมากขึ้น<

>มีน้ำใจ มีกิจกรรมยามาที่ดีขึ้น อาจจะมีน้ำใจเห็นคนแก่ก็ไปช่วยช่วงเด็ก ๆ ก็ไม่ค่อยจะยุ่งอะไร พอได้เข้ามาเรียนที่นี้ก็เห็นใครทำอะไรอยู่ก็ไปช่วย เสนอตัวเข้าไปช่วย<

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

ความแข็งแรง ความแข็งแกร่ง ความแข็งแรง ก็คือ ¹¹>สามารถทนต่อสภาพภายนอก อย่างคนภายนอก อาจจะมีอยู่ในสภาพอย่างห้องนี้คือร้อน อาจจะมีบ่นอะไร แต่เราก็ด้วยความที่เราฝึกมาแล้ว ฝึกความอดทน ทำให้เราสามารถเก็บตรงนั้นได้ จะไม่บ่นจะไม่พูดให้คนอื่นได้ยินครับ<

มีอะไรที่อกงามในตัวนักเรียนฯ อีกบ้าง

การพูดครับ ทำให้พูดเก่งขึ้น พูดอะไรก็จะมี.. สามารถไปสอนคนอื่นได้ ¹⁴>เหมือนกับมีลักษณะผู้นำดีขึ้นครับ มีข้อคิดเห็นอะไรมากขึ้น จากที่เคยเป็นที่ฟังอยู่อย่างเดียว จะเป็นคนเสนอบ้าง..มากขึ้น เป็นคนเสนออะไรต่าง ๆ < มีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

¹³มีบุคลิกภาพดี

¹มีน้ำใจช่วยเหลือ

¹¹อดทนอดกลั้น

¹⁴เป็นผู้นำ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10

อะไรในตัวนักเรียนๆ ที่ทำให้นักเรียนๆ ผ่านความยากลำบากมาได้ ผมมีความอดทนค่อนข้างสูง คือสมัยก่อนพ่อเล่าให้ฟังว่าพ่อ ยากลำบากขนาดไหน แบบขนาดไหนมาบ้าง คิดว่ามาเจอแค่นี้ ไม่เท่าพ่อ คือคนเราอะไรยังไงก็ต้องอดทน ถ้าเจอแค่นี้ เจอเหตุการณ์ ใหม่ยังไงก็ต้องเจออยู่แล้ว เหตุการณ์ที่มันไม่ดี เหตุการณ์ที่เราไม่ ยากเจอ มันมาแล้วเนี่ย ยังไงเราก็ต้องทำใจรับมันให้ได้ เพราะเรา ไม่มีสิทธิ์ว่า เหตุการณ์ร้ายๆ นี้ อย่างมานะ เราไม่อยากเจอเหตุการณ์ อย่างนี้นะ เหมือนทำใจยอมรับได้กับความอดทน ก็มีความอดทน และความทำใจได้ที่ผม.. แล้วก็ปรับตัวได้ให้เข้ากับสถานการณ์

อะไรในตัวนักเรียนๆ ที่ทำให้นักเรียนๆ ผ่านความยากลำบากมาได้ ถ้าเป็นด้านร่างกาย ก็ร่างกายแข็งแรง แบบเจอความยากลำบาก ทางด้านความเหนื่อยความอะไรก็ทนได้ มีอะไร ที่นักเรียนๆ ต้องการบอกเพิ่มเติม เกี่ยวกับความแกร่ง เกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน

คนเรามันไม่เหมือนกัน คนเรามี limit ของตัวเองที่มันต่างกัน การที่ จะทำอะไรให้มันเท่ากันไปซะทุกอย่างมันเป็นไปไม่ได้อยู่แล้ว แต่ว่า จะทำอะไรให้มันแบบ ให้เป็นการพัฒนาให้เห็นมากขึ้นเทียบกับเรา แต่ละคนดูว่าเป็นความคิดที่ดีกว่าในการพัฒนาตนเอง ไม่ใช่แบบ เป็นมาตรฐานเดียวกันแบบทั้งหมดทำได้ คุณต้องทำได้ คนเรามันไม่ เท่ากัน อย่างสมมติเขาจะเอากำหนดเกณฑ์มาตรฐาน สมมติเปรียบ เป็นด้านการเรียน 4.00 จะเอา 4.00 ทุกคนเนี่ย มันก็เป็นไปไม่ได้ อยู่ แล้ว เพราะคนเราต่างกัน ทางด้านร่างกาย อย่างสมมติการออกกำลังกาย วิดพื้น บางคนก็ 20 – 30 จะเอา 100 ครั้ง ก็เป็นไปไม่ได้ 50 ครั้งเหมือนกันหมด ก็เป็นไปไม่ได้ ความแกร่งของแต่ละคนก็ ต่างกันไม่เท่ากัน มันเป็นการพัฒนาที่แตกต่างกันไป

ที่สำคัญที่สุดก็อยู่ที่ใจ ถ้าใจมันยังไหว ร่างกายมันก็อาจจะไหว มัน ขึ้นอยู่กับใจครับ บางคนท้อ ก็หมดกำลังใจ ทุกอย่างก็จบ ทุกอย่างมัน ขึ้นอยู่กับว่าใจเราว่าจะทนรับได้ขนาดไหน

แรงเสริมจาก

ครอบครัว

ยอมรับว่าต้อง

อดทน

ร่างกายที่แข็งแรง

การพัฒนาความ

เข้มแข็งอดทน

การพัฒนาความ

เข้มแข็งอดทน

จิตใจที่เข้มแข็ง

อดทน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 11

อะไรในตัวนักเรียนๆ ที่ทำให้นักเรียนๆ ผ่านความยากลำบากมาได้ ตอนแรกคือความที่อยากตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ครับ อย่างน้อยๆ ท่านก็ทุ่มเทเพื่อให้เราเป็นนักเรียนเตรียมทหารแล้ว ถ้าเกิดเราออกไปในช่วงเวลาที่เราลำบากตอนนั้น มันก็เหมือนกับเป็นการที่เราไม่ได้ทดแทนบุญคุณอะไร

แล้วก็อย่างที่สองก็คือ ผมก็คิดมาเสมอว่า อย่างน้อยผมเกิดเป็นคนไทย ถ้าเกิดผมใช้ชีวิตไปวันๆ โดยไม่คิดถึงการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินแล้ว เราก็จะเกิดเป็นคนไทยได้อะไรขึ้นมา คืออย่างน้อยก็คิดว่า เกิดมาต้องทำเพื่อประเทศชาติบ้านเมืองบ้าง ทำเพื่อผู้อื่นบ้าง อีกอย่างหนึ่งคือ ผมเป็นคนที่ไม่ค่อยจะยอมแพ้ครับ ไม่ยอมแพ้ คนไม่ยอมแพ้จะไร้ง่ายๆ คือถ้าเกิดตั้งใจแล้ว พยายามจะทำสิ่งนั้นให้ได้ คือถ้าเกิดเรายอมแพ้ออนนั้นก็เหมือนเรายอมแพ้ตัวเอง ไม่สู้แล้ว

ซึ่งตัวผมจริงๆ แล้วมันเป็นอีกแบบหนึ่ง มันคล้ายๆ เป็นความทะเยอทะยานครับ ก็คือเหมือนตอนเราเป็นนักเรียนใหม่ในช่วงที่เราลำบากตอนนั้นครับ เรามองเห็นนักเรียนบังคับบัญชาที่เขาดูดีแล้ว เขาOKแล้วครับ ผมก็คิดว่าสักวันหนึ่งเราก็คงเป็นแบบเขา คงไม่มีอะไรที่เราทำไม่ได้แล้ว คือผมอยากยืนตรงจุดนั้นครับ ก็มีความทะเยอทะยานว่า ผมต้องเป็นตรงนี้ให้ได้ ก็เลยยังสู้ต่อ

มีอะไร ที่นักเรียนๆ ต้องการบอกเพิ่มเติม เกี่ยวกับความแกร่ง เกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน

ผมคิดว่าความอดทน มันเป็นสิ่งที่เราสร้างขึ้นมาได้ ขึ้นอยู่กับว่าเราอยากจะทำมันหรือเปล่า เหมือนมีคำที่เขาเคยพูดไว้ครับว่า ความอดทนมันเป็นสิ่งที่ขมขื่น แต่ว่าผลของมันหวานชื่นเสมอ ซึ่งได้ยืนค่อนข้างบ่อย และผมคิดว่ามันก็เป็นจริง

สำนึกในการ
ทดแทนบุญคุณ

ตั้งใจแน่วแน่ ไม่
ยอมแพ้

มุ่งมั่นไปให้ถึง
จุดหมาย

การสร้าง ความ
อดทน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 12

ความแกร่ง ความเข้มแข็งอดทน ของนักเรียนฯ ได้เติบโตขึ้น
ตามระยะเวลา ที่เรียนในโรงเรียนเตรียมทหาร หรือไม่ อย่างไร
ก็เติบโตขึ้นครับ เติบโตขึ้นอย่างไร ถ้าปัจจัยเวลาอย่างเดียว ผ่านไป
เรื่อยๆ โดยที่เราไม่ได้มีประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นครับ มันก็ไม่พัฒนา
ไม่เติบโต แต่ที่นี้ ด้วยเวลาที่ผ่านไปด้วยก็ทำให้เรา ได้เรียน ได้ศึกษา
มีประสบการณ์เพิ่มเติม ด้วยระยะเวลาที่ผ่านไปจนสามปีนี่ครับ มัน
ก็เป็นสิ่งที่แต่ละปีก็จะมีอะไรให้เราทำ กำหนดมาเลย ให้เราทำอัน
นี้ๆ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งความแข็งแกร่งของเรา ด้วยปัจจัยเวลา
และปัจจัยที่เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เขากำหนดมาให้เราทำ มันก็ค่อยๆ
ทำให้เราเติบโตมีความแข็งแกร่งมากขึ้นเรื่อยๆ

นักเรียนฯ ยอมรับความยากลำบากที่เผชิญ ได้อย่างไร

ยอมรับได้อย่างไร ยกตัวอย่างเช่น สมมติตอนนี้ เวลาที่ผมต้องอ่าน
หนังสือหนักๆ เพื่อที่จะสอบ บางทีเพื่อนผมถามว่า ทำอย่างไรทำใจ
ให้ยอมรับกับต้องอ่าน ทำไง ผมก็บอกว่า ลองนึกถึงตอนเข้าห้อง
สอบ แล้วเราทำไม่ได้เลย เราจะรู้สึกอย่างไร เราจะมองย้อนกลับไป
ตอนนั้นทำไมไม่อดทนอีกหน่อย เพราะผมเคยเป็นมาแล้ว ไม่ค่อยได้
อ่านหนังสือ เข้าไปในห้องสอบมันจะแบบว่าเหงื่อแตก มีกลิ่น มอง
ข้อสอบแล้วง่วงไปหมด แบบตาลาย คือนึกถึงอนาคตว่าถ้าเราไม่ทำ
ตรงนี้แล้ว มันจะเป็นอย่างไร ก็เหมือนกันครับ เวลาที่ผ่านมา ผ่าน
อุปสรรคทั้งหลาย ต่างๆ นานา ก็นึกถึงอนาคตว่า เราต้องผ่านอันนี้
ไปให้ได้ก่อน ไปข้างหน้าเราจะได้สบาย เดียววันข้างหน้า เราก็ไม่
ต้องมาทำแบบนี้แล้ว

ก็วางใจให้เป็นกลางครับ เหมือนกับเราต้องยอมรับสภาพเราตอนนั้น
ครับว่า เราต้องทำตรงนี้ อย่าเพิ่งไปคิดถึงตอนที่เราแบบ.. คือทำใจ
ให้ยอมรับให้มากที่สุดกับสิ่งที่เราเป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่มองคนอื่นที่
เขาไม่ได้มาทำแบบเรา แล้วอยากไปทำอย่างนั้น ทั้งที่เราไม่มีทางทำ
อย่างนั้นได้ ยอมรับสิ่งที่เป็นอย่างนี้ครับ ทำใจ ประมาณนี้ครับ

แกร่งขึ้นตามประ
การณ์ฝึก

ตระหนักในผลของ
ความอดทน

ทำใจให้อยู่กับ
ปัจจุบัน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 13

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีบางช่วงหรือไม่ ที่นักเรียน รู้สึกว่า ยากลำบาก ขอให้บอก ให้อธิบายว่าเป็นอย่างไร

ไม่มีครับ เพราะเกิดมาก็ลำบากแล้วครับ คือแบบเข้าในเตรียมก็จะสบายมากกว่า เพราะว่าไม่เหมือนตอนอยู่ข้างนอก เพราะว่าชีวิตเกิดมาคล้ายแบบเด็กธรรมดาคนหนึ่งครับ คือลำบากมาตั้งแต่เกิดแล้วครับ พอเข้าโรงเรียนเตรียมก็มีอะไรดีๆ ให้กับตัวเรามาก เพราะผมไม่ค่อยมีอะไร

อาจจะมีบางครั้งแบบ เราไม่เข้าใจคือแบบเราไม่เคยเป็นทหารมาก่อน ส่วนมากก็ไม่ค่อยมีอะไร เพราะว่าเกิดมาก็ลำบากแล้ว เข้าโรงเรียนเตรียมฯ ก็น่าจะเป็นการสบายกว่าเดิม ระบบบางระบบ ซึ่งน้องต้องเคารพพี่ ระบบเตรียมทหารครับ แต่พออยู่ไปประมาณ แป๊บเดียวก็รู้แล้วครับ เป็นระบบของทหารตำรวจ ประมาณอาทิตย์เดียว นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

ก็คือแบบชีวิตเรา สมมติถ้าเรา.. คือโรงเรียนเตรียมทหารเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตแล้วครับ สมมติง่ายสุด ถ้าเราลาออก คืออนาคตก็เป็นเด็กธรรมดาทั่วไปครับ ก็อยู่มาเรื่อยๆ ไม่มีอะไร ที่อยู่ได้ก็คือ อนาคตก็เป็นอนาคตของเราจริงๆ อยู่ มันสบายมากกว่าชีวิตเดิมๆ

จากการเรียนและการฝึกที่ผ่านมา มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนฯ อย่างไร

สมมติถ้าไปเทียบกับโรงเรียนข้างนอกทั่วไป เขาก็เรียนกันแบบสมมติว่าเรียนไป จะไม่อะไรมาแบบทำให้เราต้องต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคครับ แต่ว่าถ้าเป็นโรงเรียนเตรียมทหาร เราก็ต้องเรียนไปด้วย ต้องฝึกไปด้วย ต้องมีการ.. ความคิดเราจะต้องแบ่งแยกให้ถูก เพราะเราต้องเรียนด้วยฝึกด้วยอย่างนี้ครับ ต้องพยายามขยันทั้งสองด้าน ตั้งใจทั้งสองด้าน

การเรียนและการฝึก มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทน อย่างไรอีก

ฝึกความรับผิดชอบหน้าที่ด้วย เพราะว่าถ้าเราเรียนอย่างเดียวการฝึก เราก็จะเสีย พยายามแบ่งหน้าที่ความสำคัญให้เท่าๆ กันครับ

การที่ได้พบกับความลำบากมาก่อน

ความลำบาก จาก การไม่เคยรู้จักระบบทหาร

การมีจุดมุ่งหมายชีวิต

ทั้งเรียนทั้งฝึกทำให้ ต้องใช้ความอดทนเพิ่มขึ้น

ทำให้มีความรับผิดชอบ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 14

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีบางช่วงหรือไม่ ที่รู้สึกว่ายากลำบาก
 มีครับ ช่วงแรกที่เริ่มเข้า ตอนเป็นนักเรียนใหม่ ก็คือเราอยู่บ้าน
 เมื่อก่อนเราไม่เคย ไม่เคยชินอะไร เคยได้ยินว่าเข้ามามันหนัก แต่
 ไม่รู้มันหนักยังไง พอเข้ามาก็เลยทำให้แบบปรับตัวไม่ได้ ปรับแทบ
 ไม่ได้เหมือนกัน ก็พยายามอดทนเอาครับ ช่วงแรกๆ บางทีทำใจ
 ลำบาก ก็คือเราต้องทำอะไรทุกอย่างแข่งกับเวลา ต้องอดทนทั้ง
 ร่างกาย จิตใจครับ อดทนร่างกายก็คือใช้แรงในการฝึกในการทำ
 กิจกรรม และทางจิตใจก็คือโดนว่าโดนตำ ซึ่งเราไม่เคยเจอมาก่อน ก็
 ถ้าเรื่องความรู้สึกอะไรก็เคยคิดอยู่ในใจเหมือนกันครับว่า ลาออกดี
 ไหม ตอนนั้นก็คิดอยู่ว่าจะลาออกดีไหม แต่ก็พยายามดูเพื่อนดูอะไร
 ไว้ว่า ถ้าเขาไม่ออกเราก็จะไม่ออก ก็คิดแบบนี้ครับ ถ้าเป็นช่วงที่
 ยากลำบากก็น่าจะเป็นช่วงชั้นปี1 เทอม2 การทำกิจกรรมบาง
 อย่างเช่น อารงวินัย ก็จะมีหนักมากกว่านักเรียนใหม่ บางครั้งก็อารง
 วินัยตามปกติ แต่ว่าใช้เวลานานกว่า.. ใช้เวลานาน ก็การเข้าเวร
 บางครั้ง ก็ไม่ตรง รปจ.บางทีกว่าจะนอนก็ต้องประมาณเกือบเที่ยง
 คืน ทั้งที่เวลาจริง 4 ทุ่ม ส่วนมากแล้วต้องตื่นมาก่อนประมาณตี4
 ถ้าพูดถึงตอนช่วงนักเรียนใหม่ก็คือเราก็ต้องอดทนครับ อดทนคือให้
 กำลังใจตัวเอง ก็มันอาจจะเหนื่อยกาย ลำบากใจอะไรพวกนี้ แต่เรา
 ก็คือทำตามเพื่อนแค่นั้นครับ บางทีเห็นเพื่อนไม่ไหว เพื่อนร้องไห้ จะ
 ลาออกแล้ว บางครั้งเราก็ปลอบใจเพื่อน เราคิดถึงตัวเองด้วย
 แล้วนักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้ยังไงอีก
 ถ้าจะมีก็เป็น³²¹ กำลังใจจากพ่อแม่ด้วยครับ เวลาเราอยู่ เราพบเจอ
 ความยากลำบาก เราก็คิดถึงพ่อแม่ตลอด คิดว่าพ่อแม่รอเราอยู่ แล้ว
 ก็กำลังใจจากอาจารย์ อาจารย์ก็คอยปลอบคอบบอกว่า เออ..เดียว
 แป๊บเดียวก็สบายแล้ว ³²² กำลังใจจากเพื่อนด้วยกันเอง เรายังคุยกัน
 เราปลอบใจเพื่อน บางครั้งเพื่อนก็ปลอบใจเราด้วย เวลานั้นนักเรียน
 ใหม่จะมีช่วงพักครับ บางครั้งเพื่อนร้องไห้ เพื่อนอยากกลับบ้าน
 บอกไม่ไหวเลย ก็ปลอบใจเพื่อน พอถึงตาเราบ้าง บางทีเราก็นอนนึก
 คิดอะไรของ เรา บางครั้งเพื่อนสังเกตเห็นก็มาพูดคุยด้วย

การปรับตัว

การสนับสนุนจาก
เพื่อน

ถูกลงโทษ

เพื่อนร่วมฝ่าฟัน

³²¹ การสนับสนุนจาก
ครอบครัว³²² การสนับสนุนจาก
เพื่อน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15

นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

ก็ให้กำลังใจตัวเองตลอด คิดถึงแม่ ทำเพื่อแม่ครับ ทำให้ตัวเองจบเป็นนายทหารสัญญาบัตรให้ได้ครับ ผมเข้าใจความรู้สึกนี้ดีเพราะว่าผมเป็นนักเรียนนายสิบ ผมได้จ้างมองนักเรียนนายร้อยหรือนายทหารสัญญาบัตรอยู่บ่อยๆ ครับ ผมก็คิดในใจว่าทำอย่างไรผมถึงจะเป็นอย่างนั้นได้ เมื่อเข้ามาได้ ก็มีบ้างที่ผมคิดจะท้อ ไม่เอาแล้ว นานเกินไปหรือเปล่า แต่มาคิดทบทวนดีๆ ซ้ำๆ หลังๆ ยังมีคนอีกมากมาย มีพ่อแม่ มีโรงเรียนที่ส่งผมมา มีเพื่อนที่คอยให้กำลังใจเราอยู่ครับ ผมเกิดแรงบันดาลใจตรงนั้นครับ สู้ ให้เรียนจบให้ได้ แล้วนักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไรอีก

น้องข้างๆ ครับ บางทีที่ผมคิดจะท้อ ที่จะถอย ผมก็หันมาดู ซ้ำๆ เราแค่อายุ 16-17 ปีเอง ทำไมน้องยังทนได้ ทำไมน้องไม่บ่นไม่อะไร ตัวผมเองก็เป็นพี่เขาแล้ว ต้องทำเป็นแบบอย่างให้น้อง ต้องทำดีๆ ตั้งใจปฏิบัติ ไม่ให้เขามองเราเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับน้อง

อาจจะเป็นเพราะฐานะทางครอบครัวด้วยครับ ครอบครัวผมก็ไม่ได้ร่ำรวยอะไรมาก เพราะฉะนั้นแล้ว ผมก็ต้องการที่จะทำให้ครอบครัวมั่นคง คุณมีหลักฐานที่มั่นคงเป็นหลักเป็นแหล่งครับ สร้างอนาคตให้ตนเอง และก็ให้พ่อแม่แม่ครับ ด้วยกำลังใจครับ จากแม่ครับ

แรงเสริมจากครอบครัว

ตระหนักว่าตนคือความหวัง

แรงเสริมจากเพื่อนรุ่นน้อง

กำหนดเป้าหมาย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 16

นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

พุดง่าย ๆ ความยากลำบากในการอยู่โรงเรียนเตรียมทหารเหมือนเป็นการทดสอบกำลังใจให้เรามีความอดทน สร้างให้เรามีบุคลิกที่ดี ก็คือตอนเป็นนักเรียนใหม่นั้นเองครับ

สำหรับที่ถามว่าฝ่าฟันมาได้อย่างไร ในชีวิตโรงเรียนเตรียมทหารหรือว่าชีวิตทหาร เพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญ เวลาที่เราสู้สึกท้อหรือว่าสู้สึกจะไม่ไหวอย่างนี้ครับ เราหันไปดูคนข้างๆ ที่อยู่กับเราครับ เพื่อนเราทำได้ เราก็ต้องทำได้ เพื่อนเราอยู่ข้างๆ ไหว เราก็ต้องไหว

และอีกอย่างพ่อแม่ก็รอเราอยู่ที่บ้าน ถ้าเรายอมแพ้ เราไม่ไหว แล้วคนที่ให้กำลังใจเราอยู่ที่บ้านจะทำอย่างไร ก็ถือว่าเป็นแรงบันดาลใจอีกอย่างก็เป็นความอดทนของตัวเองครับ ³¹⁵>เขาสั่งอะไรมาให้ทำอะไรมา เราก็ทำตามครับ ไม่ต้องคิดมากครับ เพราะว่าทหารคู่กับการปฏิบัติตามคำสั่งครับ เวลาผู้บังคับบัญชาสั่งอะไรมา เราก็ปฏิบัติตาม ถ้าเป็นนักเรียนใหม่ก็ไม่ต้องคิดอะไรมาก สั่งให้วิ่งก็วิ่ง สั่งให้เดินก็เดิน ไม่ต้องคิดว่าวิ่งไปทำไม ทำไปของเรครับ<

แล้วก็มองโลกในแง่ดีครับ ง่ายๆ ก็คือถ้าโดนทำโทษ อารมณ์ก็คิดว่าเป็นการออกกำลังกาย เสริมสร้างร่างกาย ถ้าเป็นการวิ่งให้กำลังใจตัวเองว่าอีกนิดเดียวก็ถึงแล้วครับ

จากการเรียนและการฝึกที่ผ่านมา มีส่วนกับความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนฯ อย่างไร

สำหรับชีวิตในโรงเรียนเตรียมฯ นะครับ ตั้งแต่เป็นชั้นหนึ่งชั้นสองชั้นสาม มันก็มีการฝึกการเรียนควบคู่กันไป อาทิตย์หนึ่งก็มีวันฝึก ถ้าเป็นชั้นหนึ่งก็ฝึกวันอังคารวันเดียวครับ ถ้าเป็นชั้นสองก็มีวันอังคารตอนเย็นกับวันพุธ ถ้าเป็นชั้นสามก็เป็นวันอังคารตอนเย็นกับวันพฤหัสบดี ถ้าเป็นตอนนักเรียนใหม่นะครับ การเรียนและการฝึกสมมติว่าเราเข้ามาเนี่ย ต้องฝ่าฟันความอดทนเกี่ยวกับนักเรียนใหม่ ก็คือเปลี่ยนแปลงชีวิตจากพลเรือนเป็นทหาร นั่นก็คือความลำบากอันแรกแล้ว

บททดสอบชีวิต

³²²แรงเสริมจากเพื่อน

³²¹แรงเสริมจากครอบครัว

³¹⁵เข้าใจบทบาททหาร

คิดเชิงบวก

ทั้งเรียนและฝึกสร้างความอดทน

ความยากลำบากจากการปรับตัว

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 17

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีบางช่วงหรือไม่ ที่นักเรียนฯ รู้สึกว่า
ยากลำบาก ขอให้บอก ให้อธิบายว่าเป็นอย่างไร

ก็มีตอนเป็นนักเรียนใหม่ครับ ช่วงนั้นช่วงเข้ามาแรกๆ ประมาณ
ครึ่งเดือนแรกก็รู้สึกท้อแท้บ้างครับ มีบางครั้งที่รู้สึกอยากลาออก
แต่ว่าเป็นแค่ความคิดแค่แวบเดียว แต่พอคิดดูดีๆ แล้วมันก็อดทน
ต่อไปดีกว่า ผมคิดว่ามันเป็นเหมือนแค่บททดสอบเฉยๆ เดียวมันก็
ผ่านไปครับ คือช่วงนั้นมันโดนทุกอย่างครับ ตั้งแต่ตื่นเข้ามาถึง
นอนครับ ไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน คือถ้าวันนึงตลอดเวลา เหนื่อย
คิดถึงบ้าน อยากกลับบ้าน คิดถึงพ่อแม่ บางที่ช่วงมาแรกๆ ก็
ร้องไห้คนเดียวในห้อง ตอนนอนก็ร้องไห้ แต่พอมีวันหนึ่งก็คิดว่า
เดี๋ยววันนี้ร้องวันสุดท้ายแล้ว จะไม่ร้องแล้ว ต้องเริ่มทำให้ตัวเอง
เข้มแข็งขึ้น ต้องรับสภาพให้ได้ครับ

มีช่วงเวลาอื่น ที่รู้สึกว่ายากลำบากอีกไหม

ที่ลำบากอีกก็มีตอนฝึกคอมแมนครับ มันเป็นแค่ช่วงแรกครับที่ว่า..
รุ่นพี่ก่อนๆ เขาก็เคยบอกมาฝึกคอมแมนสัปดาห์แรกมันจะหนัก
หน่อย เหมือนเขาจะทดสอบเราว่าเรามีความพร้อมแค่ไหน ผู้หรือ
เปล่า มันโดนตอนกลางคืนด้วย โดนปลุกโดนอะไรอย่างนี้ โดน
ซ้อม แต่ก็คือเราตั้งแต่มาฝึกแล้วครับ เดียวก็ผ่านไปครับ แป๊บเดียว
ครับ อดทนไว้ มาคืนแรกก็โดนเลยครับ โดนทำโทษตั้งแต่.. ปลุกมา
ตอนสี่ทุ่ม ก็ทำโทษถึงเที่ยงคืนครับ แล้วก็ปลุกมาตอนตีสี่แล้วทำ
โทษถึงตอนเช้า เขาก็พูดประมาณว่า พุด ภูๆ ต้องเจออย่างนี้ไป
ตลอด โดนปลุกทุกคืน ก็รู้สึกท้อเหมือนกัน

แต่ว่าก็คิดว่าตอนแรกที่เราตั้งใจมาว่าอยากเป็นคอมแมนตั้งแต่
เป็นนักเรียนใหม่ ก็อยากเป็นคอมแมน ก็อดทนครับ ก็อยากเป็น
คอมแมน ต้องมีความอดทนสูงกว่าเพื่อนทั่วไป นอกจากช่วงเวลานี้
มันก็เป็นเรื่องปกติไม่เข้มงวดอะไรมาก ก็ทำตามระเบียบไปก็อยู่ได้
แล้วครับ

บททดสอบชีวิต

ถูกทำโทษ

คิดสู้

ฝึก นร.บังคับบัญชา

มุ่งมั่นสู่เป้าหมาย

นักเรียนฯ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนั้นมาได้อย่างไร

ผมคิดว่าเราจะผ่านมันไปได้อยู่ที่จิตใจนั้นมากกว่า ร่างกายมันเป็นแค่ส่วนประกอบ ถ้าใจเรารู้ยังงั้นมันก็ไม่ไหว ถึงร่างกายไม่ไหว ใจเรารู้ไว้ก่อน³²¹ เวลาผมทำอะไรช่วงนักเรียนใหม่ ผมก็นึกถึงพ่อแม่ เหมือนกับว่ามีพ่อแม่เป็นกำลังใจให้

³¹⁴²>สมมติว่าถ้าเราท้อ แล้วเราลาออก เราคิดว่า พ่อแม่คงจะเสียใจมาก เราอุทิศทำให้พ่อแม่ดีใจตอนที่ติดมาแล้ว ไม่อยากทำให้พ่อแม่เสียใจภายหลัง<

ตอนแรกที่ผมอยากเข้ามาเพราะผมอยากเป็นทหาร ถ้าเรื่องแค่นี้เราผ่านไปได้ก็.. เพราะว่า³¹⁵>อาชีพทหารต้องเจออะไรมากกว่านี้ครับ แค่นี้มันแค่เป็นเรื่องเล็กน้อยครับ เราโตขึ้นไปเราต้องไปเจอกับเหตุการณ์จริงๆ ครับ อย่างไซในสนามรบหรือว่าเจอการทำงานระบบอะไรที่มันยิ่งกว่านี้ คือว่าโรงเรียนเขาสอนไว้ว่า เราเป็นนักเรียนเตรียมทหาร คือเตรียมที่จะเป็นทหารในอนาคต เราก็ต้องมีความพิเศษหรือว่ามีความสามารถเหนือนักเรียนทั่วไป<

ผมมักจะคิดเสมอว่าอะไรที่เขาสั่งมาแล้ว เราคิดว่าเราทำไม่ได้ เราควรจะทำให้ผ่านไปได้ เพราะว่าเราเหนือกว่าคนอื่นเขาครับ ผมคิดว่านักเรียนเตรียมทหารน่าจะมี.. อันนี้ผมมองของผมเองว่า วุฒิภาวะหลายๆด้าน ความอดทน ความมีระเบียบวินัย ผมคิดว่านักเรียนเตรียมทหารมีสิ่งเหล่านี้สูงกว่านักเรียนทั่วไปครับ น่าจะมากกว่าเด็กมหาวิทยาลัยด้วยซ้ำ

ใจสู้

³²¹ แรงเสริมจากครอบครัว

³¹⁴² ไม่ยอมเสียหน้า

³¹⁵ เข้าใจบทบาททหาร

ความท้าทาย

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

เรือโท สยมภู ชูเลิศ เกิดเมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2521 ที่จังหวัดราชบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (การแนะแนว) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รับราชการครั้งแรก ปี พ.ศ.2544 ที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนกระทั่งปี พ.ศ.2547 จึงมารับราชการที่ โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด โดยในปี พ.ศ.2551 ได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารสูงสุด ตามคำสั่งกองทัพไทย ที่ 362/2551 ให้เข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551

เรือโท สยมภู ชูเลิศ เป็นสมาชิกของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย และรับราชการสังกัดแผนกจิตวิทยาและแนะแนว ส่วนการศึกษา โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย